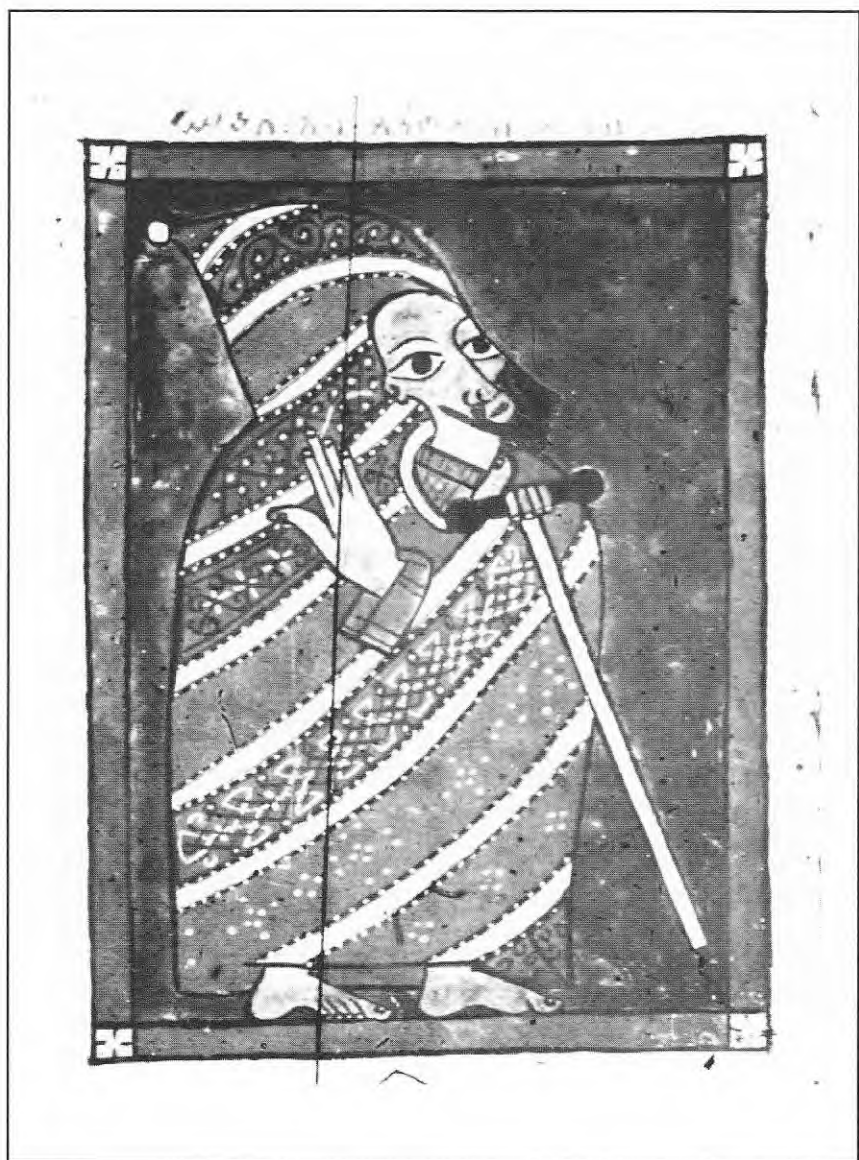

በግብጽ ምድረ በዳ የማኅበር ምንኩስናን የጀመሩ አባ ጳጵሚስ
(ከደቂቀ እስጢፋኖስ መጽሐፍ፥ MS Spencer 7, f. 2b.)

የአባ አበክረዙን ገድል

“ከእግዚአብሔር የተሰጠችውን ጸጋ ከሌላው ዘንድ ሲያይ
የሚቀና ነፍሰ ገዳይ ነው።”

አባ አበክረዙን

የደብረ ገርዜን ሁለተኛው አበግኔት አቡነ አበክረዙን።
(ከደቂቀ እስጢፋኖስ መጽሐፍ፡ MS Spencer 7, f. 113b)

መግቢያ

(114^ሀ) መጀመሪያ በሌለው በሕያዉ፥ መጨረሻ በሌለው የዘላለም ብቸኛው ባለሥልጣን፥ በገጽና በአካል ሶስት፥ በመለኮት በማይከፈል በአንዱ፥ በማይሰበሰበው በሁሉ ሙሉው፥ በሥሉስ ቅዱስ ስም፥ ለቤተ ክርስቲያን ከሚቆምላት፥ ከከሐዲዎች ሞገድ ከረጋው፥ ከብዙ ሐሳብ ከተሰወረው፥ ከደብረ ገርዜን መንጋ እረኛው፥ ገድሉን በዕብራውያን በጽፎ አየር፥ (114^ለ) በግዕዝ ግንቦት ፳፱፥ በጥሩ እርጅና በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ሰላም ከፈጸመው ከብፁዕና ከቅዱስ አበክረዜን ገድል በጥቂቱ እንናገራለን፥ አሜን።¹

ትውልድና አስተዳደግ

የዚህ ሰው የትምህርቱ መሠረት ከብፁዕና ከቅዱስ እባት፥ የክርስቲያን መብራት እስጢፋኖስ ነው። ቅዱሱ እንደደነገገው የሕግ ውሳኔዎችን

1. ይህ መግቢያ ረጅም ግጥም ስለሆነ፥ ከዚህ በተሻለ አማርኛ መመለስ ያስቸግራል፤

በሰመ ሥሉስ ቅዱስ ሕያው ዘእንበለ ጥንት፥
ወብሐተ ሥልጣን እስከ ለዓለም ዘእንበለ ተፍጻሜት፥
ሥሉስ በገጻት ወበአካል፥
ወአሐዱ በመለኮት ዘኢይትከፈል፥
ምሉእ በክላሂ ዘኢይቀብል፥
ንዜኑ ኅዳጣ ዘእምዜና ገድሉ ለብፁዕ ወቅዱስ አቡነ አበክረዜን፥
ቀዋሚሃ ለቤተ ክርስቲያን፥
ዝኑን እመዋግደ ዕልዋን፥
ወሰዉር አምሕሊና ብዘኃን፥
ኖላዌ መርዔት ዘደብረ ገረዛን፥
ዘፈጸመ ገድሉ በሠናይ ርስአን፥
አሜን።

መልአክቱ፥ “በኢየሱስ ክርስቶስ ሰላም፥ በግንቦት ፳፱ ገድሉን ፈጽሞ ያረፈውን የብፁዕ ወቅዱስ አበክረዜንን ገድል በሥላሴ ስም ባጭሩ እንጽፋለን” ነው።

እንደዚህ ገድል ቀደም ብለው የተደረሱ የግዕዝ ምንጮች ዘመን ሲሰጡ “በዕብራውያን” በሚሉት በሱርስትና በግዕዝ ባሕረ ሐሳብ ነው፤ በዚያ ላይ ዘመኑን ብዙ ጊዜ በሱርስት ሲሰጡ ብዙ ጊዜ የግዕዙ ይረሳቸዋል። ስለ ግዕዙ ዘመን ቈጠራ፥ ጌታቸው ኃይሌ፥ ባሕረ ሐሳብ የዘመን ተጠራ ቅርሳችን ከታሪክ ማስታወሻ ጋራ፥ ኮሌጅቪል (ሚኒሶታ) ፲፱፻፶፫ ዓ. ም.

እያሳወቀ፥ ከሱ ቀጥሎ ፈለጉን በሚከተሉ ገዳሞች ላይ ጎሳፊ ነበረ። የወጣውም ናዕዴር ከምትባል ከአክሱም ቀበሌ፥ ከመደባይ ሕዝብ፥ ከድግኑ ነገድ ነው። የአባቱ ስም ተስፋን መስቀል፤² የናቱ ስም ታድኅነነ ማርያም³ ነበረ። ... በሚሏት እገር ተወለደ።⁴ ስሙንም እስጢፋኖስ አሉት። እንዲሁ ከሱ በፊት እንዲሁ ከሱ በኋላ የተወለዱ ሁለት ወንድሞች አሉት።

እነዚህ ልጆች (115^ሀ) ከማደጋቸው በፊት ያባታቸው አባት ሞቶ፥ ሹመት ከአባታቸው ወጣች።⁵ (አባቱም) ርስቱን ትቶ ከሚስቱና ከ፪ቱ ልጆቹ ጋራ ዘንጉ ወደምትባል ሀገር ሄደ። ትንሽ ጊዜ ከኖረ በኋላ እዚያው ሞተ። ሚስቱ ከአናና ሕዝብ ስለነበረች ልጆቿን ይዛ ወደ አባቷ ምድር ወደ ተንቢን ሄደች። የአባቷ ሹመትም ደምበላ ነው። እግዚአብሔርን የምትፈራ ስለነበረች እዚያ (ሳታገባ) በመበለትነት ኖረች። እዚያ በባሏ ሞት ሐዘን ላይ ሳለች፥ አባቷና ከልጆቿም ትንሹ ሞቱ፤ በሐዘን ላይ ሐዘን፥ በለቅሶ ላይ ለቅሶ ተጨመረባት። እዚያ ከ፪ቱ ልጆቿ ጋራ በድኸነት ኖረች። (ሆኖም ልጆቿን) (115^ለ) በጥሩ ጠባይ አሳደገቻቸው። ከዚያ በኋላ መዝሙረ ዳዊት⁶ እንዲማሩና ለእግዚአብሔር እንዲገዙ ለትምህርት ሰጠቻቸው። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ መልካቸውን አላየችም። እሷም መንኲሳ በመንኲሳቶች ገዳም አረፈች።

ልጆቹ ሐይጉምዜ በሚሏት በሊቀ ካህናቱ ደብር ሆኑ።⁷ ይኸም ብፁዕ የመዝሙረ ዳዊት ትምህርቱን ሲያደርስ እንዲያደቁነው ከጳጳሱ ከአባ በርተሎሜዎስ⁸ ዘንድ ወሰዱት። በዚያን ጊዜ እድሜው ፲፭ ዓመት ነበረ። ዲቁና ተሹሞ ወደ ደብሩ ተመለሰ።

2. “መስቀል ተስፋችን ነው”።

3. “ማርያም ታድኅነ/ታድኅናለች”። የናታቸውና ያባታቸው ስም ከቤተ ክርስቲያኗ ጎሳፊዎች ጋራ ከሚያጣላቸው ከቅድስት ማርያምና ከክቡር መስቀል ጋራ የተያያዘ መሆኑ አጋጣሚ ሊሆን ይችላል።

4. የተወለዱበት ቦታ ስሙ አልተጻፈም።

5. ሹመት የሚወረስ ከሆነ የሙት ልጅ ያባቱን ሹመት ለምን እንደማይወርስ ታሪክ ጸሐፊዎች ሊነግሩን ያስፈልጋል።

6. አነጋገሩ የትምህርት ዓላማው ወይም ችሎታው ዳዊት መድገም ይመስላል። አባ እስጢፋኖስም ተማሪ ቤት የገቡት መዝሙረ ዳዊት ለመማር እንደሆነ ገድላቸው ይናገራል። መዝሙረ ዳዊት ተማሪ ማለት “He/she became literate” ማለት ሳይሆን አይቀርም።

7. ደብሮች የገቢ ምንጭ ስለነበሩ መንፈሳዊ ሹማምንት አንዳንዶቹን የራሳቸው ያደርጓቸው ነበረ።

8. ስለ አባ በርተሎሜዎስ ገጽ 58 ላይ ጎዳግ ቊጥር 16ን ተመልከት።

መንፈሳዊ ጥሪ

በዚያን ዘመን እዚያ አንዳለ ጽድቅ ፍለጋ ወደ ገዳማዊው አባ ሳሙኤል ደብር ለመሄድ በልቡ አሰበ።⁹ (116^ሀ) የሱ ዓይነት ፍላጎት ያላቸው ቺ ዓደኞች አግኝተው መንገዱን ሳያውቁ ከደብሩ በሌሊት ወጡ፤ ከወርሶ ወንዝ ደርሰው እዚያ መንገዱን ቢፈልጉ አጡት። ከነሱ አንዱ ተመለሰ።

የቀሩት እዚያው ከዱር ሳሉ ወደ ሚሄዱበት የሚመራቸው ረድኤት እግዚአብሔር ሳከላቸው። ፱ ጾምን ለመጾም በዱር የነበረ አንድ መነኩሴ ነበረ። እሱም በዚያን ጊዜ ከዓደኞቹና ከታቦታቸው ጋራ ወደ ደብሩ በመመለስ ላይ ነበረ።¹⁰ “እዚህ ምን አመጣችሁ? ምንስ ትፈልጋላችሁ? ወዴትስ ትሄዳላችሁ?” አላቸው። “ወደ ገዳማዊው አባ ሳሙኤል ደብር ለመሄድ እንፈልጋለን፤ ግን መንገዱ ጠፋብን” አሉት። መነኩሴው፡ “አትፍሩ (116^ለ) ልጆቼ፡ እኔ አመራችኋለሁ፤ መንገዱን አሳያችኋለሁ” አላቸው። እንዳለው አደረገ፤ መንገዱን አሳያቸው።

ከፈለጉበት ደብር ሲደርሱ አንድ መነኩሴ ተቀበላቸውና አበምኔቱ ዘንድ ሳያደርሳቸው ከሱ ጋራ አኖራቸው። በዚያው ዓመት አበምኔቱ ሞተ። የደብሩ ሰዎች ያ መነኩሴ አበምኔት እንዲሆን ምክር ያዙ። አንዳንዶቹ፡ “እሱ ከደብረ ቄዳ¹¹ ስለሆነ፡ ከዚህ ደብር ያልተወለደ አይስማማንም” አሉ። መነኩሴው ይኸንን ሲሰማ ተቆጥቶ እነዚያን ልጆች ይዞ ወደ ቄዳው አባ ሳሙኤል ወሰዳቸውና፡ “እንካ እነዚህን ልጆች፤ ልጆች እንዲሆኑህ አመንኩሳቸው፤ የደብረ ዲጋ መነኮሳት (117^ሀ) በሳያቸው መምህር አንዳልሆንባቸው ከደብራችን ያልሆነ ብለው ተቃወሙኝ። ስለዚህ እነዚህን ልጆች ስለ ቤቴ ቅናት¹² (ወደዚህ) አመጣኋቸው” አለው። እሱም ተቀብሎ እሱ ዘንድ አኖራቸው።

9. ደብረ ሃሌ ሉያ (ሃሌሎ) መሆን አለበት፤ Gérard Colin, *Vie de Sāmu'ēl de Dabra Hailléuyā*, CSCO, vol. 519/93, Lovanii 1990.

10. ክርስቶስ 40 ጾምን (ሁዳዴን) የጸመው በምድረ በዳ ስለነበረ (ማቴ 4፡ 1-11)፤ መነኮሳቱም እንደሱ ለማድረግ ከገዳማቸው እየወጡ ወደ ዱር ይሄዱ ነበረ።

11. ደብረ ቄዳ ደቂቀ እስጢፋኖስ የወጡበት ሆኖ በሌላው አባ ሳሙኤል ስም የምትጠራ ገዳም ናት። ምንኩሶናን እትግራይ ላይ በአንድ ቀን ከእሱን ጥክለ ሃይማኖት ልጅ ከእሱን መድኃኒን እግዚአ ለበንኩል እጅ ከወሰዱ ኮከቦች ከሚባሉ ስድስት ሰዎች ውስጥ ሶስቱ ሳሙኤል የሚል ስም ወስደው ሁሉም የየራሳቸውን ገዳም እቋቁመዋል፤ እነሱም ሳሙኤል ዘዋልድባ (ዘገዳመ ዋሊ)፤ ሳሙኤል ዘቆየዳ፤ ሳሙኤል ዘጣረጣ ይባላሉ። ሌሎቹ (እነሱም ገዳማትም ያቋቋሙ) ዓደኞቻቸው ዮሐንስ ዘጉራናቋ፤ ታዲዎስ ዘባልታርዋ፤ ያሳይ ዘማንዳምባ፤ ያፈቅረን እግዚአ ዘጉቤን ናቸው። እሱን መድኃኒን እግዚአ ለበንኩል በሌላ ቀን ደግሞ ሌሎች 5 ኮከቦች አመንኩሶዋል፤ እነዚህም፡ እንደ ሌሎቹ የምንኩሶና ታላቅ ወንድሞቻቸው፡ ገዳማት እቋቁመዋል፤ እነሱም፡ እርን ዘክትር፡ መርቆሪዎስ ዘሂባ፡ ዘክርያስ ዘጊፋ፡ ገብረ ክርስቶስ ዘቢታንያ፡ ዳንኤል ዘወንዳ እምባ ይባላሉ። René Basset, “Études sur l'Histoire d'Éthiopie,” *JA*, vol. 17 (Avril-Mai-Juin 1881), p. 324. ልጆቻቸው በተራቸው ገዳማት እቋቁመዋል።

12. “የቤትህ ቅናት በላኝ” የሚለውን መዝ 68፡ 10 ያስታውሳል።

ምንክሶና

ከጥቂት ጊዜ በኋላ፥ አባ ሳሙኤል ቅድስት አስኬማ ሰጣቸው፤¹³ በሐምሌ ፳፬ ቀን በሰማዕቱ በአባ ኖብ ዕለት አለበሳቸው።¹⁴ በማግስቱ የሰማዕቱ የአበክረዜን ዕለት ነው።¹⁵ ስለዚህ አንዱን ኖብ ይኸንን ብፁዓዊውን አበክረዜን አላቸው። በዚያን ጊዜ እድሜው ፲፮ ዓመት ነበረ። እዚያ በጥሩ ጠባይና በብዙ ደግነት ኖሩ። ከብዙ ዓመታት በኋላ አባ ኖብ አረፈ። በእግዚአብሔር ዘንድ የተጠራ¹⁶ ሰው ነበረ። ይኸንን ብፁዕ (አበክረዜንን) (117^ላ) አበምኔቱ የማጎበሩን አትክልት ከሚያበስሉ ጋራ እንዲያገለግል መደበው። እዚያ ለሱ ብጢዎቹ በታዛዥነት ፫ ዓመት ኖረ።

ከአባ አስጢፋኖስ ጋራ

በዚያን ዘመን አቡነ አስጢፋኖስ ወደዚያች ደብር መጣ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ሳሙኤል ቅድስት አስኬማ ሰጠው። በዚያን ጊዜ እድሜው ፲፱ ዓመት ነበረ። የክርስቶስን ቀምበር ካንገቱ ላይ በማነቆ አነገባት። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ዓለማውያን የሚወዱትን ቅባት ያለበትን ነገር ሁሉ በሥጋው ምክራብ ውስጥ አላሰገባም። ነፍሱን በእንጀራና በውሐ (ብቻ) አቆያት። ያውም ቢሆን የጌታን ስብሐት ለማሳረግ (ያህል) ነበረ። ብዙዎች (ፈተናውን) ያልፍ ወይም ያፈገፍግ እንደሁ ለማወቅ ያስተውሉት ነበረ።

ነፍሱ በሕግ ስለምትረዳበት አንድ ራእይ ታየው።¹⁷ (118^ሀ) ነፍሱን እያስጨነቃት ሥጋውን እያስበረከከ ጎይል ያገኘ ጀመረ። ከላይ ድረስ እየወጣ ጫፉን እስኪይዝ ድረስ (በገድል ላይ) ገድል ይጨምር ነበረ። ይኸንን ገድል በጀመረ በ፫ ዓመት ከመንፈስ ቅዱስ ርዳታ አገኘ። አቡነ ቅዱስ አስጢፋኖስ በዚህ ሁኔታ ሳለ፥ ይህ ብፁዕ አበክረዜን ያስተውለው፥ ነገሩንና ሥራውንም ይመረምር ነበረ።

ከዚህ በኋላ፥ አበምኔቱ (አቡነ አበክረዜንን) አትክልት ከሚያበስሉት (መደቡ) አወጣውና የሰሌን እቃ ሰፈዎች ዘንድ መደበው። እዚያም በሙልካም ታዛዥነት ኖረ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ከዚያም አውጥቶ ከዲያቆናቱ ቤት

13. የምንክሶናውን ሥርዓት ፈጽሞ አስኬማ (የመነኩሴ ልብስ) አለበሳቸው።

14. አባ ኖብ በዲዮቅልጥያኖስ ጭከና ካለቁት ግብጻውያን ክርስቲያን መነኮሳት አንዱ ነበሩ፤ ገድል አላቸው፤ ታሪካቸውን ባጭሩ ለማወቅ የፈለገ ለሐምሌ 24 ቀን ለስንክሳሩ የተዘጋጀውን ምንባብ ማየት ይችላል፤ ለምሳሌ፥ Ignazio Guidi, "Le Synaxaire, Éthiopien, les mois de Sanê Hamê et Nahaê," P.O., vol VII (1911), p. 392.

15. አበክረዜንም ከግብጽ ቅዱሳን መነኮሳት አንዱ ነበሩ። የግዕዝ ገድል እንዳላቸው፥ አላጋጠመኝም።

16. "በእግዚአብሔር ዘንድ የተጠራ" ማለት "እግዚአብሔር መርጦ የወሰደው" የመረጠው ማለት ነው።

17. በሕግ መረዳት የሚለው በክርስትና መጻሕፍት መመራትንና ከፍ ባለ የምንክሶና ደረጃ መኖርን ነው።

ቤተ ክርስቲያን አገልግሎት አልቅና ሾመው።¹⁸ ችግረኝነትን አፍቃሪ ስለነበረ፣ እግዚአብሔርን በመልካም ትጋትና በብዙ ደግነት፣ (118^ሰ) በፍጹም ትሕትናም አያገለገል ኖረ። ስውም እንዳያውቀው ራሱንም ይደብቅ ነበረ። ምክንያቱም ከተከበሩ (መኳንንት) ወገን ነበረ። የደብሩ ሰዎች ግን አላወቁም፤ በነሱ ዘንድ አንድ የተናቀ ሰው ነው። እሱም የሚደርስበትን ብዙ ችግር፣ ረኅብና መራቆት፣ ሁሉ ይታገሥ ነበረ። በዚህ ሁኔታ ቤተ ክርስቲያንን በማገልገል ፭ ዓመት ኖረ።

በዚች የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ባለበት ጊዜ የቅዱሱን (የአቡነ እስጢፋኖስን) ትምህርት ለመስማት አየሄደ ነፍሱን ከኃጢአት ባርነት የሚያወጣበትን ጥቅም ከሱ ልብ ይል፣ የሕግና የሥርዓትን ውሳኔዎች ይማርም ነበረ። በሐዋርያት ትእዛዝ ውስጥ ምእመናንን፣ “ሁሉም አያንዳንዱ (119^ሀ) ወደ ትምህርት ቦታ ለመሄድ ይትጋ”¹⁹ የሚል አንደተጻፈው፣ አሱም “የተጠመ ወደ ውሐ ይሄዳሉ”²⁰ የሚለውን ተስፋ ለማግኘት ይኸንን በጉጉት ያደርግ ነበረ።

ከሱ ተምሮ ሥራውን ተከታይ፣ በፍቅሩ መንፈሳዊ ገመድም ተሳቢ ሆነ። በትዕግሥቱ መዓዛ ምክንያት እንደሱ ከቅዱስ እስጢፋኖስ የትምህርቱ ፈለግ ብዙዎች ተጨመሩ። ምክንያቱም በነቢዩ አነጋገር እንደተጻፈው፣ የቅዱሳን መዓዛ አንደ ቈላ የደንጎላዎች አበባ፣²¹ እና አንደ በአትክልት ቦታ የሮማን አበባ ነው። የአትክልት ቦታ የሽቶ ቤት ነውና። መዓዛ ያለው ሽቶ በአትክልት ቦታ ካለ፣ የአትክልቱ (ቦታ) መዓዛ ይኖረዋል። በውስጡ ወዲያ ወዲህ የሚሉም ከሱ መዓዛ ይወስዳሉ። ይኸም ብፁዕ ጣዕም ያለው መዓዛ ያለበት የአትክልት ቦታ ስላገኘ፣ (119^ለ) በሙሽራው የሠርግ ድግስ ለመደስት ከንጉሡ አዳራሽ ውስጥ ለመግባት መሪ እስኪሆነው ድረስ፣ ሁል ጊዜ ወደሱ ይሮጥ ነበረ።²²

መነኮሳቱ በአባ እስጢፋኖስ ላይ ተነሡ

አበምኔቱ ብፁዕ ከቅዱስ እስጢፋኖስ ጠባይ ጋራ ተባባሪ እንደሆነ ሲያውቅበት፣ ለዲያቆናት ቤት ቤተ ክርስቲያን ከሚሰጠው አገልግሎት አስወጣውና በማኅበሩ ሥራዎች ላይ ከተሰማሩት ደቀ መዛሙርት ጋራ መደበው። አሱም አሺ አለ፤ በታዛዥነት ማሳ ውስጥ ያለች የኅብስት ሌማት በዓይኖቹ ፊት ስለጣመችው፣ የአበምኔቱን ትእዛዝ ሳያቃልል ከወንድሞች ጋራ (ከአርሻ ቦታ) አየዋለ ይመለስ ነበረ።

18. ዲያቆናቱ የራሳቸው መኖሪያና የራሳቸው ቤተ ክርስቲያን እንዳላቸው የሚያመለክት ይመስላል።
 19. ሲኖዶሱ እልታተመም።
 20. ኢሳ 55፡ 1።
 21. መጋ 2፡ 2።
 22. “የሙሽራው የሠርግ ድግስ” የሚለው ማቴ 25፡ 1-11 ያለውን ሲያመለክት ነው።

ከዚያ በኋላ፡ በአቡነ ቅዱስ እስጢፋኖስ ጠባይና በጥሩው ትምህርቱ (120^ሀ) በሚተባበሩት ምክንያት የደብሩ ሰዎች ልባቸው ተሸበረ። በቤተ ክርስቲያን በበዓል ዕለት በስብሐት ማገሌታቸው ጊዜ፡ በጽድቁ ላይ ምርር ያለ ውሸት የሚናገር የማገሌት ስብሐት ተቀኙ፤²³ ከነሱ ውስጥ ጤማይ የሚሉት ዓይነ ስውር፡ “የደብሩ ልማድ ያልሆነ፡ በመዝገቡም ያልተገኘ (ልማድ ያመጣ)፡ አንድ ሰው ወጣ” አለ።²⁴ በአቡነ ቅዱስ (እስጢፋኖስ) ጠባይ የሚተባበሩ ሌሎች ሰምተው፡ “እሱን የምናየው በመልካም ጠባይና በጽድቅ ሥራ ላይ ነው እንጂ (እንደዚህ) እናንተ እንደምትሉት አይደለም” አሏቸው።

ከዚያች ዕለት ጀምሮ ጥላቸው ከድብቅ ወደ ግላጭ ወጣ። ባደረባቸው የቅናት ወይን ሰከሩ። ከአበምኔቱ ዘንድ (ሄደው)፡ “ይህ ሰው እነሆ (120^ሐ) በደብሩ ልማድ ባልሆነ በራሱ ምክር ይሄዳል፤ ደግሞ ሌሎችን ወደ ባሕታዊነት ትሕርምቱ ይስባል” ሲሉ ከሰሱት። አበምኔቱም ነገራቸውን ተቀበላቸው። ቅዱሱን የሚከተሉትን ከመሥዋዕትና ከ(ማገበር) ማእድ ያባርሯቸው ጀመር። እሱንም አባረሩት፤ ግፉን ተሸክሞ ሄደ። ብዙዎች ወንድሞች አብረውት ተሰደው እስከ ባሕረ ሳፍ²⁵ ድረስ ሄዱ።

ተሰድደው ለሥቃይ ተመለሱ

የተሰደደበት ጉዳይና ተመልሶ የመጣበት ምክንያት በገድሉ መጽሐፍ ውስጥ አለ። ጊዜው ክረምት ስለነበር ሲመለሱ በመንገድ ብዙ ችግር ደርሶባቸው ነበረ። ተከዜም ስለሞላ መሻገር አቅቷቸው ነበረ። ግን እግዚአብሔር እርዳታ ልኮላቸው እሻገራቸውና በፊት ወደ ተሰደዱበት ደብር (ወደ ደብረ ቆየጻ/አባ ሳሙኤል) መጡ። (121^ሀ) ቤተ ክርስቲያን ተሳለመ፤ አበምኔቱንም እጅ ነሡት፤ እዚያ በቤተ ክርስቲያኑ የአትክልት ቦታ ነበረ። የአገረ ገዢው ሎሌም አብሮት ነበረ። ሎሌው የቤተ ክርስቲያኗን የሕንፃዋን ጌጥ አይቶ፡ ቅዱሱን፡ “አባ፡ ይቺን ጌጥ አታይምን? እንዴት ትተሃት ወደ ሌላ ትሄዳለህ?” አለው። ቅዱሱ፡ “ይህ የምታየው ሕንጻ ቅዱሳን ሲቀድሱት ይቀደሳል፤ ሲያረክሱት ይረክሳል” አለው።²⁶

አበምኔቱ ይኸንን ከቅዱሱ ቃል ሲሰማ፡ “ቤተ ክርስቲያን ሲሳደብ አትሰሙምን?” አለና የሚናገረውን ሳያውቅ በቁጣ ተነሣ። አብረውት

23. “ስብሐተ ማገሌት” (“የማገሌት ስብሐት”) የሚለው በቤተ ክርስቲያን የሚቀኙትን ቅኔ መሆን አለበት። ሥርዓቱ ጥንታዊ ለመሆኑ ይህ አንድ ማስረጃ ነው። በአፄ ዘርአ ያዕቆብም ዘመን ይደረግ ነበረ፤ Getatchew Haile, *The Epistle of Humanity of Emperor Zār'a Ya 'aqob (Tomarä Təsbə'i)*, CSCO, text, vol.522/95, p. 4, tr. 523/96 (1991), p. 2.

24. የቅኔው ዓይነት ባይታወቅም፡ ግዕዙ በ “ሩ” ቤት ይመታል፤ “ብአሲአ ወፅአ ዘኢኮነ በግዕዝ ደብሩ፤ ዘወኢ ተረክበ ውስተ ጦማሩ።”

25. ባሕረ ሳፍ (“የሳፍ ባሕር”) የጣና የጥንት ስም ነው።

26. “ሰው ቦታን ይቀድስዋል እንጂ ቦታ ሰውን አይቀድስውም” የሚለውን መጽሐፈ ሲኖዶስ ለመጥቀስ ነው።

ያሉትን፡ “እንዴት ዝም ትላላችሁ?” አላቸው። ከዚያ በኋላ ቀደም ብለው እንደተማከሩት፡ እያንዳንዳቸውን ተናጠቋቸው፤ (ለካ) ክፉ ነገር (121^ሰ) ሊያደርሱባቸው ተዘጋጅተው መመለሳቸውን ሲጠብቁ ኖሯል። ከዚያ፡ ቅዱሱን በእግር ብረት አስረው እቤት ውስጥ ዘጉበት። ሌሎቹንም ወንድሞች ዘመዶቻቸው (ሆነው ሳለ) አሰሯቸው። የቅዱሱን ትምህርት በአስራት የሚያስቀሩ መስሏቸዋል።

አበምኔቱ ብፁዕ አበክረዙንን በእጁ ገፈተረውና፡ “በጀመረው መንገድ ሁሉ ረዳትና ንደኛ የሆንከው አንተ አይደለህምን?” ብሎ አባረረው። ሰደቱን ተሸክሞ ከእምነቱ ጋራ ሄደ። ሌላውም ይህችን ማኅበር በማቋቋም ረዳት የሆነው ዮሐንስ የሚባለው ወንድም አብሮት (ተሰደደ)። (አባ አበክረዙን) በዚያን ጊዜ እድሜው ፴፫ ዓመት ነበረ። ከተከዜ እጣገብ ወዳለች ዜራናቋ ወደምትባል ወደ አንዲት ደብር ሄዱ። አበምኔቱን ከእጣገቡ ማኅደር ሰጥቷቸው (122^ሀ) በጽሙና እንዲኖሩ ለመነት። በተከዜ ምድረ በዳ አንድ ቦታ ሰጣቸው። ከዚያ በኋላ፡ ከዚያች ከተባረሩባት ደብር ፬ ወንድሞች መጡ፤ ፮ ሆኑ። እዚያ ማኅደር አቋቋሙ።

ተሰደደው የራሳቸውን ማኅበር (ገዳም) አቋቋሙ

አቡነ ገብረ ክርስቶስ ከአስራቱ ሲፈታ ወደነሱ ሄደ፡ ቅዱሱን ሊገድሉት በእስር ቤት እንደዘጉበት ነገራቸው። ሲሰሙ አዘኑ፤ በጣም ተከዙም። እቡነ አበክረዙንና የቅዱሱ ረዳት ተነሥተው (ከጳጳሱ) ከአባ በርተሎሜዎስ ደብር²⁷ መጡ፤ አላገኙትም። ለደበሩ ሰዎች፡ “እነሆ፡ ምንም ኃጢአት ወይም አበላ የሌለበትን ደኻ ሰው ሊገድሉት (122^ለ) ይፈልጋሉ። ረድታችሁን ለአገሩ ሹም እንድትነግሩት እንፈልጋለን” አሏቸው። እነዚያ፡ “ሄዱና ለአበምኔቱ እናንተው ንገሩት፤ (ጳጳሱ) አሁን እዚህ የለም” አሏቸው።

ወንድሞች በካ ነገር እንዳላገኙና የሚረዳቸውም እንደሌለ ሲያውቁ፡ “እዚያ እስክንሄድ ድረስ አባታችን ይሞታል፤ እኛው ራሳችን ወደ ሹሙ ሄደን እንንገረውና እቤት እንበል” ተባባሉና ከሀገሩ ሹም ዘንድ ሄደው አባታቸውን በእግር ብረት እንዳሰሩትና እንዲሞት እንደዘጉበት ነገሩት። ይኸንን ነገር ሲሰማ፡ “እንደዚህ ተፈጽሞ ከሆነ አብሬያችሁ ሂጄ እዚያው እዳኛችኋለሁ” አላቸው። ከዚያ፡ አብሯቸው መንገድ ጀመረ። (123^ሀ) ወደዚያ ሊደርሱ ሲሉ አብሯቸው ያለውን ሶስተኛውን ወንድም የቅዱሱን ሁኔታ፡ ሞቶም እንደሁ ወይም በሕይወት እንዳለ ሰማወቅ አስቀድመው ላኩት።

በዚያ ደብር ውስጥ ሰላም የሚሠራ²⁸ ሽማግሌ መነኩሴ አለ። ትዕግሥቱን ያደንቅ ስለነበረ፡ በሌሊት ራእይ በእስር ቤት የተዘጋበትን እቡነ ቅዱስ እስጢፋኖስን የእግዚአብሔር መልአክ ከሰማይ (ወርዶ)

27. ኅዳግ ቍጥር 7ን ተመልከት፤ ደብር የመተዳደሪያ ምንጭ ስለሆነ ጳጳሱም የራሳቸው ደብር አላቸው።

28. እነጋገሩ “ሰላም የሚሠሩ ብፁዓን ናቸው” እንዳለው ነው፤ ማቴ 5፡9።

እንደጉበኘው፥ ቅዱሱ ባለበት ቤት ውስጥም እንዳበራ፥ መንፈሳዊ ሰላምታ እንደሰጠው፥ የብርሃን ውበት የተሞላች ቅድስት ፊቱን እንደሳመው አየ።

ራእዩን እንዳየ ከአበምኔቱ ዘንድ ሄዶ፥ “ይህ ሰው ከሞተ (123^ሳ) የሀገሩ ሹም ደብራችሁን ያጠፋዋል፤ ከሱ ጋራ ሰላም አድርጉ፤ ከእስራቱም ፍቱት” ሰላለው፥ አበምኔቱና የደብሩ ሰዎች ይኸንን ሲሰሙ ሐሳቡን ወደውት ቅዱሱን ከእስር ቤት አውጥተውት ኖሮ፥ አስቀድመው የላኩት ወንድም ሲደርስ ቅዱሱን ከእስራቱ ተፈትቶ አገኘው። (መልክተኛው) ወደ ሀገሩ ሹም ሄደው የሆነውን ሁሉ እንደነገሩት፥ (ሹሙም) ከእጃቸው ሊያድነው እንደመጣ ነገረው። ቅዱሱ ሰምቶ ለዚያ ወንድም፥ “ከእስራት ፈተውኛል፤ ከነሱ ጋራም ታርቀናልና የሀገሩን ሹም እንዳያመጡት ለወንድሞች ንገራቸው” አለው። እሱም ይኸንኑ ነገራቸው። እነሱም ከእስራት እንደፈቱት(124^ሀ) ለሀገሩ ሹም ነገሩት። “ሰላምና ዕርቅ ማድረጋቸው ጥሩ ሠርተዋል” አለ።

ከዚያ፥ እነዚያ ወንድሞች አባታቸውን ሊቀበሉ ከደብሩ ጥግ ድረስ መጡ። ቅዱሱ ከዚያች ደብር ወጣ። (ጠላቶች) ከእሱ እስኪነጥሉት ድረስ እህል ውሐ ያቀብለው የነበረውን አሮን የሚባለውን አንድ ወንድም ከእሱ ጋራ ይዞት ሄደ። ቅዱሱ ልጆቹን በደብሩ ጥግ አገኛቸው።

አቡነ አበክረዜን ቅዱሱን ተቀብሎ ብዙ ደብሮችንና ገዳማትን እንዲጉበኙ ሁለቱ (አብረው) ሄዱ። አቡነ አበክረዜን ያኖራቸው ወንድሞች ካሉበት ማንደር ድረስ ደረሱ። ዮሴፍን በችግርና በታላቅ ሥቃይ ጊዜ አስቀድሞ ወደ ግብጽ አገር ልኮት እንደነበረ፥ ለአባቱና ለወንድሞቹ ማረፊያ እንዲሆን (124^ሳ) እግዚአብሔር (አበክረዜንን) አስቀድሞ ልኮት ነበር። በኋላ ዘመን በነሱ ጊዜ የሚሆነውን ነገር እግዚአብሔር ለዮሴፍ ሰላሳየው ወንድሞቹ በቅናት ሸጡት። በተሸጠበት እግዚአብሔር ጥበብና ምክርን ሰጥቶት፥ በግብጽ ንጉሥ በፈርዖን ፊት ሞገስ አገኘ።²⁹

እንደዚሁ ይኸንን ብፁዕ አበክረዜንን በወንድሞቹ ማህል ወገን አልነበረውምና በግፍ አባረሩት። ባለእናት ዮሴፍን የሸጡት ዕለት በወንድሞቹ ማህል ብቻውን እንደሆነ፥ ይኸም ብፁዕ አበክረዜን (125^ሀ) በማህላቸው ወገን የሌለው ሆነ። ስለዚህ እነዚያ ናቱት፤ አባረሩትም። እንደዚሁ ይህቺ ቅድስት ሥርዓት በቅዱስ አቡነ እስጢፋኖስ በታች ባለው ብፁዕ እጅ ሆኖ እስከ ዛሬና እስከ ዘላለም ትመሠረት ዘንድ ለወንድሞቹ ማረፊያ እንዲሆን በተሰደደበት ሁሉ እግዚአብሔር ጥበብና ምክር ሰጠው።

እንግዲህ እንደ እውነት መልእክተኛው እንደ ሐዋርያ ጳውሎስ ቃል (እንዲህ) እንበል፤ “እንግዲህ ተመልከቱ ወንድሞቼ፥ በዚህ ዓለም የተናቁና ዘመዶች የሌላቸውን እግዚአብሔር መርጧቸዋል፤ እግርዚአብሔር ጠንካራዎቹን ያሳፍር ዘንድ የዚህን ዓለም ደካሞች መረጠ—በሥጋ ያለ ሁሉ (125^ሳ) በእግዚአብሔር ፊት እንዳይመካ።”³⁰

29. ዘፍ 37-45።

30. 1 ቆሮ 1፡ 26-29።

ሰላማዊ ኑሮና እድገት

በዚያ ምድረ በዳ (የገዳም) ማኅበር ማቋቋም በጀመሩበት ጊዜ የዓመተ ምሕረቱ ቊጥር ፳፩፥³¹ ንጉሡም የመንግሥቱ ስሙ ገብረ መስቀል የሆነው ይሥሐቅ ነበረ።³² ጳጳሱም እባ በርተሎሜዎስ ነበረ። በዚያ ዓመት እልዘሩም፤ መሬቱን የሚያርሱበት ብረት አልነበራቸውም። ብቻ ከሌሎች እርሻ እየሄዱ ይደክሙና ዋጋቸውን ይሰጧቸው ነበረ፤ ጊዜው የሰብል መሰብሰቢያ ጊዜ ነበረ። (ከፍያውን) ሲያሳንሱባቸው አያዝኑም፤ ለገዳማውያን የሚገባውንም ሁሉ ከዱር የዛፍ ፍራ ፍሬዎችና ሰራሰር ይሰበሰቡ ነበረ። (126^ሀ) እንደዚህ መልካሙ ፍሬ እንዱ ፀ፤ ፀ፤ ፫ ድርብ እስኪሆንላቸው የወንጌልን ማሳ አያረሱ በችግርና በትልቅ ጭንቅ ኖሩ።³³ ከዚያ፥ በሁለተኛው ዓመት መሬት አረሱ፤ ማሳውንም ዘሩ። በጣም ሠመረላቸው። እግዚአብሔር ጭንቃቸውን እይቶ የእጃቸውን ሥራ ሁሉ ባረከላቸው።

ከዚያ ደግሞ፥ በፊት ተባርረው እደብሯ፤ አጠገብ የነበሩ ሌሎች ወንድሞች ወጥተው ወደነሱ መጡ። እነሱንም ከነዚያ ወንድሞች አጠገብ እንዲኖሩ አዘዛቸው። እነሱም እባ ናትናኤልና አብረውት የነበሩት ናቸው፤ ፪ ማኅደር ሆኑ።

ከዚህ በኋላ ደግሞ፥ አጠገቧ ካለው ደብር የሚኖሩ (ሌሎች) መጡ ። (126^ለ) እነሱንም ፫ ማኅደር³⁴ እደረጋቸው፤ ፭ ማኅደር ሆኑ። ከዚያ አልፍ ብለው ይባራ ከሚሏት ከሌላ ቦታ ሰፈሩ። ደግሞ ከዚያ፥ አንደገና ለቅቀው ማየ ጣፋት ከምትባል ቦታ ሰፈሩ። እዚያ አትክልት ተከሉ፤ የአትክልት ቅጠላ ቅጠሎችን አበቀሉ፤ ለለመናቸው ሁሉ አስኪበቃ ድረስ በጣም ሠመረላቸው።

የቅዱሱን ዜና ሰምተው ፬ ማኅደር የሚሆኑ ብዙ ወንድሞች ከሌሎች አገሮች ተሰበሰቡ። እነሱንም በየማኅደራቸው እንዲኖሩ አዘዛቸው፤ (በጠቅላላው) ፱ ማኅደር ሆኑ።

በዚያ ቦታ እንደዚህ እንዳሉ (127^ሀ) እንድ አበምኔት፥ “ደብሬን ውሰድ፤ እኔም በሥርዓትህ ስር ልሆን አፈልጋለሁ፤ ስለ እግዚአብሔር ብለህ እኔንም ቅበረኝ” ብሎ ወደ ቅዱሱ ላከበት። ቅዱሱ ብፁዕ እበከረዙንን ከራሱ ማኅደር ሰዎች ጋራ ወደዚያ እንዲሄድ ላከው። እንዳዘዘው ሄደና (ገዳሙን ተረከቦ) አብረውት ከነበሩት ወንድሞች ጋራ (እዚያው) ቆየ። ከዚያ በኋላ፥ ቅዱሱ ማኅበሩን፥ “እነሆ፥ ወንድሞቻችሁ እዚያ ብቻቸውን ይኖራሉ፤ አሁንም ከናንተ ሰው ላኩላቸው” አላቸው። ፫ ማኅደሮች እንዲሄዱ፥ ፭ እዚሁ

31. 81 ዓመተ ሰማዕታት ነው፤ ዓመተ ምሕረቱ 1421 መሆኑ ነው። ባሕረ ሐሳብን ተመልከት፤ ጌታቸው ኃይሌ፥ ባሕረ ሐሳብ፥ ገጽ 181። ዓመተ ሰማዕታትን ዓመተ ምሕረት ማለት በጥንት ሰነዶች ዘንድ የተለመደ ነው።

32. 1406-1421። ንጉሡ አፄ ይሥሐቅ የሞተው ገዳማቸውን ባቋቋሙበት ዘመን መሆኑ ነው።

33. ማር 4፡ 20።

34. “ማኅደር” እና “ማኅበር” ታናሽና ታላቅ ናቸው። ብዙ ማኅደሮች አንድ ማኅበር ይወጣቸዋል። አቡነ እስጢፋኖስ እንዴት አንደዚህ አንዳዘጋጀቸው በገድላቸው ተጽፏል።

አንዲቆዩ ዕጣ አወጡ። አነዚያ (ዕጣ የወጣላባቸው) ፫ቱ ማኅደሮች ሄዱ፤ እዚያ ፬ (ማኅደር) ሆኑ። ቅዱሱም ሊገቡበኛቸውና ሊያጽናናቸው ወደዚያ ወረደ። (127^ሰ) የጽድቅን ሥርዓት እያሳያቸውና ኑሯቸውን እየተረገሙላቸው ኖረ።

አባ አበክረዙን እልቅና ተመረጡ

ከዚያ በኋላ፥ (ቅዱሱ) “አንግዲህ ወደ ወንድሞቻችሁ መሄዴ ነው” አላቸው። ወንድሞች፥ “አንተ ከሄድህ አሁን አንተ አንደምታደርገው ባንተ ምትክ ለማኅበራችን ሥራ የሚገባውን ፍላጎታችንን ሁሉ የሚፈጽምልን ማንን እዚህ ትተውልናለህ?” አሉት። ቅዱሱ ለአገልግሎት የሚበቃ አንድ (ሰው) ከማህላችሁ ምረጡ” አላቸው። በዚህ ጊዜ ሁሉም ይኸንን ከመጀመሪያው ጀምሮ የማኅበር ሥርዓት ጀማሪ የሆነውን ብፁዕ አበክረዙንን መረጡ። ቅዱሱም እሱ እንዲሆን ተስማማ፤ ምክንያቱም መጀመሪያውኑም ለአገልግሎት አንደሚገባ ጠባዩን ቀደም ብሎ ያውቅ ነበረ። “እነሆ ወንድሞችህ ሁሉም (128^ሰ) አንተ አለቃቸው እንድትሆን ተስማምተዋል” አለው። (አቡነ አበክረዙን) ግን አልፈለገም ነበር፤ ብቻ ከዚያን ቀን ጀምሮ ለሁል ጊዜ የሚሆነውን ዐውቆ ያዘንና በመራሩ ያለቅስ ነበረ።

ከማኅደሩ ሰዎች ጋራ እየኖረ የማኅበሩን ሥራ ሁሉ ይፈጽም ነበረ። ሲጨርስ ከማኅደሩ ሰዎች ሥራ ይሄዳል። አንደዚህ አያደረገ ብዙ ጊዜ ኖረ። አንድ ጊዜ የማኅደሩ ሰዎች በሱ ምክንያት ተጣልተው ያሳለፉትን ፍርድ ከቅዱሱ አባታችን ዘንድ አመጡበት። ቅዱሱ ሰምቶ የሚገባውን ትክክለኛውን ፍርድ አስረዳቸው። ስለ አሱም (አንዲህ) አላቸው፤ “አንግዲህ ካሁን በኋላ ይኼ ከማኅደሩ ሰዎች ጋራ የሚኖር የማኅበር አለቃ (128^ሰ) ከዚያ ይውጣና በማኅበሩ ማህል ይኑር፤ በሁሉም ላይ አሳዥ ይሁን፤ ምግቡና ልብሱ ከማኅበሩ ዘንድ ይሁን።”

ከዚያ፥ እንደዚህ እንዳሉ፥ ደግሞ ባረካ ወደምትባል ወደ ሲሬ ዳርቻ ምድረ በዳ ሄዱ። ከ፪ቱ ገዳማት ፱ ማኅደሮች ውስጥ ፳ ማኅደሮችና ለየማኅበሩም ተላላኪዎቻቸው የሚሆኑ አዋጡ። እዚያ ለእግዚአብሔር መሥዋዕት የሚያሳርጉበት ቤተ ክርስቲያን ሠሩ። ሶስት ገዳሞች፥ ፲፭ ማኅደሮች ሆኑ። ቅዱሱም በምዕዳን መጽሐፎቹ ውስጥ ሁሉ እንዳለው፥ በዘርና በእርሻ ምሳሌ፥ በእህል ኅተራዎችም ምሳሌ እያደረገ ሊመክራቸው ይገባቸው ነበረ።

ስይጣን ሞገድ አስነሣ

(129^ሰ) ከዚያ በኋላ፥ ብፁዕ አበክረዙን የሚያስተዳድራቸውን የቅዱሳኑን ገዳማት ለማወክ ስይጣን በአድባሮቹ መነኮሳት እጅ ሞገዶቹን አስነሣ። ወደ ሀገሩ ሹም ሄደው፥ “እነዚህን የተቀበልካቸው ተሳስተህ ነው ወይስ ከነሱ ግብር ትቀበላለህ? አንግዲህ በነሱ ምክንያት ጥፋት ቢመጣብህ

የምታደርገውን አንተ ዕወቅ” አሉት። የእገሩ ሹም ሲሰማ እንዲባረሩ አዘዘ፤ ከዚያ አባረሯቸው። በበረካ ምድረ በዳ ወዳሉት ወንድሞቻቸው ሄዱ።

ብፁዕ አበክረዙን በ፲ ማኅደር ላይ ተጠሪ ነበረ። የትግራይ ገዢ (129^ሳ) ቅዱሱን በውሸት እንደሚያሳብቁበት ዜናውን ሰምቶ፡ “እነሆ፡ እንድትታረቅ እኔ ከንጉሡ ዘንድ ሰላም እደርግልሃለሁ።”³⁵ አሁንም ከኔ ጋራ የሚሄዱ፡ ቃልህን ለንጉሡ የሚያስረዱ፡ ልጆችህ ይምጡ” ብሎ ላከበት። ቅዱሱ ሰምቶ ብፁዑን፡ “ና፡ ከእገረ ገዢው ጋራ ሂድ፤ ሰላም ሊያደርግ ይፈልጋል። ንጉሡ የሚልህ እውነት እንደሆነ ሰማው። ግን የታሰረ ነገር እንዳትፈታና ከእድልዎ እንዳትገባ ተጠንቀቅ” አለው። ትእዛዝ ተቀብሎ ሄደ።

አባ አበክረዙን ከንጉሡ ፊት--ዕርቅ አልተቻለም

እገረ ገዢው ሄዶ ከቅዱሱ ጋራ እንዲታረቅ ንጉሡን እነጋገረው። ንጉሡ ሰማና (130^ሀ) የእገረ ገዢውን ነገር አልተቀበለም፤ ከ(ቅዱሱ) ጋራ ሊታረቅም አልፈለገም። ብፁዕ አበክረዙን የእገረ ገዢው ነገር እንዳልሠመረ ሲያይ ከከቡር አባት ከአባ ገብርኤል የቅስና ሹመት ወስዶ ወደ ማኅበር ተመለሰ። በዚያን ጊዜ እድሜው ፵፫ ዓመት ነበረ። የሆነውን ሁሉና (ንጉሡ) የእገረ ገዢውን ነገር እንዳልተቀበለም ለቅዱሱ አስረዳው። ቅዱሱ ሰምቶ “ምንቸገረህ፤ የእግዚአብሔር ፈቃድ ይሁን፤ ጽኑ ነቢይ ሲነሣ እንደዚሁ ጽኑ ንጉሥ ያስነሣል”³⁶ አለ።

አባ እስጢፋኖስ ከንጉሡ ፊት

እንደዚህ በቅድስት ሥርዓት እያሉ፡ ንጉሡ ወደ ቅዱሱ እንዲህ ሲል መልእክት ላከ፡ “በሃይማኖት ጉዳይ እንድንነጋገር፡ ና።” ለአገሩ ሹም ደግሞ፡ (130^ለ) “ይኸንን መነኩሴ እስገድደህ ላከው” አለው። እገረ ገዢው መጥቶ ያዘውና አሰረው።

ቅዱሱ ከ(ወንድሞች) እንደሚለይ ሲያውቅ በሱ ምትክ እረኛ እንዲሆን የመደበውን ይኸንን የማኅበር አለቃ እንዲህ አለው፡ “እነዚህ ሲበተኑ በልብህ እኔ ብቻዬን እኖራለሁ እንዳትል ዕወቅ። ልብ አድርግ፡ የእግዚአብሔር የበጎች መንጋ ሲበተኑ ዕዳ እንዳይሆንብህ ከነሱ (ተለይተህ) እንዳትሸሽ።” ስለ መታዘዝ እንዲህ አለው እንጂ እንደማያደርገው ያውቅ ነበር። ለወንድሞችም እንዲህ አላቸው፡ “እስከ ሞት ድረስ በክርስቶስ ትምህርት ጽኑ፤ በሥርዓታችሁ (አብራችሁ) ኑሩ እንጂ እትለያዩ። ወደ እግዚአብሔር ፊት ከሄድኩም እትዘኑ። ምክንያቱም (131^ሀ) እንደዚያ ቢሆን ይሻላችኋል። ከኔም በኋላ የሚያበረታታችሁን እግዚአብሔር እጁን

35. ሰላነጋገሩ ከላይ ገጽ 7 ቀ. 283 ተመልከት።

36. ግዕዙ የሚለው “ያስነሣሉ” ነው፤ ስሕተት ይመስለኛል። እግዚአብሔር፡ “እኔም የፈርዖንን ልብ እጸናዋለሁ” ካለው ጋራ ሲያነጽጽ ነው፤ ዘፀ 14፡ 4።

ያሳረፈበትን ይሰጣችኋል። ብቻ እመኑ፤ አትጠራጠሩ።” ወንድሞች ይኸንን ከቃሉ ሲሰሙ በጣም አዘኑ፤ እናት ከልጅ እንደምትለይ አምርረው አለቀሱ።

ብፁዕ አበክረዙን እንደ ቅዱሱ ቃል ለወንድሞቹ ምዕዳን እያሰማቸው ኖረ። እሱንም³⁷ በእስራት ሲወስዱት ያጽናናቸውና የውጪና የውስጥ ፍላጎታቸውን ይፈጽማቸው ነበረ። (ሥራው) በጎይልና ራስን በማግኘት ሳይሆን ለብዙዎች አርአያ ሆኖ ፍርሃት ባለበት ትሕትና፥ በድኸነት፥ ለሰው ፊት ለትልቁም ለትንሹም ምንም ባለማዳላት፥ በልብ የዋህነት፥ በእውነትና በትክክል ነበረ። (131^ሰ) የሚያስተዳድረውም፥ ትእዛዝ የሚቀበለው ችላ እንዳይል ቃሉን በማጠንከር ሳይሆን እያባበለ በማስረዳት ነበረ። ምክንያቱም በጴጥሮስ መንፈስ ይሄድ፥ በጳውሎስ ኃይል ያገለግል ነበረ። እሱ ራሱ በቃሉ፥ “ርጉሞች ለሰይጣንና ለመላእክቱ ወደተዘጋጀው ወደ ዘላለም እሳት ከኔ ሂዱ”³⁸ ከሚለው ከጌታ ቃል በቀር ሰውን እንደማዘዝ የሚያስፈራኝ ሌላ ነገር የለም” ይል ነበረ።

በአፈላ ከንጉሡ ፊት

ከዚያ፥ በ፲፰/፲፯ ዓመት ምሕረት፥³⁹ ማኅበሩን በአቋቋሙ በ፲፰/፲፯ ዓመት፥ ቅዱሱ ምላዘ በምትባል በሰደቱ ቦታ እንዳለ፥ የንጉሡ መልእክተኛ በቅድስት ኤጲፋንያ (ጥምቀት) ዕለት ቅዱሱንና ልጆቹን ያዛቸውና ከንጉሡ ዘንድ ወሰዷቸው። ንጉሡ ደግሞ ወደ (ሌሎቹ) (132^ሀ) የቅዱሱ ልጆች እንዲህ ሲል ላከ፤ “የአባታችሁን ሥራ ከተዋችሁ እንዳላችሁ ኑሩ፤ እንደዚህ የማታደርጉ ከሆነ ከመሬቱ ውጡ።” በአንድ ቃል፥ “እኛ እንዳስተማረን እንሄዳለን እንጂ የአባታችንን ሥራ እንተውም” አሉት። መልእክተኛው ከየእድባራቸው እንዲያባርጋቸው፥ የድካማቸውን ፍሬ ሁሉ እንዲወስዱባቸው አዘዘ። በዚህ ጊዜ አቡነ አበክረዙን በወንድሞች ማህል ቆሞ በእምነት ቃል ሲያጽናናቸው እንዲህ አላቸው፤

ወንድሞቻችን ቅዱሶች ሆይ፥ ስሙ፤ በነበያት ዘመን የነበሩ፥ ቃላቸውንም ያመኑ፥ ከኋላቸውም የተከተሏቸው፥ ለነፍሳቸው መድኃኒት ያገኙ፥ በእውነት ብፁዓን ናቸው። ክርስቶስ በመጣበት ዘመንም የተገኙ፥ በሕይወት ስጪ ቃሉም ያመኑ፥ (132^ለ) የዘለዓለም ሕይወትን ያገኙ፥ ብፁዓን ናቸው። ደግሞ በሐዋርያት ዘመን የኖሩ፥ ስብከታቸውን የተቀበሉ፥ በቃላቸው ያመኑ፥ ከነሱ ጋር በመንግሥተ ለማያት ተከፋዮች የሆኑ፥ ብፁዓን ናቸው። በከሐዲ ንጉሦች ዘመን ስማዕት የሆኑ፥ ስለ ክርስቶስ ስም ነፍሳቸውን አሳልፈው የሰጡ፥ ብፁዓን ናቸው። ደግሞ በዘመናቸው በእውነት መንገድ ሲጋደሉ የኖሩ፥ ለይጣንን ያሸነፉና ከኃጢአት የዳኑ መነኮሳትም ብፁዓን ናቸው። ለእኛም በዘመናችን እንደ ቀድሞ አባቶቻችን የሕይወት

37. “እሱንም” የሚለው አቡነ እስጢፋኖስን ይመስላል።

38. ማቴ 25፡ 41።

39. 1437/8 ዓ. ም.። የመጨረሻው ቍጥር 7 ይሁን ወይም 8 ግልጽ አይደለም።

መንገድ የሚመራንን ነቢይ እግዚአብሔር ሰላሰነማልንና ከሥቃይ ተሳትፈን ከሱ ጋራ በርሰቱ ክፍል እንዲኖረን ሰላደረገን ብፅዕና አለን።

(133^ሀ) ወንድሞች በክርስቶስ እምነት እንዲጸኑ፥ በልባቸው እንዳይጠራጠሩ፥ ሃይማኖታቸው እንዳይደክም ይኸንን አላቸው። ያን ጊዜ ዕለቱ ዓርብ ነበረ። ከገዳማቸው አባረሯቸው፤ ጌታ በወንጌል፥ “ከዚች ሀገር ሲሰዷችሁ ወደ ሁለተኛዋ ሺሹ፤ እውነት እሳችኋለሁ፥ የእስራኤል ሀገሮች እይፈጸሙም”⁴⁰ እንዳለው ግፋቸውን ተሸክመው ወጡ። ከዚያ ወጥተው ሐምሌ በሚሏት ምድረ በዳ ጥቂት ጊዜ ተቀመጡ። በእንዲት ደብር ይኖሩ የነበሩ ሌሎችም ወንድሞች መጡ። እዚያ ከታቦታቸውና ከቅዱሳት እቃቸው ጋራ ተቀመጡ፤ ጊዜው ክረምት ነበረ።

ወደ ምሥራቅ ስደት

ወደ ሌላ ሀገር ለመሄድ አስበው፥ ከሌላ ደብር ወዳሉ ወንድሞቻቸው (133^ለ) እንዲህ ሲሉ ላኩባቸው፤ “በፊት አባታችን መንገዳችንን ወደ ምሥራቅ እንድናደርግ እመልክቱን ነበረ፤ እሁንም ሁላችንም (የምናደርገውን) በምክር እንድ ሆነን እናድርግ። ማረፊያ (የሚሆነን ቦታ) ያገኛ እንደሁ አገር የሚሰልሉ ሰዎች (ወደ ምሥራቅ) እንላክ፤ አባታችን አደራ ያለንን ታቦቶችንም የንጉሡ ሉሌ እኛ ዘንድ አግኝቶ እንዳይቀማን ከሚጠበቁበት ቦታ እናስቀምጣቸው እንጂ እንጥላቸውም።”

መልእክተኞቹ ሄዱና ይኸንን ለወንድሞች አስሟቸው። እነሱም ሰምተው አንዳንዶቹ፥ “ይኸ መልካም ነው፤ እንደዚህ እናድርግ” አሉ። እንዳንዶቹ፥ “እይሆንም፥ መጀመሪያ አባታችን ያለበትን ለመፈለግ፥ ወደ ወሰዱት ቦታ ብንሄድ ይሻላል” አሉ። (መልእክተኞቹ) ተመልሰው (134^ሀ) ለወንድሞች ይኸንን ነገሯቸው።

እቡነ አበክረዙን እንደገና እንዲህ ሲል ላከባቸው፤ “ለማረፊያችን ቦታ እንፈልግ፤ ምክንያቱም ብዙዎች ደካማ ሽማግሌዎችና ሕፃናት እሉብን። ከዚያ በኋላ አባታችን ወዳለበት እንሄዳለን።” ሰምተው ጥቂቶች ወደነዚህ ወደላኩባቸው ወንድሞች (ወደነ እቡነ አበክረዙን) መጡ። አንዳንዶቹ ቅዱሱን የወሰዱበትን (ቦታ) ፍለጋ ሄዱ። እቡነ አበክረዙን መኖሪያ ቦታ ያገኛ እንደሆነ ሀገር የሚሰልሉ ብዙዎች ወንድሞች ላከ። ማረፊያና (መኖሪያ የሚሆን) ቦታ አግኝተው ተመለሱ።

ከዚያ ወጥተው ለመሄድ ተነሡ። ሙሴ የእስራኤል ልጆች ከግብጽ ሲወጡ ጉዟቸውን በእግዚአብሔር ቃል በየነገዳቸውና በየአባታቸው ቤት፥ በየሰፈራቸው እንዲያደርጉ እንዳዘዛቸው፥⁴¹ ቅዱሱም የወንድሞች ማኅበርን (134^ለ) በመንገድ በየማኅደራቸው ሆነው እንዲጓዙ አዘዛቸው። እነሱም እንደዚሁ እንዳዘዛቸው አደረጉ። እንዲያርፉበት እግዚአብሔር ካዘጋጀላቸው

40. ማቴ 10: 23።

41. ዘኁ 1።

በታ እስኪደርስ ድረስ፡ የቀደሙትም የተከተሉትም በየእጣቸው ተጓዙ። ረድፋቸውን ይዘው ሄደው ከመጠራ አገር ሲደርሱ፡ በየማንደራቸው ፫ ክፍል አበጁ። የተቀበሏቸውንም አገሮች ከ፫ ከፈሏቸውና በእጣ ተካፈሏቸው።⁴² እንደዚህ ሁሉም በየክፍላቸው ኖሩ። እቡነ አበክረዜን ሁሉንም (135^ሀ) በተግማጽ ቃልና በምዕዳን ለማጽናናት ሁል ጊዜ በተራ ይጉበኛቸው ነበረ። ደግሞ በፊት ከላኩባቸው ወንድሞች የተረፉት መጥተው በየማንደራቸው ኖሩ።

ከዚያ በኋላ፡ አባታችን አባታቸውን እንዲፈልጉ ፮ ወንድሞች ላኩ። ሄደው ካለበት ከአጠገቡ ደረሱ። ከማህላቸው የሚሰልሱ ፪ ሰዎች ላኩ። ሲደርሱ በሕይወት አገኙት። ግን መግቢያውን ለላጡት ወደ ውስጥ አልገቡም፤ ብቻ ከውጭ ሆነው፡ “አባ ሆይ፡ ሰላም ላንተ ይሁን” አሉት። ቅዱሱ፡ “የእግዚአብሔር ሰላም ከናንተ ጋራ ይሁን” አላቸው።

አባታቸውን ሲፈልጉ ተያዙ

ይኸንን ሲል ዘበኞች መጡና ያዟቸው። ወደ ንጉሡ ወሰዷቸው። (ወስደው) ምን እንዳደረጋቸው በገድላቸው ሰማዕትነት ይገኛል። የቀሩት ፬ (135^ለ) ወንድሞች አባታቸው ሰማዕትነቱን እንደፈጸመ እዚያው እንዳሉ ሰሙ። አብረውት ያሉትን (ያስጠጋቸውን?) ሰው ሄዶ ከሰው አርቆ ከዱር እንዲቀብረው፡ ከመግነዙ የተረፈውንም ጠበል እንዲሆናቸው እንዲያመጣቸው ነገሩት።⁴³ ያ ዲያቆን የነበረ ሰው እንደዚያ አደረገ፤ ሄዶ ቅዱሱን ገንዞ ቀበረው። ከመግነዙ የተረፈውን ለወንድሞች ሰጣቸው።

እነዚያ ወንድሞች ወደ ማኅበሩ አለቃ ተመልሰው፡ ቅዱሱ በእስራት ላይ እንዳለ የገድሉን ሰማዕትነት እንደፈጸመ ነገሩት። እቡነ አበክረዜንና አብረውት ያሉት ወንድሞች የቅዱሱን ፍጻሜ ሲሰሙ በነሱ ዘንድ ታላቅ ለቅሶ ሆነ። በጣም ብዙ ሰቆቃና ዋይታ አደረጉለት። ወንድሞች ብፁዑን፡ (136^ሀ) “አሁን የአባታችንን ሥጋ (በድብቅ) እናፍልሰውን? መቃብሩ ከሀገሩ ሰዎች ዞር ያለ ነው” አሉት። “አሁን ታገሡ፤ ጊዜው አልደረሰም። እሱም ቢሆን በሕይወት በነበረበት ጊዜ ሥጋዬን አትግለጡ፤ እዚህ እኛ ዘንድ አለ እያላችሁ ለማንም አታሳዩ፤ ሥጋችሁን ለመጥቀም ለትሉ አትሸጡት ብሏል። ግን ኑሯችንን እግዚአብሔር እንዲያሳምር ምህልላ (ጸሎት) እናድርግ” አላቸው።⁴⁴

42. አገሩን የተካፈሉት ስማስተማርና ለዕለት ራታቸው እርዳታ ለማግኘት ይሆናል።

43. ጠበል “ጸበል” ከሚለው የግዕዝ ቃል ነው። ትርጉሙ “አባረ” ትቢያ ማለት ሲሆን ከጸድቃን አግር የሚወስድም ፈዋሽነት አለው ተብሎ ይያዛል። ጸድቃን የሚያመነጩት ምንጭ “ጠበል” የሚባለው፡ እዚህም ከመግነዙ የተረፈውንም ጨርቅ “ጠበል” የሚሉት ከጸድቃኑ የእግር ትቢያ ጋራ ባለው ምስጢር ነው።

44. “ምህልላ” ወይም “ምህላ” በሀገር ወይም በማኅበር ላይ እንደ ቸነፈር፡ እንደ ተስቦ፡ እንደ ድርቅ ያለ ችግር ሲደርስ አብሮ የሚጸለይ ጸሎት ነው። ቤተ ክርስቲያን ለዚህ የሚሆኑ ጸሎቶች አሏት፤ አንዱን የደረሰው እኔ ዘርአ ያዕቆብ ነው። ደቂቀ እስጢፋኖስ ግን የራሳቸውን የጸሎት ምህላ ሥርዓት አውጥተው እንደነበረ ቀጥሎ ያለው ትእዛዝ ያመለክታል።

ምህልላ ያዙ

ወንድሞች በዚህ ምክር ተሰማሙ፤ “ጥሩ ነው፤ ይሁን” አሉ። እሱም እንዲህ እንዲያደርጉ ይኸንን አሳያቸው፤

እያንዳንዱ በየራሱ ይለይና ለብቻው ይሁን፤ ከሌላው ጋራ አይነጋገር። ሁሉም በየራሱ ሆኖ ብቻውን ይጸልይ፤ የሚሆነውን (136^ሳ) ለማወቅ ወደ እግዚአብሔር ያልቅሰ። በተለመደው የሰዓታት ጸሎት ጊዜ ግን በእንድ ቦታ ተሰብስበው ተጨናንቀው ይጸልዩ። ሰማደት ያብዙ። (የሰዓታቱ) ጸሎት ሲያልቅ እንደገና ሁሉም እያንዳንዱ ወደየቦታው ሄዶ ብቻውን ይጸልይ። ሰማደትም በየቀኑ ፯፻ ጊዜ ይሰገድ። ያለፈውንና የሚመጣውን ሁኔታቸውን እየገመገሙ በመልካም ጥረትና በጋለ ዕንባ መንፈሳዊ ትጋት ይትጉ። ስለ ምግባቸውም የአንዱን ቀን ለ፫ ቀን እንዲያደርጉት ነገራቸው።

የምህልላቸው ጊዜ መጨረሻ ድረስ እንደዚህ (አደረጉ)። ሌሎች ወንድሞችም ይኸንን በብዙ ጥንቃቄ እንዲያደርጉ ላከባቸው። (ይህንን ያደረጉት እግዚአብሔር) (137^ሀ) ከመቅደሱ ረድኤት እንዲልክላቸው እንጂ፥ (ሱባኤ ገብተዋል እየተባለላቸው) የዚህን ዓለም ጥቅም እንደሚፈልጉት አንደሌሎች (ለማድረግ) አይደለም። የሚፈልጉት የአባታቸውን ፈለግ መከተል፥ እንደሱም ከመስቀል ላይ መውጣት፥ የሃይማኖታቸው ስብከትም በምድር ሀገሮች ሁሉ እንድትጸና ነበር።

ወደ ሌሎች አገሮች ስደትና እስራት

ከዚያ በኋላ፥ በዚያ ዓመት በየቦታቸው በመንፈስ ቅዱስ ትምህርት ላሉ፥ እግዚአብሔር እንደገና ወዳልደረሱባቸው አገሮች እንዲበትናቸው፥ በዚያም ብዙ ነፍሶችን ወደ ሕግ ትምህርት እንዲሰበሰቡ ፈለገ። አንድ ሰው ቅዱሳኑን ከንጉሡ ዘንድ በውሸት ነገር እንዲህ ሲል ከሰላቸው፤ “እነሱ ካሉበት አመራሉሁ፥ መምህራቸውም አበክረዙን ነው፤ እሱ ከቀድሞው አባታቸው የጸና እና የከፋ ነው።”

(137^ለ) ንጉሡ ይኸንን ሲሰማ በጣም ተቆጣ። ቁጣውን የሚያበርዱለት ወታደሮቹን ላከ። ያ አሳባቂም አብሯቸው ነበረ። ከትግራይ ገዢ ዘንድ ሄደው በግዛቱ ያሉትን ቅዱሳን እንዲይዛቸው የንጉሡን መልእክት ነገሩት። አገረ ገዢው (መልእክቱን) ሲሰማ ሄዶ ቅዱሳኑን ያዛቸው። አቡነ አበክረዙንንም አጥብቀው ፈልገውት ነበረ፤ ግን እግዚአብሔር ከእጃቸው ስለሰወረው አላገኙትም።

በእርሻ ላይ ረገብ

ከዚያ በኋላ፥ የተረፉት ወንድሞች፥ “ንጉሡ አንተንም ሊነጥቀን ስለሚፈልግ፥ ና ከዚህ ወደ ሌላ ሀገር ሂድና አስከ ጊዜው ተደበቅ” አሉት። ከወንድሞች አንዱን እስጢፋኖስ የሚባለውን ሰጡት። ከዚያ ለቀው ምድረ

(138^ሀ) ተምቤን ወደ መነኮሳት ገዳም ወደ ደብረ ሰማዕት መጡ። የገዳሙ ሰዎች ይኸንን እስጢፋኖስን በፊት ያውቁት ነበረ። የደብሩ ሰዎች እንዲህ አሉት፤ “አንተ በቤተ ክርስቲያ እንደ ባሕታዊ ተቀመጥ፤ ማንም አያውቅህም፤ ይኸ ዳደኛህ ግን ከውጪ በእርሻ ጥበቃ ይኑር።” ችግራቸውን ስለሚያውቁ እሺ አሏቸው።

ያ ወንድም በደብሩ ተቀመጠ፤ አቡነ ብፁዕ ወደ እርሻ ጥበቃ ሄደ። እዚያ ትንሽ ማደሪያ ለራሱ ሠራና እንደዚህ በትዕግሥትና በችግር ኖረ። እስጢፋኖስ ከደብሩ እየመጣ ይጉበኘው፤ ምግቡን ከአትክልት ግንድና ከሌላ ስራስር ያመጣለት ነበረ። አንዳንድ ቀን ከእህልም ጥቂት (138^ለ) ቆሎ ወይም ንፍሮ (ያመጣለታል)። እንጀራ የሚያገኝበት ጊዜ ግን በጭንቅ ነበረ፤ ምክንያቱም (ዘመኑ) የችግር ዘመን ነበረ።

ታላቅ የውጪና የውስጥ ፈተና ይደርስበት ጀመረ። የውጪው ምግብና ልብስ በማጣት ሲሆን የውስጡ ከክፉ የሌሊት አጋንንት የሚመጣ (ፈተና) ነበረ። ስለ ሁሉም—ስለ ገዳሞቹም ስለተበተኑት ወንድሞቹም—ብዙ ሐሳብ ገባው። “የዓመቴ ቍጥሮች ስንት ናቸው? አካሌም በፊትህ እንደ ኢምንት ነው”።⁴⁵ “አቤቴ ከፊትህም አትጣለኝ”⁴⁶ ይል ነበረ። ደግሞ፡ “ይቺ ፈተና አቡነ ቅዱስ ከሱ በተለየሁ ጊዜ፤ ሁሉም ቢተውህና ብቻህን ብትቀር አትፍራ፤ ያለኝ ትመስለኛለች” አለ። ስለዚህ የተስፋውን ረድኤት እየጠበቀ (139^ሀ) በትዕግሥት ግንድ ተደገፈ። በዚህ ሁኔታ ብዙ ዘመን ኖረ።

ከዚህ በኋላ፡ ከደብሩ አንድ መታር የሚሉት መነኮሴ መጣ። አቡነ ቅዱስን አይቶ ዐወቀው። ለደብሩ ሰዎች፡ “ይህን ሰው ታውቁታላችሁን? የደቂቀ እስጢፋኖስ መምህር አይደለምን?” አላቸው። ሲሰሙ፡ “ሁኔታውን ሳናውቅ የእግዚአብሔርን ሰው አንደዚህ አደረግነውን?” ብለው አዘኑ። መነኮሴው ቅዱሱን ከዚያ ወስዶ ከወንድሞች ዘንድ አመጣው። እሱም ከማኅበር ተደባለቀ።

ሱባኤ

ከዚያ በኋላ፡ ቅዱሱ ወንድሞችን፡ “ምን ብናደርግ ይሻለናል? (139^ለ) የአባታችንን መጨረሻና የወንድሞቻችንን መበታተን እናንተ ታውቃላችሁ። አሁንም ስጸሎት እንድዘጋጅ ፍቀዱልኝ፤ ማንኛውም በጸሎት ነው የሚደረገው። እግዚአብሔርም ያሰብናትን መንገዳችንን ያስተካክልልናል” አላቸው። ወንድሞች፡ “ደኅና ነው፤ እንዳልከው ይሁን” አሉት።

ከዚያ በኋላ፡ ሁለቱን ዲያቆናት ወንድሞች፡ አትናቴዎስንና በርተሎሜዎስን፡ ሰጡት። የቺ ሰዓት መንገድ ወደ ዱር ሄዱ። ለየቀኑ የአንድ እንጀራ ሩብ ታስቦ ለ፵ ቀን የሚበቃ ምግብ ይዘዋል። እዚያ ሲደርሱ ቅዱሱ ብቻውን እንዲት ዋሻ ውስጥ ገባ። እነሱም እያንዳንዳቸው ለየብቻቸው

45. መዝ 38: 5።

46. መዝ 50: 11።

በመንፈሳዊ ትጋት (140^ሀ) በስብሐት ቃል ለራሳቸውና ለሌሎቹም የሚበቃ ልመና ቀንም ሌሊትም ይጸልዩ ጀመር። ያዕቆብ ወደ ግብጽ ሲሄድ፡ “ወደ ግብጽ መውረድን አትፍራ፡ እኔ ካንተ ጋራ ነኝና”⁴⁷ የሚል ድምፅ እስኪሰማ ድረስ እንደጸለየ፡ ነቢዩ ዳንኤልም መልአኩ፡ “ጥበብን እንዳስረዳህ መጥቻለህ፤ የፍለጋ ሰው ስለሆንክ ልነግርህ መጥቻለህ። ነገርክን ልብ በል፤ ያየኸውን አስተውል”⁴⁸ የሚል የመልአክ ቃል እስኪሰማ ድረስ፡ ዕዝራም፡ ስለ ሕዝቡ መጋዝ በምድረ በዳ እንደጸለየ፡⁴⁹ እንደዚሁ ቅዱሱ አባታችን ስለራሱና ስለ ወንድሞቹ ጸለየ፡ ለመነም። እነዚያ ወንድሞችም ሁል ጊዜ፡ “አቤቴ (140^ሀ) ምሕረትህን አሳየን፤ አምላካችን ማዳንክን ስጠን”⁵⁰ እያሉ ለምህልላ የተወሰነው ጊዜ እስኪፈጸም ድረስ በዚህ ዓይነት ጸሎት ኖሩ። ይኸም ቅዱስ አባታችን ለሱና ለእነዚያ ወንድሞች የሚበቃ የመንፈስ ቅዱስ ጸጋ አግኝቶ፡ “ብዙ የጸጋ ህብት እገኛ” ብሎ መሰከረ።

የብፅዕ ዘመናቸውን⁵¹ ፈጽመው በደስታ ወደ ማኅበራቸው ተመለሱ። ከገዳሙ ሲመለሱ ከማኅበር ፊት ቆሙና ቅዱሱ እንዲህ ሲል ተናገረ፤

አሁንም ወንድሞቻችን ሆይ፡ ወደ ዱር የወጣነው ከዚች የምትሻል ሌላ ሥርዓት ለማግኘት አይደለም። ከዚች ማኅበር ጽድቅ የምትበልጥ ጽድቅንም ለማየት አይደለም፤ ስለ ወንድሞች መበተን ጥቂት ጸሎት እንድንይዝ ነው እንጂ፤ በፊትም (141^ሀ) አባታችን ወደ ዱር የወጣ ጊዜ ሲመለስ፡ ለወንድሞች፡ “ይኸንን አኔ መንፈስ ቅዱስ ባሳየኝ አደረግሁት፤ እንደዚህ አደርጋለሁ የሚል ካለ ራሱን ይወቅ” ብሏቸው ነበር። እኛም ይኸንን ያደረግነው ቃሉን ጥሰን ላይሆን በናንተ መስማማት ነው።⁵²

በየሀገሩ ያሉ እስረኞችን ጉብኝት

ከዚያ በኋላ፡ ቅዱሱ ለወንድሞች ማኅበር እንዲህ አላቸው፡ “የታሰሩትን ወንድሞቻችንን ለመገብኘት፡ ወደ ተበተኑት ዘንድም (ለመሄድ) እፈልጋለሁ። ወንድሞች ሆይ፡ መጽሐፍ ሰዎች ሊሠሩላችሁ እንደምትፈልጉት እናንተም አድርጉላቸው”⁵³ የሚለውን ራሳችሁ ታውቃላችሁ። ደግሞ፡ ሁላችሁም የእግዚአብሔርን ፍላጎት እንደወሰዳችሁ እንደ ደግ አገልጋይ አገልግሎ⁵⁴ ብሏል።”

47. ዘፍ 46: 3።

48. ዳን 9: 22-23።

49. 2 ዕዝ 9: 1።

50. መዝ 84: 8።

51. ለብፅዓት፡ ለብቃት ያደረሰ ምህልላ።

52. ከማኅበር ተለይተው ምህልላ ስለያዙ ሌሎች ቅር ያላቸው ይመስላል።

53. ማቴ 7: 12።

54. ማቴ 25: 21-24፤ ሉቃ 19: 16-17 ይሆናል።

ወንድሞችም፡ “መልካም ነው፤ እንዳልከው ይሁን” አሉት። (141^ሐ) በመስቀል እስከተለየው ድረስ ሁል ጊዜ ረዳቱ የሆነውን ቀሲስ ስምዖንንና ገብረ ክርስቶስ የሚባለውን ሌላውን ወንድም፡ 2ቱን ወንድሞች ስጡት። “እግዚአብሔር ይባርካችሁ፤ መልአኩን በፊታችሁ ይላክላችሁ፤ ወደምትሄዱበት ሁሉ መንገዳችሁን ያቅናላችሁ። ከጠላት ተቃውሞ ያድናችሁ፤ አሜን” አሏቸው።

ከዚያ፡ ተነሥተው ሄዱ። ቤተ ማርያ ከሚሏት አገር ኬላ ሲደርሱ አብረውት የነበሩ ወንድሞች እንዲህ የሚል የአላቻ ጋኔን ታላቅ ድምፅ ስሙ፤ “እነሆ ካልደረሰበት ሊደርስ ወጥቷል።” እነሱም፡ “ይህ የምንስማው ድምፅ ስለኛ ነው ወይስ ስለ ሌላ?” አሉት። (142^ሀ) ቅዱሱ፡ “እናንተ ዝም በሉ” አላቸው። የጩኸቱ ድምፅ እንደገና እያከታተለ እንደዚሁ እያለ ደጋገመ።

ወንድሞች፡ “ይኸ ጩኸት ስለ እኛ እንደሆነ ምን እናድርግ? አባ ሆይ፡ አንደበቅምን?” አሉት። እሱ ግን የስይጣን ፈተና እንደሆነ ዐውቋል። “እናንተ ዝም በሉ፤ መንገዳችንን አንተውም። ምንም የሚታይ ነገር የለም” አላቸው። ወንድሞችም ለመሄድ ቃሉን አመኑ። የእግዚአብሔር ቀኝ እጅ አየተከተለቻቸው ሁሉም ከፈለገው እስኪሄድ ድረስ ምንም አልነካቸውም። ነቢዩ ሙሴ በምድረ በዳ በተገለጸለት እግዚአብሔር ቃል መሠረት ወንድሞቹን ሊጎበኛቸው ወደ ግብጽ በሄደ ጊዜ መንገድ ሄዶ ከሚያድርበት ሲደርስ (142^ለ) የቅናት መንፈስ የሆነ መልአክ ሊገድለው ቢፈልግ እግዚአብሔር አልፈቀደለትም ነበር።⁵⁵ እንደዚሁ ይህ አባታችንም የተበተኑትን ካንድነት ለመሰብሰብ ያደረገው ሂደት በእግዚአብሔር ቃል ነበረ። ምክንያቱም አገልጋዩ ሐዋርያ እንዳለው፡ እሱ ከእግዚአብሔር አብ ልጅ የተወለደ የትንቢት ውጤት ነው።⁵⁶ ምክንያቱም፡ “እግዚአብሔር ኢየሩሳሌምን ይሠራል፤ የእስራኤልን መበተን ይስበስባል፤ ልቦ ቁስሎችንም ይፈውሳል፤ ቍስላቸውን ያክማቸዋል”⁵⁷ ያለው የነቢዩ የትንቢት መዓዛ በላዩ አርፏል።

እንደዚሁ በዚች የጉዞ ሂደቱ የተፈጥሮ የሥጋ የንክኪት በሽታ ያለበት ሰው ባለ መድኃኒት ሲያገኝ ከሕመሙ አንደሚድንና (143^ሀ) ከበሽታው እንደሚላቀቅ ብዙዎች ከቍስላቸው ድነዋል። ስይጣን በራሱ ምክር ለሚሄድ ሰው በሚያጣፍጣት የነፍስ በሽታ በሆነች በሥጋ ፍላጎት ይታወኩ የነበሩ ብዙዎች ወንድሞች ሲያገኙት ተደሰቱ።

በዚህ ሁኔታ ጉዟቸው፡ አባ በርተሎሜዎስና አባ አቡናፍር በስደታቸው ታስረው ካሉባት ድሮር ከምትባል ከኤፋት ምድር ደረሱ። (ከነሱ ጋራ) እግዚአብሔርን እያመሰገኑ ስለሆነውና ስለሚሆነው ሁሉ ተጫወቱ። ከዚያ በኋላ፡ በዚያ ብዙ ጽኑ ኬላዎች ባሉባት በሰገቢ መንገድ ላይ በሚገኘው የደብረ ፋራን ዐቀበት ወደሆነው ወደ አርሶ ቁልቁለት፡ ወደ ስርማት መንገድ አለፉ፤ ከስም ከምትባል ወንዝ ደረሱ። (143^ለ) ታላላቅና ጎይለኞች

55. ዘፀ 4: 24።

56. 1 ጢሞ 1: 18(?)።

57. መዝ 146: 2።

የሀገሩ መኳንንት ከተከማቸዋት፥ የአለቆች ማኘኪያ ከሆነች ጉንጽ ከምትባል ከመንደሮቹ እንዲ ዘንድ ገቡ።⁵⁸ በውስጧ እባ ተወልደ መድኅንን እብረውት ከነበሩት ወንድሞች ጋራ እገኘው።⁵⁹ ሰለሆነው ሁሉ ተጫወቱ፤ በፊት አንደኛዎቹውና በማኅበሩ ውሳኔ እስረኞች ለመጉብኘት፥ የተበተኑትንም ለመሰብሰብ እንደመጣ (ነገረው)። እሱም፥ “መምጣትህ ጥሩ ነው፤ አግዚአብሔር መንገድህን ያሳምርልህ” አለው።

ተባርከው ከዚያ፥ የአቡነ እስጢፋኖስን ሥጋ ወደ አቃጠሉባት እግበራ ወደሚሏት አገር ሄዱ። ዐፅሙን አውጥተው (በድብቅ) ከሚጠበቅበት እኖሩት። ከዚያ፥ (144^ሳ) ወንድሞች በእረሚ እጅ ታስረው ወደተበተኑበት ሄደ። ከጋሳ ሀገር ሲደርስ ሰበሰባቸውና፥ “ሰላም ለናንተ ይሁን” አላቸው። እነሱም፥ ሰላም መለሱለት። ለአግዚአብሔር አብረው ሰገዱ። አጅ ነሥተውት፥ ልጅ እናቱን ሲያገኝ እንደሚደሰት ታላቅ ደስታ ተደሰቱ። (ልጅ የናቱን) ፊት ሳይቆይቶ ሲያገኛት በጣም ይደሰታል። እሷም የጡቷን ወተት ትመግበዋለች። እነሱም በእረሚ አጅ ሐዘንተኞችና የተከዙ ሆነው ኖረው ነበረ። ሲያዩት በጣም ተደሰቱ።

ከዚያ፥ ቅዱሱ፥ “በዚች በእረሚ ሀገር ኑሯችሁ እንዴት ነው?” አላቸው። እነሱም ኑሯቸውን ሁሉ ነገሩት። ቅዱሱ፥ “እዚህ መኖር አይስማማችሁም፤ (144^ሳ) ወደ ክርስቲያኑ ምድር ውጡ። ብትኖሩም ብትሞቱም አዚያ ይሻላችኋል” አላቸው። እነሱም፥ “አባ ሆይ፥ አንተ እንደምትለው ጥሩ ነው። በፊቱንም ቢሆን (አዚህ) ያለነው ፈቃድ ስላላገኘን ነው። እንግዲህስ የሚያስተክዘን ነገር አይኖርም፤ እንዳልከን ይሁን” አሉት።

ቅዱሱ፥ “እኛም እኮ የመጣነው በእግዚአብሔር ፈቃድ እንጂ በፈቃዳችን አይደለም። እሁንም ውጡ፤ አትጠራጠሩ። የእግዚአብሔርን ቃል ብትሰሙ ይሻላል” አላቸው። በተግሣጽ አያጽናና ስለ ሁሉም ነገር ምዕዳን አሰማቸው፤ የምታስረዳ መንፈሳዊት የንጽሕና ምግብ ሰጣቸው።

ከዚያ ደግሞ፥ በንትር በአስራት ላይ ወዳሉት ወደ ሌሎቹ ወንድሞች ሄዱ። ለነሱም (145^ሳ) ለወንድሞቻቸው እንደነገራቸው ነገራቸው። እነሱም፥ “ጥሩ ነው፥ አባት ሆይ፥ በቃልህ ረድኤት ለሰጠን ለእግዚአብሔር ስብሐት ይሁን” አሉት። ከዚያ፥ እያንዳንዳቸው ወንድሞች በእስራት

58. አንደ ዓለም በቃኝ ሆኖ የፖለቲካ አስረኞች የሚታገሩበት በገደል የተከበበ ጠባብና ጎድጓዳ ቦታ መሆን አለበት። በገደል አቡነ እስጢፋኖስና በአፄ በአደ ማርያም ታሪክ ውስጥም ተነሥቷል። “ጉንጽ” የሚለው የቦታዋ ስም ትርጉሙም “ጉንጭ” ማለት ነው። ይኸም “ማኘኪያ” ከሚለው ጋራ ይሄዳል። የእስር ቤቱ ስም “ቤተ መዛግብት” እንደሆነ በገደል አቡነ እስጢፋኖስ እና በገደል አቡነ ዕዝራ ውስጥ ተነግሯል።

59. አቡነ ተክለ ሐዋርያትም አፄ ዘርአ ያዕቆብ ደጃፍ በግልቢያ ጨዋታ ደኻ በፈረስ አየተረገጠ ሲሞት አይተው ቢቆጡት የተቀባ ንጉሥ እንዴት ትደፍራለህ ብሎ አዚሁ ቦታ “ምንድቅ” (“ጉድጓድ”) ውስጥ አስሯቸው ነበረ፤ Getatchew Haile, “Martyrdom of Abunä Täklä Hawarayat of Shoa and the Translation of His Relics,” *Etiopia e Oltre Studi in onore di Lanfranco Ricci* (ed. Yacob Beyene et al), Naples (1994), p. 99.

ወደተበተኑበት ወደየቀበሌው ሄደ፤ በየሀገሩ ተመላለሰ። ጌቦኞቻው፤ እጅ ነሣቸው። ስለ ማንኛውም መከራቸው፤ ልባቸውን ከመንገዳገድ መለሰው፤ የእርዳታ ምርኩዝ ሰጣቸው፤ ከመስቀል ላይ ለመውጣት እንዲችሉ በእምነት አጸናቸው።

ሱባኤ

ከዚያ፤ በነሱ ተባርኮ ሽማግሌው በርተሎሜዎስ ታስሮ ወዳለበት ወደ ሳጉራ ሀገር ተመለሰ። የሠራውን ሁሉ ነገረው። እሱም በሚገባ የበረከት ቃል ባረከው። ቅዱሱ፤ “ወደዚህ ልመጣ ስል (145^ሰ) እንተ ዘንድ በደገና እንዲያደርሰኝ፤ ስለ እስረኞች ወንድሞች ያሰብኩትንም ሁሉ እንዲያስፈጽመኝ በማሳበሩ ምክር ልዩ ጸሎት አድርጌ ነበረ። እግዚአብሔር ደጉን ሁሉ ሠራልኝ፤ ምንም ክፉ ነገር አላደረሰብኝም። እሁንም እንተ ዘንድ ላደርገው እፈልጋለሁ” አለው። ወደ ዱር ሄዶ እንዲጸልይ ሽማግሌው ፈቀደለት።

ካጠገባቸው ራቅ ካለ ቦታ ማደሪያ ሠሩለት። እዚያ የ፱ ቀን ጾም ምህልላ አደረገ፤ እምስት ቀን እህል ውሐ ፈጽሞ በመተው ይጸምና በሰንበቶቹ ቀን ጾም እንዳይሆንበት ትንሽ ውሐና ቅጠል ይቀምሳል።⁶⁰

በዚህ ጊዜ የሰይጣን ፈተና መጣበት፤ ፈርቶ (ምህልላውን ይተው) እንደሁ ወይም ይበረታበት እንደሁ ሁል ጊዜ ሊሰልለው፤ በጦርነት ላይ እንዳሉ (146^ሰ) ብዙ ሠራዊት ድምፅ የሚያስፈሩ ክፉ አጋንንት ላከበት። ከሱ ጋራ በግላጭ ሲተያዩ ይደነግጡና ይሸሻሉ። በላዩ ላይ ያለው የእግዚአብሔር ብርሃን ያበናቸዋል። “ሰይፍህን በጠላትህ እጅ ላይ (አውርድበት)”⁶¹ ተብሎ በነቢዩ ምስክሩ እንደተጻፈው፤ የክንዱ የማማተብ ምልክትም ያባርራቸዋል። ነፍሱን ሊያሸብሯት፤ ከጥቂት ጊዜ በኋላ ደግሞ እንደገና ዝምቦች በበክት ላይ እንደሚያደርጉት ግር ብለው ይሰበሰባሉ። ግን በእግዚአብሔር ቀኝ እጅ ስለሚጠበቅ ሊነኩት ሥልጣን አልነበራቸውም። ብፁዕ እስጢፋኖስ፤ “እግዚአብሔር እጁን ያሳረፈበት ሰው (146^ሰ) ይሰጣችኋል” ያለው ቃሉ እንዲፈጸም እስከ ዕለተ ሞቱ የክፉዎች ሰዎች እጅም ሆነ የእርኩሶች አጋንንት እጅ በክፉ ነገር አልነካውም። “በእግዚአብሔር ፈቃድ ካልሆነ በቀር በኔ ላይ ክፉ ልታደርግ እንደማትችል አውቃለሁ፤ እኔ ግን ስለ ስሙ በሞት ጥላ መካከልም ብሄድ ክፉ ነገርን አልፈራውም”⁶² እስኪለው ድረስ ለማስፈራት በግላጭ ይመጣበታል።

እንደዚህ ሁል ጊዜ ይጌበኘዋል፤ ግን ለዘመቻ እንደተዘጋጀ ሰው በጦር መሣሪያ ተዘጋጅቶ ያገኘዋል። አጠገቡ ያሉት ወንድሞችም በሄዱ ቊጥር፤ “ይኸ ሌሊት ሌሊት እንደ ብዙ (ሰው) ድምፅ የምንሰማው ምንድን ነው? ወደዚህ ስንመጣ ደግሞ ምንም እናገኝ” ይሉታል። ቅዱሱ፤ “ስለዚህስ

60. የሰንበቶቹ ቀን የሚለው ቅዳሜና አሁኑን ነው። ቅዳሜና አሁኑ እንዳይጸሙ መጽሐፈ ሲኖዶስ ይከለክላል።

61. መዝ 16: 13።

62. መዝ 22: 4።

ምንም የሚሆን ነገር የለም፤ በሉ ሂዱ” ይላቸዋል። ግን አጋንንት እንደሆኑና ያለ ጌታ ፈቃድ እንደማይችሉት ያውቃል።

(147^ሀ) ሰይጣን ሊገድለው ሁል ጊዜ ስለሚፈልግ፥ የሻው ፍጻሜ ሊቀርብ በታላቅ ዓውሎ ነፋስ (እስመስሎ) የጋኔን ኃይል አመጣና ማደሪያውን እፍርሶ በላዩ ደረመሰበት። ካሁን በፊትም በእቡነ ቅዱስ እንጦንስ ላይ በሃልማሳ ሰው አምሳል ቤቱን በመቈፈር እንዳደረገው።⁶³ ደግሞ የላይ ላይ ግብጽ ሀገር በእርሳይመትረይድስ ቅዱስ ሲኖዳ ላይ ቤተ ክርስቲያኑን በድልቅልቅና በዓውሎ ነፋስ ሊደመስስ እንዳደረገው።⁶⁴ ከቅዱሳን ጋራ መጋደል ልማዱ ነው። ግን የእግዚአብሔር መልአክ እባረረውና ቤተ ክርስቲያኑን ስሯን ጽ ክንድ ከመሬት በታች በማድረግ መሠረቷን እጸናው። እንደዚሁ ቅዱስ እቡነ አበክረዙንንም በሌሊትና በቀን በድብቅና በግላጭ (147^ለ) በማስፈራራት በብዙ ፈተና ተጋደለው። በዚህ ሁሉ አቅም ሲያጣ ተቆጥቶ፥ በዚያ የሚሞት መስሎት የትልቅ ዓውሎ ነፋስ ኃይል አመጣበትና ማደሪያውን በላዩ ላይ ደረመሰበት። ግን የእግዚአብሔር እጅ ይጠብቀው ስለነበረ ሊነካው በነፍሱ ላይ ሥልጣን እልነበረውም። ስለዚህ እፍሮ ሂደ፤ ኃይሉ የሳለ፤ የተወጋ፥ በሞት የቈሰለ ነውና።

ሆኖም ስለሱ፥ “ለሞቱ የሆነውም ቁስል ዳነ፤ ምድር በመላዋ እደነቀችው”⁶⁵ እንደተባለ፥ የሱ በሆኑ ዘንድ ሕያው የመሆን ሥልጣን አለው። ሁለተኛም ስለሱ፥ “ይህ ያየኸው እውሬ እለ፤ የለምም”⁶⁶ ይላል። እንደዚህ የሚኖረው የሱ በሆኑት ዘንድ ነው። ምክንያቱም በእሕዛብ፥ (148^ሀ) በሕዝብ፥ በነገድ፥ በሀገሮች ላይ ሥልጣን ተሰጥቶታል። በምድር በሚኖሩ፥ በሰገዱለት፥ ለማቸው በበጉ መጽሐፈ ሕይወት ባልተጻፈው ዘንድ ሥልጣን ተሰጥቶታል። የክርስቶስ በሆኑት ዘንድ ስላለመኖሩ እንዲህ ይላል፤ “ለእውሬውና ለምስሉ ያልሰገዱ፥ ምልክቱንም በግምባራቸውና በእጃቸው ላይ ያልጻፉ፥ እነሱ ይኖራሉ፤ ከክርስቶስ ጋራም እንድ ሺህ ዓመት ይነግሣሉ። ሌሎች ሙቶች ግን አይነሡም።”⁶⁷

ይህ ቅዱስ ግን በፊት በጻድቃንና በቅዱሳን ላይ ያደርጋት የነበረችውን የተንኮሉን ምስጢር ስለሚያውቅ፥ ሥልጣኑን “ምድር በመላዋ እንዳደነቀችው” አያደንቅም። ምክንያቱም በኢዮብ ላይ በሕመም፥⁶⁸ በሙሴ ላይ በመንገድ፥⁶⁹ በጴጥሮስ ላይ በባሕር ላይ⁷⁰ በጊዮርጊስ ላይ በመንገን

63. ምንጩ ገድለ እንጦንስ ይሆናል።

64. ከታተመው ገድል ውስጥ የለም፤ Gérard Colin, *La Version Éthiopienne de la Vie de Schenoudi*, CSCO, vol. 444/75 (1982), p. 68? “እርሳይመትረይድስ” በግሪክና በቅብጥ ቋንቋ “እበምኔት” ማለት ነው።

65. ራእ 13: 3።

66. ራእ 17: 8።

67. ራእ 20: 4-5። ራእይ ውስጥ “በግ” የሚለው ክርስቶስን ነው።

68. ኢዮ ።

69. ዘፀ 4: 24።

70. ማቴ 14: 28-33 ውስጥ ያለውን ሲጠቅስ ይሆናል።

ፊት፡⁷¹ በእንጦንስ ላይ (148^ሳ) በኅልማሳ ስው ምስል፡⁷² በሌሎችም ቅዱሳን ላይ በተለያዩ ፊተና፡ በኛም ዘመን በአቡነ ቅዱስ እስጢፋኖስ ላይ በዘንዶና በአራዊት አምሳል፡ በሱ ዘንድ ደግሞ ወንድሞች እስኪስሙት ድረስ እንደሚናድ የቋጥኝ ድንጋይ በትልቅ ዓውሎ ነፋስ አምሳል (ተንኮል እንደሠራ ያውቃል)። ያ ስይጣን በጻድቃን ላይ ሥልጣን እንደሌለው በታጋዳዮች ዘንድ እንደሚዋረድ፡ ቁስሎ እንደሚሄድ ስለሚያውቅ ተሸንፎ ሄደ። በአሸነፋቸው ዘንድ ግን ሕይወት ያገኛል።

ከዚህ ጊዜ በኋላ፡ ወንድሞች ወደሱ ሲመጡ ማደሪያውን ከላይ ላይ ደርምሶበት አገኙት። ያለበት እንኳን አይታይም ነበረ። የሞተ መስፋቸው በጣም ደነገጡ። ከዚያ ሲያወጡት ሕያው ሆኖ አገኙት። ወደ ማደሪያቸው አመጡት።

(149^ሀ) በዚህ ትጋትና ጽሙና ብዛት ምክንያት ከጭንቅላቱ ትል እስኪወጣ ድረስ የሁል ጊዜ በሽታ አደረበት። ይህች በሽታ እስከ ዕለተ ሞቱ በራሱ ላይ ነበረች። ለጌታ አገልጋይ፡ “ጸጋዬ ይበቃሃል፤ ኀይል በበሽታ ያልቃል”⁷³ እንዳለው፡ አሱም ትጋትና ጽሙና ሳያቆም ሁል ቀን ይጋደል ነበረ።

ብቃት

ከዚህ በኋላ፡ ወደ ነፃነት የምትስብ አምላካዊት ጸጋ አረፈችበት፤ ምስጢሮቿንም አሳየችው። የሚሆነውንም ከመሆኑ በፊት ትገልጽለት ጀመረ። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ አረጋዊ መንፈሳዊ⁷⁴ እስኪሆን ድረስ ከከፍተኛው ደረጃ አወጣችው። በነጋ በጠባ ቊጥር በኀይሏ ይታደስ፡ ብዙዎች ነፍሶችን በጥበቧ ለመስብስብ እስኪችል ድረስ ከኀይል ወደ ኀይል ይሻገር ነበር።

በብዙ አገሮች በኩል ወደ ትግራይ መልስ

(149^ለ) ከጥቂት ጊዜ በኋላ፡ ከዚያ፡ ወደ ትግራይ ሀገር ለመሄድ ተነሣ። የፊተኞቹንም የኋለኞቹንም ወንድሞች ለሂደታቸው ሥርዓት አበጀላቸው። ለአስረኞችም የሚላሳኝቸውን ተወላቸው። አቡነ ይሥሐቅንና ሌሎችን ወንድሞች ይዟቸው ሄደ። መነኮሲቶቹንም በሥርዓታቸው እንዲኖሩ አዘዛቸው።

71. ገድለ ጊዮርጊስ፡ Wallis Budge, *George of Lydda*, London 1930, p. 82.

72. ገድለ እንጦንስ?

73. 2 ቆሮ 12፡ 9።

74. “አረጋዊ መንፈሳዊ” (“መንፈሳዊ ሽማግሌ”) የሐንስ ሳባ የሚባለው ከሶስቱ መጻሕፍተ መነኮሳት አንዱን የጻፈ መነኮሴ ስም ነው፤ ማንም መንፈሳዊ ሽማግሌ ሊጠራበት ይችላል።

በሚጓዙበት ጊዜ ምድረ ዜጋ ከምትባል ሀገር ደረሱ። ቅዱሱ እዚያ ያሉትን የሃይማኖት ቃል አስተማራቸው። በቅድስት ሥላሴ እምነትንም ነገራቸው። ወደዚች ሥርዓት ብዙዎች ተጨመሩ። ከዚያ አልፈው ምድረ ገዢ ደረሱ። (እዚያም) የእግዚአብሔርን ቃል ሰበከ፤ የሕግንም ሥርዓትና የሐዋርያትን ትእዛዝ አስረዳቸው። (150^ሀ) ከነሱም ብዙ ወንዶችና ሴቶች ወደ ምንኩስና ገቡ። ከዚያ፥ ወደ ምድረ ላከማ ሄዱ። (እዚያም) እንደዚሁ አስተማራቸው፤ ደኅቻቸው ወጥተው ፈለጉን እስኪከተሉ ድረስ የሕይወትን መንገድ አሳያቸው።

በዚህ ሁኔታ እየተጓዙ ምድረ ትግራይ መካኖቻቸው ደረሱ። ወንድሞችን በስደት ምክንያት በተበተኑበት አገጃቸው። የቅዱሱን መምጣት በስሙ ጊዜ ብዙዎች ከተበተኑበት ተሰባስቡ። ከዚያች አገሮች አንዱ በሆነችው በውታፋ ምድረ በዳ ቤተ ክርስቲያን አቆመላቸው። በሥሩግ ኤጲስ ቆጶስ በያዕቆብ መልአክት እንደተጻፈው የምንኩስና ፍጻሜ አደረገላቸው።⁷⁵

ሰይጣን ተነሥቶ የአጋንንቱን ሽብር አስነሣ

በዚያ ዓመት (150^ለ) ሰይጣን ተነሥቶ የአጋንንቱን ሽብር አስነሣ፤ እድባራቱን አሸበራቸው። ወደ ንጉሡ ዘንድ ሄደው፥ “የእስጢፋኖስ ስም ውዳሴው በመንግሥትህ ምድር ሁሉ ሞላ፤ ከሕዝብህ ታላላቆቹንም ያመነኩሱ ጀመር። ላንተ ለጌታችን ለንጉሡ እንዳይታዘዙ ብዙዎችን ወደ ክህደት ትምህርታቸው መልሰዋቸዋል” ብለው እንዲያሳብቁ በብዙዎች ልብ ውስጥ የተንኮል ምክር ጨመረ።

ንጉሡ፥ “ያዟቸውና ወደኔ አምጧቸው” አለ። ከቅዱሳኑ ታላላቆቹን ሰበሰቧቸው። እንደለመደውም ተሟገታቸው። እሺ ማስኘት ሲያቅተው ቅፍርያ ወደምትባል ደብር (ተራራ) እንዲሰደዱ አዘዘ። በትግራይ ባሉት መካኖቻቸው ዘንድ ያሉትንም (151^ሀ) እየያዙ ወደዚያ ደብር ወሰዷቸው። ቅዱሱን አባታችንን ግን አላገኙትም። ከዚያ ዓመት (ስደት) የተረፉ ሌሎችም ብዙዎች ነበሩ። ጸጥታ ሆኖላቸው በቺቱ ገዳሞቻቸውና ሌሎቹ ወንድሞቻቸው በታስሩበት በደብረ ቅፍርያም በዚህ ቅዱስ አባታችን የምዕዳን ቃል እየወጡና እየተመለሱ በጥሩ ሁኔታ ኖሩ። እየተመላለሱ በብዙዎች ቀበሌዎችና መንደሮች አስተማሩ። ብዙ ነፍሶችን ለምንኩስና አበቁ። ግማሾቹም በሲኖዶስ ሕግ መሠረት በምእመናን ሥርዓት (በትዳር) ኖሩ። እሱም በየቦታቸው ይጉበኛቸው ነበረ።

የመነኩሲቶቹ ጥያቄ መልስ አገኘ

ከዕለታት አንድ ቀን፥ በየገዳሞቻቸው ያሉ መነኩሲቶች (151^ለ) ቅዱሱን አባታችንን፥ “አባ ሆይ፥ እንደዚህ ሆኖ ኑሯችን እንዴት ነው? ጥሪዎችንስ እንዴት ነው?” አሉት። ቅዱሱ፥ “አትፍሩ፥ አትጠራጠሩም። ምሕረት ያወርድላችኋል” አላቸው። ደግሞ አንድ ቀን፥ “በኢትዮጵያ ንጹሐች ደናግል አሉ። ስለነሱ እኔ ምስክር ነኝ፤ መንፈስ ቅዱስም ምስክራቸው ነው” አለ።

ከዚያ በኋላ፡ በዚያ ዓመት ከእግዚአብሔር ዘንድ ጥሪ መጣ፡፡ ከነሱ ውስጥ አንዱ በ(ጥሪው) በሽታ ላይ እንዳለች፡ “አቡነ እስጢፋኖስ በእግዚአብሔር ፊት ቆሞ፡፡ ይኸም ሽማግሌ አቡነ አበክረዙን ቸጃ መነኩሲቶች ለአቡነ ቅዱስ እስጢፋኖስ፡ (152^ሳ) “እነሆ መንፈስ ቅዱስ ምስክራቸው የሆነ ንጹሐች ድንግሎች” ብሎ ሲያስረክባቸው፡ አሉም (ተቀብሎ) ለእግዚአብሔር ሲያስረክባቸው ራእይ አየሁ” አለች፡፡ ቅዱስ አበክረዙን እንዳለውና አንደ መነኩሲቷ ራእይ ሆነ፡፡ የእግዚአብሔር ጥሪ ወደነሱ መጥቶ ቸጃቱ፡፡ ከወንድሞች ጿጅቱ ፍጻሜያቸው ሆነ፡፡ ራእይ በጊዜው ይደርሳል፡፡ መንፈስ ቅዱስ በላዩ ያለ ሁሉን ያውቃል፡፡ እሱን ግን የሚያውቀው የለም፡፡ እንደዚሁ ይኸም አቡነ አበክረዙን ሥራውን የሚያውቁት (ሰዎች) ካልሆኑ በቀር ለትምክሕት (ለሌሎች) ሳያሳውቅ በጥሞና ኖረ፡፡

የአባታቸውን ተዝካር ሲያወጡ ተከበቡ

በእንደዚህ እንዳሉ፡ የአቡነ ቅዱስ እስጢፋኖስ የተዝካር ዕለት ደርሶ (152^ሳ) ቅዱሳኑ የተዝካር በዓል ሊያደርጉ በተሰበሰቡበት የንጉሥ መልእክተኞች ከብዙ ሠራዊት ጋራ ሆነው መጡ፡፡ የቅዱሳኑን ሰፈር ከበቧት፤ በደረሱበት ያለውን ሀገር ሁሉ አጠፉት፡፡ ቅዱሳኑን፤ ደብረ ቅፍርያ በምትባል የታሰሩትን ጭምር፤ ሰብስበው ሁሉንም በአንድነት ወደ ንጉሡ ወሰዷቸው፡፡ (ወሰደው) ምን እንዳደረጓቸው በገድላቸው መጽሐፍ ውስጥ አለ፡፡

አቡነ አበክረዙንን ግን እግዚአብሔር ስለደበቀው አላገኙትም፡፡ ግን ከሀገር ወደ ሀገር፡፡ ከምድረ በዳ ወደ ምድረ በዳ ስለሚያሳድዱት ማረፊያ እስኪያጣ ድረስ የሀገር ጥበት ደረሰበት፡፡

ከዚያ፡ ንጉሡ እንደገና ደግሞ በዚያው ዓመት እዚያ አገር በየቀበሌውና በየገዳሙ (153^ሳ) የተረፉትን ቅዱሳን እንዲሰበሰቡ መልእክት አሰተላለፈ፡፡ እንዳዘዘው ሁሉንም ሰበሰቡለት፡፡ ከ፯ መነኩሲቶችና ከ፪ ቅዱሳን ሽማግሌ ቄሶች--ከአባ አቡናፍርና ከንደኛው ከየሐንሰ--በቀር የተረፈ አልነበረም፡፡ እነሱም ቢሆኑ በምድረ በዳ በብዙ ችግር ላይ ነበሩ፡፡

ቅዱሱ ከዚያ ሲሄድ መነኩሲቶቹ፡ “አንተ ከዚች ሀገር ከሄድክ፡፡ ከወንድሞችም ሌሎች ካላገኘን፡ ታዲያ አባት ሆይ፡ እኛ እንዴት እንሆናለን? ከማን ዘንድስ እንተርፋለን? ስለዚህ በዚህ ምድረ በዳ በጽሙና እንድንሞት ፍቀድልን” አሉት፡፡ ቅዱሱ፡ “ታገሡ፤ መድረሻችንን እስክታውቁ ድረስ ተጋደሉ” አላቸው፡፡ “እግዚአብሔር ከናንተ ጋራ ይሁን” ብሎ ባረካቸው፡፡

(153^ሳ) መንገዱን ቀጥሎ ከገዳማቸው ካንዱ ደረሰ፡፡ የሚይዙት እዚያም መጡ፡፡ ወንድሞች ቅዱሱን ከ፫ቱ--ከአባ ይሥሐቅ፡፡ ከመጀመሪያው ጀምሮ አብሮት ካለው ከስምያን፡፡ ከረዳቱ ከአብርኮሮስ--ጋራ ከአንዲት ዋሻ ደበቁት፡፡ በዚያ ምድረ በዳ በነበሩበት ጊዜ የዚያ ሀገር ሰዎች ቅዱሳኑን በመፈለግ በጣም አየደከሙ መጡ፡፡ ስምያንን አገኙት፡፡ ያዙና ወሰዱት፡፡ ሰማዕትነቱን ተቀበለ፡፡ ቅዱሱን አባታችንን ግን ለብዙዎች ነፍስ ድጋፍ ይሆን ዘንድ እግዚአብሔር ከዓይናቸው ሰወረው፡፡

ደጋፊ ከሚያገኙበት አገር ደረሱ--የሐንስና በኩረ ጽዮን

ቅዱሱ ፪ቱን ወንድሞች--አባ ይሥሐቅንና ረዳቱን እብሮኮሮስን--“እዚህ ሀገር ምን እንጠብቃለን? (154^ሳ) የወንድሞቻችንን ፈለግ ካልተከተልን፥ ወይ እግዚአብሔር ማረፊያ ካልሰጠን እንዴት ይሆናል? እግዚአብሔር የፈቀደውን እስኪያደርግ እንሂድ” አላቸው። ከዚያ፥ ወንድሞችን በወሰዱበት ኅዳና በግላጭ መንገድ ጀመሩ። ሲጓዙ ከዚያች ... ሀገር ደረሱ።⁷⁶ እዚያ ጥቂት አረፉ።

ከላከማ ሰዎች አንድ ምእመን አገኙ። የሰውየው ስም ዮሐንስ ነው። “ወዴት ትሄዳላችሁ? ይኸ ጉዟችሁ ምንድነው?” አላቸው። ሽማግሌው፥ “ለመሞት በወንድሞቻችን ፈለግ እየሄድን ነው፤ ንጉሡ (ወንድሞችን) ከየሀገሩ ሁሉ ሰበሰባቸው፤ እኛም ማረፊያ አጣን” አለው። ምእመኑ፥ “በሀገራችን ሰፊ ምድረ በዳ አለ፤ ሕዝባችንም ባለጥሩ ጠባይ ነው፥ ለሀገሩም (154^ሳ) ሹም እኔ እነግረዋለሁ። አሁንም ኑ፥ እንሂድ” አላቸው።

ወሰዳቸውና ከሀገሩ ምድረ በዳ አስቀመጣቸው። በኩረ ጽዮን ለሚባለው ለዚያ ሀገር ሹም ነገረው። ቅዱሳኑ ካሉበት ምድረ በዳ ሄዶ ተገናኛቸው። “ወደኛ ኑ፤ በምድራችን (በድብቅ) የምትጠበቁባቸው ብዙ ዱሮች አሉ” አላቸው። ቅዱሱ፥ “እንደዚህ ካደረጋችሁ ጥሩ ነው” አላቸው። ወሰዳቸውና አጠገቡ ካለ ዱር አስቀመጣቸው። የዚያች አገር ሰዎችም የሚጠቅማቸውን እንዲያደርጉ እግዚአብሔር ልባቸውን ስላነቃላቸው፥ በጣም ተቀበሏቸው።

ከዚያ፥ ወደ ቅዱሱ መጡና፥ “የሚፈለገውን (ትምህርት) ብናገኝ ካላደረግነው (155^ሳ) ምን ይጠቅመናል? እንደምታየን አረኛ የሌላቸው የተጣሉ በሳች ነን።⁷⁷ አሁንም ካንተ ዘንድ ባለው የመንግሥተ ሰማያት ቊልፍ ሕይወት የምናገኝበትን መንገድ አብጅልን” አሉት። ከዚያ፥ ሽማግሌው አሰበና እንዲህ አለ፤ “እነሱ እንደሚሉት፥ እዚህ በሥራ ፈትነት መኖራችን ምንድነው? ወይ እንደ ወንድሞቻችን አልሞትን፥ ወይ ካገኘናት ጸጋ ካልሰጠን፥ የምትገዛልህን ነፍስ ለአራዊት አትሰጣት⁷⁸ የሚለው ይኸ አይደለምን? አሁንም ደግ ነገር እንሥራ” አለ።

“ቄሶች የላችሁምን?” አላቸው። “ከቄሶቹ ማንኛው ነው ሕጉን ተከትሎ የሚያስተምር?” አሉት። “እነሱን አምጧቸው” አላቸው። ሲመጡ ቅዱሱ፥ “እናንተ ቄሶች፥ ለምንድን ነው በእውነት መንገድ ራሳችሁንም የማትጠብቁት? መንጋችሁንም (155^ሳ) በጽድቅ አትጠብቁም፤ የቀኖናውን ሚዛንስ ለምን ልብ አትሉትም? ጨው ካልጣፈጠ ይጣላል እንጂ ጥቅም እንደሌለው በወንጌል ውስጥ ተጽፎ የለምን?”⁷⁹ አላቸው። “አባ ሆይ፥ የሚሻለውን አስረዳን” አሉት። ሊሆን የሚገባውን ሁሉ ነገራቸው። አብረውት

76. የአገሯ ስም አልተጻፈም። ስሟን ሊጠሯት ያልፈለጉት የንጉሡ ወይም የልጆቹ የትውልድ ሀገር ስለሆነች ወይም በኋላ የመጡ አሉን በመጥላት ፍቀውት ይሆናል።

77. ማቴ 9: 36ን ሲጠቅስ ነው።

78. መዝ 73: 19።

79. ማቴ 5: 13።

ካሉት አንዱን ካህን ሊሆን የሚገባውን ሁሉ እንዲያስተምራቸውና ንስሐ እንዲሰጣቸው ሰጣቸው።

ከዚያን ጊዜ ጀምሮ፥ በሽማግሌው ቃል ለምእመናኑ ምሕረት ወረደ። እንደዚህ እያስተማራቸው ፲፫ ዓመት ከ፲ ወር ኖረ። ከዚያች ሀገር ብዙዎች ሕይወታቸውን በጽድቅ ፈጸሙ። አንዳንዶቹ ወንዶችም ሴቶችም ሰዚች ሥርዓት ሕንፃ ሊሆኑ ወደ ምንኩስና መጡ። (156^ሀ) ስለ እግዚአብሔር ቃልና ስለ ሃይማኖታቸው፥ ስለዚህ ሽማግሌ አባታችንም፥ “ነፍሱን ለወንድሙ ምትክ የሚሰጥ ብፁዕ ነው”⁸⁰ የሚለው የእግዚአብሔር ቃል የሚፈጸምበትን ብፅዕና ለማግኘት ከንጉሡ ወታደሮች ጋራ ሲጣሉ ከደምና ከሞት እስኪደርሱ ድረስ የንብረታቸውን መመዝገበርና የቤቶቻቸውን መቃጠል በመታገሥ ብዙ ሰደት ደርሶባቸዋል። አባታችን በዚያች ሀገር ከምድረ በዳ ወደ ምድረ በዳ፥ ከማደሪያ ወደ ማደሪያ ሲንከራተት ብዙ ሰደት ደረሰበት።

ታብርሃ ጽዮን

ከዚያች ሀገር ሹማምንት ወገን የሆነች ታብርሃ ጽዮን የምትባል እንዲት የንጉሦች ወገን የሆነች ሴት ቅዱሱን በስደቱ ሁሉ ታገለግለው ነበረ። እንደዚሁ ለሌሎችም ወንድሞች (156^ለ) ካላት (ሀብት) መስጠትን አላስታጉለችም። በዚያች ሀገር በመላዋ ዝናዋ እስኪሰማ ድረስ ብዙ በጎ ሥራ ትሠራ ነበረ። ሽማግሌው አባታችን፥ “ይህቺ ሴት ብዙዎችን ረዳች፤ እኔንም እንደ ሐዋርያው ጳውሎስ ረዳት እንደ ፊቤን ረዳችኝ። (ጳውሎስ)፥ “ለቅዱሳን እንደሚገባቸው በደስታ ይቀበሏት፤ በፈለገችበትም ሁሉ ይርዷት። በችግራቸውም እንድትረዳ ያድርጉ”⁸¹ እንዳለው እኔም እንደሱ በሁሉ ይቀበሏት፤ በመጽሐፍም ያስታውሷት፤ ለትልቅ ወይም ለትንሽ፥ ለቅርብ ወይም ለሩቅ ሳታደላ ብዙ ደክማለችና እላለሁ” እስከ ማለት ድርሷል። የተደበቁ ምሥጢሮችን የሚናገር አንድ ቅዱስ ካህንም በዕረፍቱ ጊዜ ስለሷ፥ “ይቺ ሴት (157^ሀ) ኤልያስን በስደቱ ጊዜ እንደተቀበለችው እንደ ሲዶናዋ ሰረጽታ ነች።”⁸² (እንደሷ) ይኸንን የእግዚአብሔር ስው የሆነ ሽማግሌ አባታችንንና ሌሎችንም ቅዱሳን ተቀብላቸዋለች እላችኋለሁ” አለ።

ከዚያ፥ ከዘመናት በኋላ፥ እዚያ በመጡ በ፲፫ ዓመት፥ የሰይጣን ፈተና ወደዚያች ሀገር እንደመጣች ቅዱሱ ሲያውቅ አብረውት ላሉት ወንድሞች፥ “በዚች ሀገር ፈተና በግድ ይመጣል።⁸³ በግድ ስለሚመጣው ስለ ማንኛውም ሊደረግ የሚችለውን አስቡበት። ከተቻለ እስከ ጊዜው (ሳትታወቁ) የምትጠበቁበት ምድረ በዳ ብትፈልጉ ይሻላል። ሰይጣን ከቶ እንደ ሌሎቹ ሲገድለኝ የሚፈልግ አይደለምን? በጽኑ (157^ለ) ይከታተለኛል። እነሆ፥

80. ዮሐ 15: 13።

81. ሮሜ 16: 2።

82. 1 ነገሥ 16: 8-15።

83. ዕብ 9: 16።

የብዙዎችን ልብ አሸበረ። ይቺም አገር መጽሐፍ፡ “የድሆችን ተሰፋ መሸከም እትችላህ”⁸⁴ እንዳለው የቻለችውን አድርጋለች። የሚያጣድፋት ደርሷል፤ በውስጧ ጣር ሞልቷል” አላቸው። ወንድሞች፡ “እንግዲህ እንተ እግዚአብሔር እንዳሳየህ የሚገባውን አሳየን እንጂ፡ እኛ ምን እንበል? እኛም (የምትለውን) ሰምተን እናደርጋለን” አሉት።

ለአዲስ ሰይጣናዊ ክስ መዘጋጀት

ከጥቂት ጊዜ በኋላ፡ ብዙዎች ወንድሞች ለቅድስት ኤጲፋንያ (ለጥምቀት) በዓል ዕለት በተሰበሰቡ ጊዜ፡ ቅዱስ አባታችን ደግሞ እንዲህ አላቸው፡ “እነሆ የፈተናና የሕመም ጊዜው ደርሷል፤ ሳናውቀው ድንገት አገኘን እንዳትሉ። አሁንም ለሞት ጨክናችሁ እንደሁ ወይም እንደዚያ እንዳይደለ (158^ሀ) የሚሆናችሁን ዕወቁ። ምክንያቱም የእግዚአብሔር ፈቃድ እስኪሆን ድረስ ራሳችሁን እንድትጠብቁ (የሚያዛችሁ) ሥርዓት አላችሁ። ያለ እግዚአብሔር ፈቃድ ምንም ነገር አይሆንም። እኛ የምንሞተው ለራሳችን አይደለም፤ የምንኖረውም ለራሳችን አይደለም። ብንሞትም ለእግዚአብሔር፤ ብንኖርም ለእግዚአብሔር ነው።”⁸⁵ እሱ እንደፈቀደው ይሆናል” አላቸው።

ወንድሞች፡ “እኛስ የተጠራነው ስለዚህ አይደለምን? አሁንም በህገር ውስጥም ሆነ በምድረ በዳ እግዚአብሔር ይረዳናል። በሥርዓታችን እንደሆንን እንሞታለን። ስላንተ ግን ምን እናድርግ? የምትደበቅበት ምድረ በዳ እናገኛለንን?” አሉት። ቅዱሱ፡ “ስለኔስ አትተክዙ፤ እሱ በፈቀደ ይሆናል። (158^ለ) አገሪቱ በኔ ምክንያት ፈተና ስለሚመጣባት፤ ከተቻለስ እንዳትጠፋ ከበሯ ላይ ልጠብቃቸው እፈልጋለሁ” አላቸው።

ከዚህ ነገር በኋላ፡ ምንም ሳይቆይ፤ ሰይጣን ሞገዶቹን እነሣ፤ የስክለቱን⁸⁶ መርዝ በብዙ ሰዎች ልብ አስቀመጠ። ቅዱሱንና ልጆቹን በወሸት እንዲህ ሲሉ ለመክሰስ ወደ ንጉሡ ሄዱ፡ “ደቂቀ እስጢፋኖስ ምድርን ወረሷት፤ ብዙዎችን ወደ ክሕደት ትምህርታቸው መለሱ፤ በመንግሥትህ ህገሮች ሞሉባቸው። የሚገዛልህ የለም። ይኸ እበክረዙንም በግላጭ ይሰብካል። የሱ ባልሆነች በጽጵስና ተቀምጧል። የችሎቱም መቀመጫ ባለ ፳ ዓምዶች ታላቅ ሰቀላ ነው። (159^ሀ) እዚያ የሚሰበሰበው የወንድም የሴትም ሠራዊት ብዙ ነው። ግብር ሲያገባ ፶ በሬ ቢታረድ ትንሽ ትንሽ እንኳን ቢካፈሉ አይባቃም። የንጉሡ ልጅም ከነሱ ጋራ አለ።”⁸⁷ እንደ ንጉሥ ይታዘዙለታል። የሐር ጭራ ሠርተውለታል። ሎሌዎቹም የምድሪቱ (የሱ) ሹማምንት ሆነዋል። ለመንግሥትህ አስተዳደር የሚገዛ የለም። እኛ ስላንተ ቀናተኞች ሆነን ልንነግርህ መጣን፤ ጌታችን ንጉሥ ሆይ።”

84. ?።
 85. ሮሜ 14፡ 8።
 86. “ስክለት” የሚለውን ቃል አላውቀውም። ከገድለ እስጢፋኖስ ውስጥም አለ፤ ከግዕዝ መዝገበ ቃላት ውስጥ ግን እላገኘሁትም። ትርጉሙ “ተንኮል” ማለት ይመስላል።
 87. ገድለ አበው ወሐገው ውስጥም የአፄ ዘርአ ያዕቆብ ልጅም የአባ አስጢፋኖስ ተከታይ እንደሆነ ምልክት አለበት (ገጽ 145፤ ገጽ 7 ቀጥር 98)።

ንጉሠ ሲሰማ፡ “ይህ ሁሉ ነገር እውነት ነውን? መርምሩ” (አለ)። ከአባባቂዎቹ አንዱ፡ “አዎን እውነት ነው፡ ጌታዬ ንጉሥ ሆይ፤ ብቻ መልእክተኞች ሰጡኝ። እሱ ካለበት እኔ አደርሳቸዋለሁ። እሱን ካላገኘት እኔን ይግደሉኝ” አለ።

ንጉሠ ሉሌዎቹንና (159^ሰ) የሀገሩን ጠባይ የሚያውቁ ታላላቅ ሰዎቹን ከሠራዊቱም ብዙዎች ጠራና ከዚያ ካላባቂ ጋራ ላካቸው። “ሂዱና ቁጣዬን አብርዱልኝ፤ ያቺንም አገር አጥፏት። አባታቸውን አበክረዱንን ግን ወደኔ አምጡት። ወደ ቀኝም ቢሄድ ወይም ወደ ግራ እንዳያመልጣችሁ” ብሎ አዘዛቸው።

እንደዚህ ታዘው ወደዚች ሀገር ድምፃቸውን አጥፍተው መጡ። ጸማ የለበሰውን ቅዱስ ሽማግሌ አቡናፍርን አብረውት ካሉት ወንድሞች ጋራ አገኙት። ሽማግሌውን ያዙትና ከመሬት ላይ ወርውረው እንደ ግንድ በመንገድ ላይ ጉተቱት። “መምህራቸውን ያዝነው” እያሉ ጨፈሩ። ወደ ንጉሡም ወሰዱት። (ወሰደው) ምን እንዳደረጉት (160^ሀ) ከገድሉ መጽሐፍ ውስጥ አለ።⁸⁸ ሠራዊቱ አገሪቷን አጠፏት፤ ቅዱሱን ሲፈልጉ አገሮች አበላሹ። እሱን ግን እግዚአብሔር ከዓይናቸው ፊት ስለሰወረው አያዩት አሳገኙትም። ከብዙ ወንድሞች ጋራ ሆኖ ባጠገባቸው አልፏቸው ሄደ። የሀገሩ ሰዎችም፡ “እሱን ያመጣ እኛ ዘንድ ከብርና ሞገስ ያገኛል፤ የሀገር ሹም ከሆነም ሳይለወጥና ግብር ሳይከፍል ሰባት ዓመት ይኑር” የሚለውን የንጉሡን ትእዛዝ ሰምተው፡ ይፈልጉት ነበረ።

በዚህ ምክንያት እሱን ፍለጋ አጥብቀው ያዙ። ያለበትን ቦታ ሲጠቁሟቸው እየመጡ የሰዎች ቤት ይመዘብራሉ። በዚህ ምድረ በዳ አለ ሲሏቸው እዚያም (160^ሐ) ሊፈልጉት ይሄዱና ሲያጡት የሜዳውንና የተራራውን ሰብል እሳት ይለቁበትና ያጋዩታል። በእሳት ቃጠሎ አገር ያበላሻሉ። እሱን ግን እግዚአብሔር ይጠብቀው ነበር። በቀኝ እጁም ይጋርደው ነበር። አንዳንድ ቀን ሲያገኙት በላዩ ላይ ስላለ ግርማ ፈርተው ይተውታል። አንዳንድ ቀን እያዩት እግዚአብሔር ከዓይናቸው ይሰውረዋል። እነሱ ግን ባለማግኘታቸው ይጮኻሉ።

ወደ ሌላ ሀገር ሄደ ሲሏቸው፡ እዚያም ከጓላው በጥድፊያ እየተከተሉ ይሄዳሉ። ሰይጣንም በመልእክተኞቹ አፍ ስለሱ፡ “እነሆ፡ ይህ ለሀገር ጥፋት ምክንያት የሚሆን ሰው መጥቷል” እያለ ለፈፋውን አስቀድሞ ያሰማል። እሱ ግን በአምላኩ ኃይል ይጠበቃል። (161^ሀ) “ከዚችኛዋ ሊያሳድዷችሁ ወደ ሌላዋ ሂዱ”⁸⁹ በሚለውና፡ “በትዕግሥታችሁ ነፍሳችሁን ታተርፋላችሁ”⁹⁰ በሚለው በእግዚአብሔር ቃል ይደሰታል። የአበው የትምህርት ቃላቸውም፡ “ደካማ ወፍ ከበረረ ጽኑ አንበሳ ምን ሊያደርገው ይችላል?”⁹¹ ይላል። ሽማግሌውም በሥጋ ኃይል ረገድ ደካማ የ፪፬ ዓመት

88. የታተመ ገድለ አቡነ አቡናፍር አላየሁም።

89. ማቴ 10: 23።

90. ሉቃ 21: 19።

91. ተረትና ምሳሌ ሊሆን ይችላል።

ልጅ ነው፤ ግን በመንፈስ ኅይል ጉልማላ ስለሆነ ወደሚጠበቅበት ቦታ (እንደ ወፍ) ይበርራል።

ዋሻ ውስጥ ወምበዴ ዘረፋቸው

በእንደዚህ ያለ ሁኔታ በቀን በፀሐይ ሙቀት፣ በሌሊት ጨለማም በብዙ ችግር እየተሰደደ አልቤታ ከምትባል ከሀገሩ ቄላ ደረሰ። እዚያ አንድ ዋሻ ውስጥ ገብተው ሰባት ቀን አረፉ። አብረውት ያሉት ወንድሞች ብዙዎች ነበሩ። (161^ሰ) ከነሱ ጋራ እንደማይደበቅ ሲያዩ ተመልሰው የሀገሩን ሁኔታ እስኪነግሩት ድረስ እንዲያርፍ እዚያ ትተውት (ሄዱ)። በሰደቶቹ ሁሉ ተካፋይ ከሆነው ከረዳቱ ከአብርኮርስና ከሌሎች ፬ ወንድሞች ጋራ እዚያ እንዳለ፣ የሀገሬው ሰዎች እዚያ መሆናቸውን ሰምተው (ኖሮ)፣ ድምፃቸውን አጥፍተው መጡና ልብላቸውን፣ ስንቃቸውን፣ የድኸነት ገንዘባቸውን፣ የሽማግሌውን ደበሎ ሳይቀር፣ ገፈፏቸው። ደግሞ የመዝሙረ ዳዊት መጽሐፍና ምላጪን ከረዳቱ እጅ ወለዱበት፤ ከዋሻ ውስጥ ያለውን የግር መኝታ በእሳት አቃጠሉት።

ሽማግሌው፡ “ለምንድን ነው (162^ሰ) እንደዚህ የምታደርጉት? እግዚአብሔርን አትፈሩምን?” አላቸው። ከነሱ አንዱ ቅዱሱን፣ የሞገሱን ውበትም ሆነ ቅድስት ሽምግልናውን ሳያፍር፣ በሰድብ ቃል ከፋት ሲናገር፡ “ይኸ ሽማግሌ ምን ይላል! ዝም አልል አለ” አለው። ቅዱሱ፡ “ጌታ ሆይ፡ የፈለጉትን ሁሉ እንዲናገሩ ለእዚህ ሰዎች ሰድብ ተውከንን?” አለ። ወንድሞችንም፡ “ስጧቸው፤ ምንም አትከልክሏቸው። በእግዚአብሔር ትእዛዝ ውስጥ እንደዚሁ ተጽፏልና”⁹² አላቸው።

እነዚያ ሰዎች ዘርፈው ወደ ሀገራቸው ሄዱ። ቅዱሳኑንም ከዚያ አባረሯቸው፤ እየገፈተሩ አስወጧቸው። እንደ ልማዳቸው እየተባረሩ ሄዱ። በመንገድ ሲጓዙም ቅዱሱ (162^ሰ) ልጆቹን እንዲህ እያለ ምዕዳን ያስማቸው ነበረ፤ “የክርስቶስን ሥቃይ እንድትካፈሉ ለዚህ ተጠርታችኋልና በዚህ ምክንያት አትተክዙ፤ አትጠራጠሩም። የአባቶቻችን የቅዱሳን ሐዋርያት መንገድም እንደዚህ ነበረ። እነሱም ስለ ስሙ እንዲያዋርዷቸው እንደዚህ ስለከፈላቸው ሲሰደዱ፣ ሲገረፉ፣ ሁልጊዜ ሲቸገሩ በጣም ይደሰቱ ነበረ።” ረዳቱ አብርኮርስ፡ “አባ ሆይ፡ እንኳን እንተ ከኛ ጋራ እያለህ ብቻችንንም ብንሆን የጸሎትህ ኅይል እየረዳችን ለመሞት ጨክነናል” አለው።

ቅዱሱ ከዚያች ሀገር ወጣና ወደሌላዋ ሄደ። ያ የቅዱሶችን ንብረት የቀማና አባታችንን ከፋ ነገር የተናገረው ሰው፡ ለተገፋ የሚበቀል ልቡል እግዚአብሔር እጁን በሱ ላይ ሲያሳይ፣ በኋላ በዚያች ዕለት (163^ሰ) በመንገድ ሲሄድ ገደል ገብቶ ከመሬት ላይ ተወቃ። ምላሱ ካፋ ተጉለጉለች። ያችም ከቅዱሳኑ የቀማት ምላጭ ገደል ገብቶ ሲወድቅ አንገቱ ላይ እንደ ፍላጻ ተተከላበት እዚያው ሞተ። የዚያች ሀገርና በእካባቢዋ ያሉ ሰዎች ይኸንን

92. ማቴ 5: 40፤ ሉቃ 6: 29።

ሲሰሙ በጣም ፈሩ። ድንጋጤና ታላቅ መገረም ወደቀባቸው። የቅዱሳኑን ንብረትና ልብሳቸውንም መለሱላቸው።

ቅዱሳኑም ከተከዜ አጠገብ ደወልወላ ከሚባል ቦታ እስኪደርሱ መንገዳቸውን በሰላም ቀጠሉ፤ እዚያ አረፉ። ቅዱሱ፦ “ድካማችንን ተሸከሞ እዚህ ላደረስን እግዚአብሔር ስብሐት ይግባው” አለ። (163^ሰ) ወንድሞችንም፦ “ሰይጣን አፍሯልና አትፍሩ፤ ሊከተለን አይችልም። አሁን እንግዲህ እረፉና እግዚአብሔርን አመሰግኑ። የእስራኤል ነቢይ ኤልያስም ስለ እግዚአብሔር ቀንቶ በኤልሳቤልና በንጉሥ አካክብ እንደዚህ እስከ ደብረ ኮሬብ ድረስ ተሰዷል። ወደ ሕዝቡ እስኪመለስም ድረስ እዚያ ኖሯል”⁹³ አላቸው። ወንድሞች ይኸንን ከቃሉ ሲሰሙ እግዚአብሔርን አመሰጉት፦ ስብሐትም አቀረቡለት። እዚያ ፫ ሳምንት ያህል አረፉ።

በተምቤን ምድረ በዳ

ከዚያ በኋላ፦ ከዚያ ወጥተው በተምቤን ምድረ በዳ ወዳሉት ወንድሞች ሄዱ። ቅዱሱ እዚያ ፲ ወር ያህል ተቀመጠ። እዚያ የመኖሩን ዜና ሌሎች ወንድሞች ሲሰሙ (164^ሀ) እንደሰመዱት የሩቆቹም የቅርቦቹም ወደሱ እየመጡ የቃሉን ምዕዳንና በረከቶቹን አግኝተው ወደየገዳማቸው ይመለሱ ነበር። ቅዱሱ እዚያ ያሉትን ወንድሞች መሥዋዕት እንዲያዘጋጁ አዘዛቸው። እንደዚያ አደረጉ።

ከዚያ በኋላ፦ ከገዳሞቹ ወደ አንዷ፦ ከስዋ ወደምትባለዋ፦ ሄደ። ከእሷ ከወጣ ፲፬ ዓመት ከ፬ ወር ሆኖት ነበረ። እዚያ ሀገር ያሉ ወንድሞች ተሰባስቡና ስላሉ እግዚአብሔርን አመሰገኑ። እሱን በማግኘታቸው ታላቅ ደስታ ተደስቱ፤ ልባቸው እስክትበራ ድረስ በምዕዳን እያጽናናቸው አብሯቸው ቆየ። የውጪና የውስጥ የእጅ ሥራቸውን እግዚአብሔር አሳመረላቸው።

ከዚያ በኋላ፦ (164^ለ) ቅዱሱ፦ “የእግዚአብሔርን ስብሐት የምታሳርጉበት መሠዊያ ከማህላችሁ ሥሩ” አላቸው። ወንድሞች፦ “ካሁን በፊት የእግዚአብሔርን ቤተ ክርስቲያን አጠፉብን፤ ክርስቲያን ሆነው ሳለ በእሳት አቃጠሉት። አሁንስ ቢሆን ማን ይተውልናል ብለን እንደክማለን? እነሱ ስለኛ፦ በተለየም በዚች ቤተ ክርስቲያን ላይ፦ በቅናትና በቁጣ ተሞልተዋል” አሉት። ቅዱሱ አባታችን እንዲህ አላቸው፤

ጳውሎስ በመልእክቱ፦ “እዚህ የምንቆይበት አገር የለንም፤ የምትመጣዋን እንፈልጋለን እንጂ”⁹⁴ ያለውን አልሰማችሁምን? ምስክር እንዲሆንባቸው እናንተ ይኸንን (ያልኳችሁን) አድርጉ። “ካልተወልደን እንደክምም” አትበሉ። (165^ሀ) “፩ አብ ቅዱስ፥ ፩

93. ታሪኩን 1 ነገሥ 17: 1-18: 30 ተመልከት።

94. ዕብ 13: 14።

ወልድ ቅዱስ፥ ጿ ውኦቱ መንፈስ ቅዱስ” ብላችሁ አንድ ቀንም ቢሆን በውስጧ ለእግዚአብሔር መስዋዕት ካሳረጋችሁ አይበቃችሁምን? ስለ አንደዚህ ያለ ምክንያት መጽሐፍ ይናገራል፤ አብርሃም ለእግዚአብሔር መሠዊያ ሠርቶ ቊርባን አሳርጓል።⁹⁵ ይኼ (መጽሐፉ) ያለው ሁል ጊዜ የሚኖር ሳይሆን የአንድ ጊዜ አንደሆነ ዕውቀት። አሁንም እግዚአብሔር የፈቀደውን ያድርግ። አናንተ ግን ልባችሁን አታድክሙ። ስለ ቤተ እግዚአብሔር መድከምን አትተዉ፤ የድካማችሁ (ፍሬ) ይበዛላችኋል። “ስለ አምላኬ ስለ እግዚአብሔር ቤት መልካምነትሽን ፈለግሁ”⁹⁶ ያለውን የነቢዩን ቃል አስታውሱ። አናንተም በስደት ምክንያት አትሰልቹ። በደረሳችሁበት ሁሉ የእግዚአብሔርን ታቦቶች ሳትይዙ አትሂዱ። አናንተንም በጉዟችሁ ሁሉ የእግዚአብሔር ንይል (165^ላ) ይረዳችኋል፤ ያጠነክራችኋልም። እግዚአብሔር ባለ ወርቅና ባለ ብር ጌጥ ሕንፃ አይፈልግም፤ የሚፈልገው ነቢዩ፤ “የተከበረች መስዋዕት ስብሐት ታቀርብልኛለች”⁹⁷ አንዳለው በንጹሕ ስብሐት ማሳረግ ነው።

በተቃጠለችባቸው ቤተ ክርስቲያን ምትክ

ይኸንን ምዕዳን ሲጨርስ፥ ጥር ፲፪ ቀን በፊት ካቃጠሉት ቦታ ላይ ቆመ። አይቶ፥ “ክርስቲያኖች በእግዚአብሔር ቤት ላይ እንዲህ ያደርጋሉን? የጣዖት ቤት መሰላቸውን ወይስ እንዴት ነው?” አለ። በዚያው ዕለት እዚያው መሠረት ጥለው እንዳቅማቸው ስብሐትና ጸሎት ለማሳረግ የሚበቃቸውን ያህል አቋቋሙ። ቅዱሱ አባታችንም ኤልሳዕ ከመምህሩ እንዳሳንደለ እንደዚሁ አሉም እንደ (166^ሀ) አባታችን እንደ አቡነ እስጢፋኖስ መገሠጽና ማስተማር ሳያንድል የመስዋዕትን የሕጉን ሥርዓት ሁሉ ያስረዳቸው ነበረ።

እቡነ አበክረዙን ልጆቹን አንዲያጽናቸው መንፈስ ቅዱስ እቡን ያጽናው ነበረ። እዚያ እንደ ጥበበኛ አስተዳዳሪ በማድጋ መለኪያ ፶፥ በጫን መለኪያ ፳ ያለበትን (ባለእዳ) ከማረው ከቅዱስ ወንጌል ምስክራ ጋራ እንዲስማማ⁹⁸ እያደረገ ለጌታው ባሮች ያመኑትን ያለባቸውን ዕዳ እያቃለለላቸው 3 ዓመት ያህል ኖረ። ለነሱም በይቅርታው ምክንያት ነፍሳቸው ቸር ሆነች። የተጻፈባቸውን (ክፍያ) በደስታና ደስ በመሰኘት ይሰጡ ጀመር። በእውነት ሥርዓት ሁሉ የሚፈርድባቸውን ነፍሳቸው አንድትፈጽመው ሁል ጊዜ ያበረቷት ነበረ። የባሕርን ቦታ በሮችና (166^ለ) በጥልቅ ባሕርና በእሳት መካከል የሰው እግር ማሳረፊያ ያህል የሚሆነውን ጠባቡን መግቢያዋን⁹⁹ ይገልጽላቸው ነበረ። በመጀመሪያዋ ሕግ ውስጥ

95. ዘፍ 22፡ 9።

96. መዝ 121፡ 9።

97. መዝ 49 23።

98. ሉቃስ 5፡ 7።

99. ማቴ 7፡ 14። በቤተ ክርስቲያን ባህል፥ ይኼ በሞት ጊዜ ወደ ክርስቶስ ዳኝነት የሚወስደው መንገድ ከጥበብ የተነሣ በአንድ ጊዜ ከአንድ ሰው ይበልጥ አያስኬድም፤ ጥበብ በጣም ቀጭን ሆኖ በባሕርና በእሳት መካከል የተዘረጋ ስለሆነ፤

ያለችው ቃል ይቺ ናት፤ “ዓደኛህን እንደራስህ ውደድ።”¹⁰⁰ በዓድነቷ የታወቀች መመላለሻዋም በወንጌላዊው ዮሐንስ መልእክት (እንደተጻፈው)፥ “ዓደኛውን እየጠላ እግዚአብሔርን አፍቃሪ ነኝ”¹⁰¹ የሚል ሰውን የምታስረዳ ቃል ናት።

ቃላት ምዕዳን

የተሳሳቱትን (ትክክለኛውን) መንገድ ሲመራ፥ የዋሆቹን ፍርድ ሲያስተምር፥ ለአስተዋዮቹ መንገድ ሲያሳይ እንዲህ ይል ነበረ፤

እንግዲህ ልጆቼ እላችኋለሁ፤ እንደ ሐዋርያው ዮሐንስ ቃል የምታዩትን ወንድማችሁን ለመውደድ ያልቻላችሁ የማታዩትን ጌታችንን እንዴት ልትወዱት ትችላላችሁ? አሁንም እርስ በርሳችሁ ከተዋደዳችሁ (167^ሀ) ከእግዚአብሔር ጋራ እንደምትኖሩ ዕውቁ፤ እሱም ከናንተ ጋራ ይኖራል። የእግዚአብሔር ቃል እውነትና የሚታመን ለለሆነ፥ “እኔም እስከ ዓለም መጨረሻ ድረስ ሁል ጊዜ ከናንተ ጋራ አለሁ”¹⁰² ያለውን እናውቃለን። በዚህም እግዚአብሔር ከኛ ጋራ እንዳለ ዐውቀነዋል፤ እሱ ራሱን ስለኛ አሳልፎ ሰጥቷልና። እኛም ራሳችንን በዓደኛችን ምትክ መስጠት ይገባናል። ደግሞ ለራሳችን የማንፈልገውን በዓደኛችን ላይ አናድርገው።¹⁰³ በዚህ ዓለምን እናሸንፋለን። በዓለም ውስጥ ያለው ሁሉ የሥጋ ፍላጎትና የዓይን አምሮት ነው። (እነዚህ) “የእግዚአብሔር ጠላት ናቸው” የተባሉ የሥጋ ሕግ ናቸው። እኛ ግን በእግዚአብሔር ሕግ እንኖር ዘንድ ይገባናል፤ “ከእእላፍ ወርትና ብር፥ (167^ለ) የእፍህ ሕግ ይሻለኛል”¹⁰⁴ ብሏልና። የእግዚአብሔርን ሕግ በመጠበቅ ሁሉ ነገር ይገኛል። በእሱ አባባል፥ “ከሁሉ አስቀድሞ የእግዚአብሔርን መንግሥቱንና ጽድቁን ፈልጉ፤ ይኸስ ሁሉም ይጨመርላችኋል”¹⁰⁵ ለመንፈስ ልጅ ትክክሉ የመንፈስ አባቱን ነገር መጠበቅ፥ የቃሉን ምስክርነት ልብ ማለት፥ (ባባቱ) ቁመት ልክ ለመቆም እስኪደርስና ከፍ እስኪል ድረስ የፈለጉን መዓዛ መከተል ነው፤ (ክርስቶስ) ሲመጣ በፊቱ ሞገስ ያገኛል፤ እያፍርም። እሱ ራሱ፥ “ነፍሱን የሚወዳት ይጣላት፤ ስለኔና ስለ ወንጌሌ ነፍሱን የጣለ ያገኛታል”¹⁰⁶ ብሏል።

እየርሳይ በተወጠረ ገመድ ላይ እንደሚሄድ ሰው በብዙ ጥንቃቄ ካልተራመዱ ወይ ወደ ቀኝ ወይ ወደ ግራ መውደቅ ይመጣል።

100. ዘሌ 19፡ 15።

101. 1 ዮሐ 4፡ 19።

102. ማቴ 28፡ 20።

103. ማቴ 7፡ 12፤ ሉቃ 6፡ 31።

104. መዝ 118፡ 72።

105. ማቴ 6፡ 33።

106. ማቴ 10፡ 39፤ ዮሐ 12፡ 25።

ቀጥሎም፡ “ሰው (168^ህ) ነፍሱን ካጣ፡ ዓለምን በሞላ ቢያተርፍ ምን ይጠቅመዋል?”¹⁰⁷ ይላል።

በተግሣጹ መጨረሻም፡ “ያፈረብኝና በቃሌም ያፈረ የሰው ልጅ ከቅዱሳን መላእክቱ ጋራ በስብሐት ሲመጣ ያፍርበታል”¹⁰⁸ አለ። ደግሞም፡ እንዲህ ይላል፤

አሁንም እሳችኋለሁ፤ (እዲስ) ሥርዓትን ፈላጊ ሰው በሃይማኖት የጽድቅ እንጀራ ካላገኘ ለነፍሱ ሕይወት እያገኘም። የሥራው በረከትም ፈለግ አይኖረውም። የመጓጓዣ መንፈስ ስለሚያበላሽው (ወጥቶ) የሚገባውም በውጪ ኃይል ይሆናል። (ቢፈጭም) ዱቄት ከውስጡ አይወጣም፤ ቢወጣም ጠላት ይበላዋል። ምክንያቱም ሥራው በእምነትና በተስፋ ሳይሆን በሥጋ ሕግ ኃይል ነው። ስለዚህ በውስጡ ኃይል አይኖርበትም፤ የቅናት እሳት ያቀልጠዋል፤ ምክንያቱም (168^ሳ) ዝንባሌው ወደ ፀሐይ ሳይሆን ወደ እሳት ነው። እሳት ከወደቀበት ፀሐይ እትታይም፤ የሐዘን ደመና ይሸፍናታል። አሁንም አስቀድሞ የጽድቅ እንጀራን መስብስብ ይሻላል፤ (የጽድቅ እንጀራ) የማሳበር መሠረት ናት። መጽሐፉ፡ “ቤቱን በብድር ገንዘብ የሚሠራ ሥራው እንደ ክረምት የቤት ሥራ ይሆናል”¹⁰⁹ ይላል። እንደዚሁ አሁንም የጽድቅ እንጀራ የሚሰበሰበው ቅናትና ሐዘን ሳይኖርበት በእምነት፡ በሃይማኖት፡ በፍቅር እንጂ በኃይል አይደለም፤ በውጪ ጥበብም አይደለም። እርስ በርስ መቀናናት ካለበት እዚያ ሁከት ታድራለች። ከእግዚአብሔር የተሰጠችውን ጸጋ ከሌላው ዘንድ ሲያይ የሚቀና ነፍስ ገዳይ (169^ህ) ነው። ስለዚህ ገዳይ በሕግ ምስክርነት ስለ አቤል የሆነው ተጽፏል።¹¹⁰ (ጸጋ) የተሰጠችውም፡ “ይች የኔ ናት፡ የግሌ ናት” አይባል። (ካለ) ስለሷ የሚሰጠው የመልስ ቃል አንዳለ ይወቅ፡ “በከንቱ ያገኛችሁትን በከንቱ ስጡ”¹¹¹ ተብሏልና። በሌላ ቦታም፡ “የእግዚአብሔርን ፍላጎት እንደተቀበላችሁ እንደ ደግ አገልጋይ እገልግላለሁ”¹¹² ይላል። ይህኛ ጸጋ በብዙ ስብከትም ሆነ ወይም በመንፈስ ወይም በግላጭ ሳትታይ የሥርዓቱ በርና የመንፈሱ አባት በሆነው በመልአኩ እጅ በምልክት (ብቻ) ስትጠራው፡ ለግሉ ከፍ ከፍ ካደረጋት ትወስድበታለች። ለዚህ ምስክር ከሰማይ ያልተሰጠውን ምንም መውሰድ የሚችል እንደሌለ (169^ሳ) ተጽፏል።¹¹³ ትእዛዝን ሁሉ (መጠበቅ) ሕይወት ነው፤ መተሳለፉ ሞት ያመጣል። አሁንም ፍላጎታችሁ እንዲታነጽ፡ “የድካምህን ፍሬ ትመገባለህ፤ ምስጉን ነህ፤

107. ማር 8: 36።
 108. ማር 8: 38።
 109. ሲራ 21: 8።
 110. ዘፍ 4: 3-8።
 111. ማቴ 10: 8።
 112. ማቴ 25: 21-24ን እና ሉቃ 19: 16-17ን መጥቀሱ ይሆናል።
 113. ዮሐ 3: 27።

መልካምም ይሆንልሃል።¹¹⁴ ስለሚል፡ ሕይወታችሁ በሌላ ድካም ሳይሆን በእውነት እንጀራ ይሁን። ለዕረፍት በሌላ ሰው ማእድ ከመወርወር ይልቅ በሥራ መሠቃየት ይሻላል። በሌላ ሰው ማእድ ከማረፍ ይልቅ ስለ ጽድቅ እንጀራ ማሰብ ይሻላል። “ስለ ቤቱ የማያስብ፡ ዘመዶቹን የሚከዳ፡ ከማያምን ይበልጥ ይከፋል”¹¹⁵ ይላል። በሌላ ቦታ ደግሞ፡ “የሰው እህል መብላት እፍረት ነው”¹¹⁶ ይላል። ደግሞ፡ “ከመለመን መሞት ይሻላል”¹¹⁷ ይላል። ስለዚህ እሳችኋለሁ፡ (170^ሀ) በሰላም ማሰሪያ የንደኛችሁን ሕመም አንደ ሌላ ሳይሆን እንደራሳችሁ በቃልም በሥራም አየታመማችሁ በአንድ መንፈስ በአንድ አካል እንድትኖሩ።

የማኅበር ሃይማኖት የምትጠበቀው የትእዛዝን ሥርዓት በመጠበቅ ነው። የማኅበር ሥርዓት አርአያዋ በሰማይ አለች። “በሰማይ እንደሆነ በምድርም እንዲሁ”¹¹⁸ (ይላልና)። የተከበረ የትእዛዝ ነገር የሚጠበቀው በማኅበር ነው። ተለይቶ ብቻውን በሆነ ዘንድስ አትኖርም። በትዝግርት ሐሳብ ይሸነፋል። ስሙ አሱን ከሚመስሉ ይለወጣል። የተስጠችውም ህብት ትወስድበታለች። ከሁሉ ዘንድ ያየውን ሁሉ በሚያስደስትበት ይደክማል፤ የሚመለስበትን ሁኔታ አያስብም። ብቻውንም ቢመክር፡ ከወገኖቹ የተለየ ዕለት ልቦናው ስለሚከዳው፡ (ምክሩ) ወደ ሞኝነት ይቆጠራል። (170^ለ) ምክንያቱም ውሳኔው ሁሉ የውጪውን እንዴት እንደሚሰበሰብ ይሆናል። ትክክሉን ሲያስብ ኅይሉ ይደክምበታል። (ተለይቶ ብቻውን መሆን) የብዙዎችን ኅይል አስቀርቷል። ስለዚህ በጉድለት ይኖራል። የነገሩ እውነትነት አትሞላለትም። በሚያየው ዓይንም ሆነ በሚስማው (ጆሮ) ዘንድ አያምርለትም፤ በዚህ ሁሉ የራሱን ኅይል እሱ ብቻውን ያደንቃል። በሕይወት ያለ ይመስለዋል። (ግን) የጠላት ኅይል ይቈራኘዋል። በማያውቀው በኩል ይመጣበታል። የ(አዲስ) ሥርዓት ፈላጊ ከማኅበር ከተለየ ሥራው ይህ ነው።¹¹⁹

በማኅበር የሚኖር ግን ኑሮው በእግዚአብሔር ቃል ተስፋ ላይ ይሆናል። ምግቡ የማኅበር በረከት ነው። ተልእኮውም በማኅበር ኅይል ይሆናል፤ የማኅበር መንፈስ ስለሚዘልፈው ለግሉ ክብር አይፈልግም፤ (171^ሀ) እንዲያጠፋም አይተውውም። ሁል ጊዜ ወደ ማመን ይጣደፋል። ስለዚህ ሂደቱ በእግዚአብሔር ቃል ተስፋ ይሆናል። በተስፋ የሚሄድ በሰረገላ እንደሚሄድ ነው። የማኅበር ተግማጽ

114. መዝ 127: 2።

115. 1 ጢሞ 5: 8።

116. ሲራ 41: 2።

117. ሲራ 40: 29

118. ሉቃ 11: 2።

119. እዚህ “ሥርዓት” የሚለው የገዳማት መተዳደሪያ ነው፤ ገዳማት የሚቆረቆሩት ሥርዓት በሚያወጡ የመነኮሳት አባቶች ነው። እባ አበክረዙን የሚቃወሙት ከገዳም እየወጡ ብዕዕ ፍለጋ ለብቻቸው የሚኖሩትን ነው።

መስቀሉ ይሆናል። ፍላጎቱን መተውም መሥዋዕቱ ይሆናል። ሁል ጊዜ ከእግዚአብሔር ጋራ ይኖራል።

ደግሞ እንዲህ ይላል፤

አሁንም እነግራችኋለሁ፤ አዘውትራችሁ ራሳችሁን ከኃጢአት የምታነጹበትን አስቡ፤ ነፍሳችሁ ወደ ኋላ ከሐዘን እንዳትገባ ሕሊናችሁን በከንቱ (ሐሳብ) ውስጥ እንዲባከን አትተውት። ምክንያቱም ሰው እርሻውን ከተዋት ሣርና እሾኽ ይበቅልባታል። በኋላ (ለማረም) ድካምና ሥቃይ ይበዛበታል። (171^ሳ) የሚያነቃችሁ ካለ ሲጠራችሁ እምቢ አትበሉት፤ እንዲህ ሲል ተጽፏልና።¹²⁰ ዛሬ ቃሉን ስትሰሙ ልባችሁን አታደንድኑ። የጠራውን ችላ የሚል በኋላ በተግሣጹ ይተካላል። ሰው ደኻ ሲሆን ባለጸጋን ከማገልገል አይዘገይም፤ የሚከፈለው ዋጋ አለውና። ምንደኛ በታዘዘበት ሰዓት ሲያገለግል ተስፋውን ያገኛል። ባለጸጋም የሰጠውን ተስፋ ሊከለክል አይችልም። ገንዘቡን እንደፈቀደው ቢያደርገው ተፈቅዶለታል።¹²¹ ስለዚህ በጎ ነገር ለመሥራት አትዘግዩ። ሲደርስ ታውቁታላችሁ። የቤቶቻችሁ መስኮቶች ዝግ ይሁኑ። የሌባ ዓይን በውስጡ ያለውን አይይ። ያንን አይቶ ገዳይ እንዳይገባ የምልክቱ ደም በመቃኑ ላይ ይቀባ።¹²² ከተዘጋ ቤት ውስጥ የከበረ ዕንቁ ይጠበቅበታል። (172^ሀ) ቤታቸው ከፍት የሆነ ግን የሚገቡበት ብዙዎች ናቸው። ዓይናቸው ገንዘቡን ከሩቅ ይመለከተዋል።¹²³ ስለ እንደዚህ ያሉት በአበው ምስኪራ ውስጥ፥ “ለቤታቸው መዝጊያ የለውም፤ የፈለገ ገብቶ አህያቸውን ፈትቶ ይወስደዋል”¹²⁴ ይላል። ስለዚህ ቅዱስ አባታችን ሥርዓት ያወጣልን ይኸንን ሁሉ እንድንል ነው፤ እንዲህ እንዲህ ይመስለኛል። (መስኮት መዝጋት) ከጠላት ጉብኝት (ከምትመጣ) ዳጥ አጥር ናት።

ስለ ጸሎት ማሳረግም እላችኋለሁ፤ ሕሊናን ከማንኛውም ሰብስቦ በጊዜው መፈጸም ያስፈልጋል። ሕሊና ያልሰመደውን (አዲስ ነገር) ወደ መቃኘት እንዳይሄድ፥ (ጸሎታችሁ) ሁልጊዜ ከተለመደበት ቦታ ይሁን፤ (ከቃኘ) የምሥዋዕ መልእክ ይቆጣዋል። ስለዚህ ሕሊናውም ሕግ እንደሚመሰክረው ከማንኛውም (172^ለ) አወላዋይ ነገር ሁሉ ይሰብሰብ። “በሕጉ መሥዋዕት የሚያደርጉ ጸድቃኑን ሰበሰቡለት”¹²⁵ ይላልና። የጸሎት ሕግ በሚፈጸምበት እዚያ እግዚአብሔር ይኖራል። ስለዚህ ወደዚያ ለመሄድ (ሁሉም) ይጣደፍ። በአበው ነገር ውስጥ እንደተጻፈው፥ “የእጅህ ሥራ አያሞኝህ”።¹²⁶

120. ማቴ 22፡ 1-8።

121. ማቴ 20፡ 15።

122. ዘፀ 12፡ 13።

123. ኢዮ 39፡ 29።

124. Victor Arras, *Patericon Aethiopice*, CSCO, vol. 277/53 (1967), p. 4.

125. መዝ 49፡ 5።

126. ?።

ስለ ሰንበታትና ስለ በዓላት አከባበርም ከጊዜው አስቀድሞ በዋዜማው ሊጀመር ይገባዋል።¹²⁷ ቅዱስ እባታችን ማስረጃ ከመጻሕፍት እያመጣልን ያዘዘን እንደዚህ ነው።

ትክክሉን ለማወቅ በአንድ ልብ እንዲተባበሩና አንዱ ለሌላው በመሄድም ሆነ በመመለስ፣ በቃልም ሆነ በሥራ፣ ከልብ ፈቃድ ራሱን ዝቅ እንዲያደርግ፣ እነሆ እንደዚህ በማንኛውም የዋህነት ያስተምራቸው ነበረ። ምክንያቱም (አነዚህ) (173^ህ) በቅዱስ ብፁዓዊ እስጢፋኖስ የትምህርቱ ዜና የተወለዱት አዲስ ሕዝብ ናቸው።

ከዚያ በኋላ፣ አግዚአብሔር የእጃቸውን ሥራና የውጪና የውስጥ ድካማቸውን ሁሉ አሳምሮላቸው የመንፈሳዊ ሕይወት ሕያዋን ሆኑ። ምክንያቱም እሱ ከነሱ ጋራ ይውል ያድር፣ በመሠማሪያቸው ቦታም አብሯቸው ይሠማራ ነበረ። የሥራ ጥበብንና ልብስ፣ ማጣፊያ፣ ቆብ፣ የአንጀራ፣ የአትክልት፣ የውሐ መለኪያ (እንዴት እንደሚሠሩ) ያሳያቸው ነበረ። ከቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች ከካህናቱና ከዲያቆናቱም ዘንድ እየሄደ ያገልግሎትን ሥራና በቤተ ክርስቲያን ሥርዓት የተወሰነውን የንስሐ መመጠኛ ሁሉ ያስረዳቸው ነበረ። እንዲህም ይላል፤

(173^ሳ) ከሐሜት፣ ከኑፋቄ፣ ከግጭት እንድትድኑ እንደዚህ አድርጉ፤ ግጭት ካለበት ምሕረት አይወርድም። የድኽነት ሥራ ግጭት ነው። አሁንም እንደ ሐዋርያዊው ቅዱስ ያዕቆብ ቃል፣ “ከናንተ ውስጥ ጥበበኛ ማነው? ሥራውን በጠባዩ ውበት በየዋህነትና በጥበብ ያሳይ። እርስ በርሳችሁ መቀናናትና መራር ክሕደት በልባችሁ ካለባችሁ አትመኩ፤ እውነትንም ውሸት አታድርጓት። ይቺ ጥበብ ከምድር፣ ከእጋንንት እንጂ፣ ከላይ የምትወርድ አይደለችም። መቀናናት ካለበት ቦታ እዚያ ክሕደትና ግጪት፣ የምግባር ክፋት ሁሉም አለ። ከላይ የምትወርድ ጥበብ ግን በመጀመሪያ ንጽሕት ናት። ታራቂ፣ (174^ህ) ገር፣ እሺ ባይ፣ ምሕረት የሞላበት ሆና፣ የጽድቅ ፍሬዋም ሰላምን ለሚያደርጉ በሰላም ይዘራል”¹²⁸

እንግዲህ ሳለሁ (ብቻ) ሳይሆን ሳልኖርም ቃሌን አስታውሷት። ሥርዓታችሁንም ጠብቋት፤ ከእግዚአብሔር የተሰጠቻችሁ ተስፋችሁ ናት። የመነኮሴ ግዴታው ዓይነት ጨፍኖ በእምነት መታገል ነው። በእምነት የሚሆን ትግል በውስጡ ድካም የለበትም። ምክንያቱም፣ ትንሽ ሥቃይ እንዳለፈ ወዲያው ከብርና ስብሐት ይገኝበታል። ስለዚህ የተመሰገነው ሐዋርያ መልእክት እንዲህ ሲል ይጠራናል፤ “ሳናይ ካመንን ተስፋ እንዳደረግነው ትዕግሥታችን ይታወቃል። (174^ሳ) ስለዚህ ድካማችንን መንፈስ ቅዱስ ይሸከምልናል”¹²⁹ እንደዚሁ ሌላውም እንዲህ ሲል ያተጋናል፤ “ጥሪያችሁን አጽኑ፤

127. Getatchew Haile, “The Forty-Nine Hour Sabbath of the Ethiopian Church,” JSS, vol. 33/2 (1988), pp. 233-254.

128. ያዕ 3: 13-18።

129. ሮሜ 8: 25-26።

ሥራችሁ ጽኑ እንድትሆን፥ ሐሳባችሁንም እንድትሰጡ ትጉ”¹³⁰
ስለዚህ እሳችኋለሁ፤ ኑሮን ለማርዘም አታስቡ። በዚህ ምክንያት
የመነከሪ ልብ (ወዲያው ምንኩስናውን) እንደጀመረ ይደክማል።
ያለፈውን ዘመኑን ያስብና ስለሚመጣውም፥ “እኔ እስከ መቼ
እንደዚህና እንደዚህ አሆናለሁ” ብሎ ትዝብት በረጅሙ ሲጀምር፥
እንደዚያ እንዳለ ሳይታወቀው ሞት ድንገት ይመጣበታል። አዲሱ
ባለቤት በምን ቀን እንደሚመጣ ስለማያውቅ እንዲተጋ¹³¹ የተባለው
እኮ ለእንደዚህ ያለው ነው። ደግሞ፥ “ራሳችሁን ዕውቁ፤ በመብላት፥
በመጠጣት፥ ኑሮ በማሰብ ልባችሁን አታደንድኑ፤ ያቺ (175^ሀ) ቀን
በምድር ላይ በሚኖሩ ሁሉ ዘንድ እንደምትጣል ወጥመድ ድንገት
ትመጣባችኋለች። እንግዲህ በጸሎታችሁ እንድታመልሙ ትጉ።
ዕውቀት ባላቸው በረጅሙ በሚያስቡ የጽድቅ ሥርዓት
ትጠነክርባቸዋለች፤ ሆኖም የጨከኑ ይሻገሯታል፤ በእምነት የሚኖሩ
የዋሆችም ክብደቷን ሳያውቁ ያልፉታል። ስለዚህ የዋሆች፥ ቸሮች፥
የእግዚአብሔርን ቃል አማኞች፥ የወንድሞቻችሁን ጉዳይ
(ለመፈጸም) ታዛዦች እንድትሆኑ አነግራችኋለሁ። በሥጋ ለጥቂቶች
መታዘዝ ብዙ ትጠቅማለች፤ ፍጹምም ታደርጋለች። ወደ ጥበብ
ምክርም ታደርሳለች። የነፍስንና የሥጋን ፍላጎት ሁሉ ትፈጽማለች።
ይቺ (ጸጋ) ከጥቂቶች ዘንድ በጭንቅ (175^ለ) ትገኛለች እንጂ
ከብዙዎች ዘንድ የምታድር አይደለችም። በቃሉ ያዳጠው ሰው
(ጥፋቱን) ሳይደብቅ ካመናት ከሚሰሙት ገና በረከት ሳይቀበል
አስቀድሞ እንደ ቃሉ ለርየት ያገኛል፤ እርምጃውም እንደየህነቱ
ይሆናል። ይኸ በጭንቅ ከጥቂቶች ዘንድ እንጂ በብዙዎች ዘንድ
አይገኝም። ሆኖም ከማዳለጥ ቃልን በትክክል መጠበቅ ይሻላል።
ካዳለጠ ግን ማመኑን አይፈር። “ኃጢአትህን መናገር አትፈር”¹³²
ይላልና። ደግሞ፥ “የእግዚአብሔርን መንገድ በብዙ የፈለገ ሰው
ሂደቱ በሱ ይጸናል። ቢወድቅም አያዳልጠውም፥ የእግዚአብሔር እጅ
ይደግፈዋልና”¹³³ ይላል።

ከወንድሞች አንዱ በሥርዓት ጉዳይ ጠብ እንሥቶ (176^ሀ) ሕሊናውንም ወደ
ብዙ ብጥብጥ ሲያወማራ ቅዱሱ እንዲህ ይለዋል፤ “ስማኝ፥ መልሱን
እንድትሰጠኝ እንድ ነገር ልጠይቅህ፤ የጽድቅ ኃጢአቱ ምንድን ነው?” ያ
ወንድም የሽማግሌውን ሕሊና ስለሚያውቅ፥ “የጽድቅ ኃጢአቱ እኔ
ዐውቃለሁ ያለ ጊዜ ነው”¹³⁴ ይላል። ሽማግሌው እንዲህ ይላል።

በዚህ ምክንያት ከዕቡያን ጋራ ይቈጠራል። (ኑዛዜውን) በሚሰማው
ዘንድ ሞገስ አያገኝም። ከእግዚአብሔር ዘንድ የሆነችው ረድኤትም
መምጣቷን አታፈጥንም። “እግዚአብሔር ዕቡዮችን ችላ ይላቸዋል”¹³⁵

130. 2 ጴጥ 1፡ 10።
131. ማር 13፡ 35፤ ሉቃ 12፡ 36።
132. ?።
133. ?። “በዚያዳልጠውም አይወድቅም” ለማለት ይሆን?።
134. 2 ቆሮ 8፡ 1።
135. ያዕ 4፡ 6፤ 1 ጴጥ 5፡ 5።

የተባለው ቃል በእሱ ላይ ይደርሳል። ሐዋርያው ጳውሎስም ስለዚህ፡
 “ዕውቀት ያስታብያል፤ ፍቅር ግን ያንጸል”¹³⁶ ይልሃል። ምክንያቱም
 መፋቀር ምን ጊዜም አያዋርድም፤ እይጥልምም።

ስለ ሌሎችም (176^ሐ) የራሳቸውን ታላቅነት ፈልገው መምህራን ለመሆን
 ስለሚወዱ እንደዚህ ይላል፤ “ዕውቀት (ብቻውን) ሰውን አይጠቅመውም፤
 ምግባርም ያለመዓዛ አይጥምም። ዕውቀት በምግባር ሲጣፍጥ ብዙዎች
 በመዓዛዋ ይሰበሰባሉ። የክርስቶስ መንጋዎች ልብ ስላላቸው መዓዛ ያለውን
 እረኛ ይከተላሉ። አሁንም መጀመሪያ መዓዛችሁን አሳዩ፤ አለዚያ በከንቱ
 አትድከሙ፤ ለሰውም እንቅፋት አትሁኑ። የጽድቅ ሥርዓት በሥራ እንጂ፤
 በነገር አይታነጽም።

ደግሞ እንዲህ አለ፤

አሁንም እላችኋለሁ፤ ጥበበኛ ሰው የወይን አትክልት መትክል ሲፈልግ
 የሚሠራውን፤ የት እንደሚተክል፤ ሐረጉ የት እንደሚደርስ፤ (177^ሀ)
 ድጋፉንም የት እንደሚተክል፤ ደግሞም ዘለላው የት እንደሚጠበቅ
 አስቀድሞ አያስብምን? እንዲህ ካላደረገ የወይኑ አትክልት
 አይጠቅምም። ድካሙም ከንቱና ሐዘን (ብቻ) ይሆናል።
 እንደሚጠበቅ አድርጎ አልሠራምና። እንደዚሁም የሚሠራውን
 ሳያውቅ የሚያንጽ፤ የሚኖርበትንና የሚያኖርበትን ሳያገኝ ሥርዓት
 አቋቁማለሁ፤ ማንበርም አሠራለሁ፤ የሚል ፍላጎቱ አትፈጸምለትም፤
 ድካሙም ከንቱ ይሆናል።

አሁንም እላችኋለሁ፤ መዓዛ ያለባት ምግባር ከፋቅ ትታያለች።
 ብዙዎችም እጂ ዘንድ ይሰበሰባሉ። ስለዚህ እላችኋለሁ፤ መጀመሪያ ስለ
 ሃይማኖት ስለ ምግባር፤ ስለ መፈቃቀር እስቡ። ሃይማኖት ትረዳለች፤
 (177^ሐ) ምግባር ታስችላለች፤ ፍቅር ፍጹም ታደርጋለች።

ደግሞ እንዲህ አለ፤

አሁንም እላችኋለሁ፤ ጽድቅን ፈላጊ ሰው የገድሉ ፍጻሜ
 (የሚያምረው) ድኸነትን የሚወድ ሲሆን ብቻ ነው። እንግዲህ
 የሥርዓታችሁ መጀመሪያዋ ነፍስን መጣል፤ ፍላጎትን መተው፤
 ገንዘብን አለማከማቸት እንደሆነ ታውቃላችሁ። እነዚህ ፫ቱ የነፍስ
 ሕንጻ መሠረቶች ናቸው። በነዚህ ላይ የታነጸ ሰው የሐዘን፤ የሁከት፤
 የድንጋጤ ሞገዶች አያነቃንቁትም። መሠረቱ ድኸነት ላይ
 ተጥሏልና። ድንጋጤና ሞት ሲመጡበት መሠረቱ ነፍስን መጣል
 እንደሆነ ይወቅ፤ ሐዘንና ቁጣ ሲመጡበት መሠረቱ ፍላጎትን መተው
 እንደሆነ ይወቅ፤ ሁከትና የገንዘብ ፍቅር ሲመጡበት (178^ሀ) መሠረቱ
 ድኸነት እንደሆነ ይወቅ። አንድ ሰው እነዚህን ፫ቱን ሀብቶች ካገኘ
 ከማንኛው የፍላጎት ጦርነት ይድናል። ብልጽግና፤ ደስታ፤ ዕረፍት
 ሲመጡበት የሱ እንዳይደሉና በነሱ ላይ እንዳልተመሠረተ ያውቃል።

በነሱ ምክንያት እይደሰትም። ሳያገኛቸው ሲቀርም በነሱ ምክንያት አያዝንም፤ መሠረቱ ከድኽነት ላይ ነውና። እኔም ድኽነትን ባላስበልጥ ኖሮ በዚህ ውስጥ መኖር ባልተቻለኝ ነበረ።

ደግሞ እንዲህ ይላል፡

እናንተ ወንድሞች ሆይ፥ አሁንም እላችኋለሁ፤ አንድ ሰው ከእግዚአብሔር ጋራ ሳይፈታተን፥ የሚሆነውንም ሳያውቅ፥ በዚህ ሥርዓት ውስጥ ኑሮው እንዴት ሊሆን ይችላል? አሁንም እላችኋለሁ፤ እግዚአብሔርን ብትፈትኑት ይሻላል። (178^ሰ) “ለምኑ እሰጣችኋለሁ፤ ታገኙማላችሁ”¹³⁷ ብሏል። እግዚአብሔርን ልመና እንድ ጊዜ ብቻ የሚሆን አይደለም። (ልመናዋ በጠበቀበት) ጊዜ ካልተፈጸመች እግዚአብሔር አልመለሰልኝም አይበል። መጽሐፍ፡ “ይመጣል፥ እይዘገይም፤ ከዘገየም እጠብቀዋለሁ”¹³⁸ ይላልና። በሌላ ቦታ ደግሞ፡ “እግዚአብሔርን ጠብቄ ጠበቅሁት፤ ሰማኝ፥ መለሰልኝም”¹³⁹ ይላል። ስለዚህ ሰው ልመናው ብትዘገይበት አይሰልች። የሆነውን አያውቅም። ብቻ ጊዜው እስኪደርስ ልመናውን አያቁም።

ከዚያም ደግሞ እንዲህ ይል ነበረ፡

አሁንም እላችኋለሁ፤ ይኸንን ሁሉ ከእግዚአብሔር የሆነውን ስጦታ ልብ ካላችሁት ለብዙ ዓመታት ያቆያችኋል። እንደዚህ ሁል ጊዜ የዕረፍት ዘመን አይገኝም። ጊዜው ሲመጣ እንድታስታውሱት፥ እሁን ልብ አድርጉት፤ (179^ሰ) ከናንተ በኋላ ለሚመጡ ምስክር እንዲሆን፤ እይተውም እንዲደሰቱበትና እንደዚያ እንዲያደርጉ፤ ከናንተ በፊት ስለነበሩት ወንድሞቻችሁ ገድልና ጸማ ሁሉ አሁን ጻፉት።

እንደዚህ ለነፍሳቸው የሚገባ የጽድቅ ነገር ሁሉ እያስረዳቸው ቆየ። ሰይጣን ግን እንደሰመደ ሁከት ማንሣቱን አልተወም። ቅዱሱም አንዳንድ ጊዜ ወደ ምድረ በዳ ይወጣል፤ አንዳንድ ጊዜ ወደ ገዳም ይመለሳል።

ከዳተኛው ባስልዮስ

ከማኅበር ጋራ በነበረበት በዕስተኛው ዓመት መጨረሻ አንድ መነኩሴ መጥቶ እንዲህ አለ፤ “እነሆ ከናንተ የተለየው ባስልዮስ በልብስ አሸብርቆ የንጉሡን ሎሌ ይዞ መጣ። አብረውት ብዙ ሠራዊት አሉ።” (179^ሰ) ወንድሞች ሲሰሙ በጣም ደነገጡ። “እነሆ፥ ይህ ሰው የመጣው ሽማግሌውን ለሞት አሳልፎ ለመስጠት ነው” አሉ። ምክንያቱም ሊበቀለው (ቂም ይዞበት) ነበረ። ተግሣጽ የሚጠላ፥ በነገር ማሸነፍ የሚወድ ሰው ነበረ። (ቅዱሱ) በማኅበር ላይ

137. ማቴ 7: 7።
138. ምናልባት ዕንባ 2: 3።
139. መዝ 39: 2።

አንዲሰለጥን መብት ስላልሰጠው፥ በዚህ ምክንያት አባታችንን ሊበቀለው (ቂም ይዞበት) ነበረ። ሰውየው ታሪኩ ብዙ ነው፤ ወንድሞቼን እንዳስገደለም በሌላ ቦታ ይነገራል።

(ወንድሞች) ወደ ቅዱሱ ሄዱና በቤተ መቅደስ ቆሞ ሳለ ይኸንን ነገሩት። ጊዜው ከ፫ ዕዓት (ጸሎት) ቀደም ብሎ ነበረ። “ከዚህ ውጣ” አሉት፤ ምክንያቱም መልእክተኛው አፋጥኗቸዋል፤ (ሲነግራቸው) አጠገቡ የደረሱ አስመስሎ ነበረ። እንደተጻፈው እንዲህ ብሎ እግዚአብሔርን አመሰግነው፤ “አባት ሆይ፥ ጊዜው ደረሰ፤¹⁴⁰ (180^ህ) ለእግዚአብሔር ስብሐት ይድረሰው፤ በግ ረኛውን ይገድለዋልና። ይኸም ትልቅ ግፍ ነው።”

(ከቤተ ክርስቲያን) ወጥቶ ከማኅደሩ ተቀመጠ። ወንድሞች መሥዋዕት አሳርገው ሲጨርሱ እሱ ዘንድ ተሰበሰቡ። ሕፃን ልጅ እናቱ ስትለየው እንደሚያለቅስና እንደሚጮህ፥ ትልቅ ለቅሶ፥ ዋይታ፥ እየየ ሳይ ሆኑ። “ምን ያሳዝናችኋል? ተስፋችን ስለ እግዚአብሔር መሞት ነው። አሁንም ለመነኩሴ በሥርዓቱ እንዳለ ከመሞት የሚሻለው የለም።¹⁴¹ ሥርዓት ለሚሞትላት ነች።”

በሶስተኛው ቀን ከዚያ ወጥቶ ሄደ። በመንገድ ብዙ ችግር ደረሰበት። ምክንያቱም አገሩ ገደል፥ (ዘመኑ) ከረምት፥ ሌሊቱ ጥቅጥቅ ያለ ጭለማ ነበረ። የጉዞውም መንገድ በአረሚ ምድር ነበረ። (180^ሰ) (ግን) እግዚአብሔር መንገዱን ሁሉ አቀናለት፤ ሊያደናቅፈው፥ “ከየት መጣህ? ወዴትስ ትሄዳለህ?” ብሎ ክፉ ቃል ለመጠየቅ የደፈረ አልነበረም። ምክንያቱም በሳዩ ሳይ ያለው የመንፈስ ግርማ ያስፈራቸው፥ የሞገሱ ውበትም ለማየት ያምራቸው ነበረ። እግዚአብሔር አብረውት ካሉት መንገድ ከሚመሩት ወንድሞች ጋራ በጽኑ እጅ ጠብቆት፥ አስከ ጊዜው ሊደብቀው ከፈለገበት ሀገር በሶስተኛው ሳምንት በሰላም ደረሰ። ከቀላውስቱና ከማኅበሩ ታላላቆች በቀር፥ ማንም ሳያውቀው አንድ ዓመት ያህል ተቀመጠ።

ከዚያ በኋላ፥ አዚያ አገር ያሉ መነኩሴዎችና መነኩሲቶች ሁሉ፥ (181^ህ) ምእመናኑም እዚያች አሰበት ገዳም መጡ። ሲያዩት ታላቅ ደስታ ተደሰቱ። “ሀብት/ሰጦታ ሁሉ በጁ ላለ፤ ሲፈልግ ደግ ነገር ቢሠራ የሚከላከለው ሰሌስ፥ ለእግዚአብሔር ስብሐት ይድረሰው፤ እሱ ለጸለየ ጸሎቱን ይሰጣል። አሁንም ፊትህን እማኅበራችን ማህል እንዲያሳየን ስላንተ እግዚአብሔርን ስንለምነው ይኸው ብዙ ዓመታት ሆነ። ደግሞ ልመናችንን ቸል ሳይል ፊትህን ስለአሳየን የእግዚአብሔር ስሙ ይመስገን፤ ስብሐትም ይድረሰው። አሁንም እግዚአብሔር የእውነት አገልጋይ ስላደረገህ፥ ምዕዳን አስሰማን፤ በምትችለውም ገሥጸን” አሉት።

ከዚያ፥ “እውነት ለእግዚአብሔር ስብሐት ይድረሰው። ከዚህ አገር ከወጣን እነሆ ይህ ፲፰ኛ (181^ሰ) ዓመት ነው። አሁንም አስካሁን የቈደነው ችላ በማለት ወይም በዳተኝነታችን አይደለም። ኑሯችን በስደትና በግፍ እንደሆነ እናንተም ታውቁታላችሁ። እንዳሰብነው ከሁሉ ዘንድ ልንደርስ

140. ማቴ 26: 45።

141. ጥቅስ ይመስላል።

አልተቻለንም። ግን እኔም ስጸልይ እንደናንተ፡ “አምላኬ ሆይ፡ ኑሯቸውን እንዳይና እንዳውቅ እንዴት ነው የምታደርሰኝና ከማህላቸው የምታቆመኝ?” እል ነበር። አሁን እነሆ የእግዚአብሔር ፈቃድ ተፈጸመ። አሁንስ ኑሯችሁ እንደምን ነው?” አላቸው። “ኑሯችን በምግባር ሳይሆን የእግዚአብሔርን ቃል ተሰፋ በማድረግ በእምነት ነው” አሉት። እሱም እንዲህ አላቸው፡

የእግዚአብሔርን ቃል ከማመን የሚበልጥ የለም፤ እሱ ራሱ፡ (182^ሀ)
 “ለሚያምን ሁሉም ነገር ይቻላል”¹⁴² ብሏል። አሁንም ለነፍሳችሁ ሕይወት እንድታገኙ በዓለም ውስጥ መንቀሳቀስን ተዉ። የአበው ነገር፡ “ሕዝባውያንን ማየት የመነከሳትን ልብ ያደክማል”¹⁴³ ይላል። እናንተ በራሳችሁ ገዳም በድካማችሁ ኑሩ። እግዚአብሔር እሱ ራሱ በፈቀደው ያኖራችኋል። እስቲ እግዚአብሔርን ፈትኑት፤¹⁴⁴ እንደዚህ ማድረግ አይቻለውምን? ብቻ በዚህ ጽኑ፤ ለሚያፈቅሩትና ትእዛዙን ለሚጠብቁ (የፈለጉትን) መሥራት እንደሚችል እመኑ። አሁንም እላችኋለሁ፤ ለተጠሩ ብዙዎች የተላከች የሰማይ ጸጋ ጠባቢን ታግሠው ሰፊውን ተሰፋ ለሚያደርጉ ጥቂቶች ምርጦች ትሰጣለች። (182^ለ) ስለዚህም ነገር ከአበው አንዱ የታጋዮች ጸጋ ከሚሰለቹ (ተወሰዱ) ለታገሡት ለትለጣቸው እንዳለ ተጽፏል።¹⁴⁵ አሁንም፡ “በትዕግሥታችንና መጽሐፍትን በመተማመን ተሰፋችንን እናገኛለን” ያለውን ስሙት።¹⁴⁶ ግን እላችኋለሁ፤ በዚህ ካልታገሣችሁ እናንተ የኔ አይደላችሁም፤ እኔም የናንተ አይደለሁም። ቅዱሱ አባታችን የሰጠን ሥርዓት እንደዚህ ነውና--እያንዳንዱ ሌላውን ወደ ለሕተት እንዲሄድ እንዳይተወው። ስለዚህ እላችኋለሁ፤ በሰው ገንዘብ አትላላቱ።

እንደዚህ በምዕዳንና በተግሣጽ ሁሉ ሲያሞቃቸው ቆዩ። ከዚያ በኋላ፡ ወደ ደብሩ ተመለሰና የወንድሞችን የማኅበራቸውን ሥርዓት ሁሉ--ስለ ተግባርም፡ (183^ሀ) ስለ ቤተ ክርስቲያንም፡ ስለ መነኮሴዎቹና ስለ መነኮሴቶቹ መውጣት መግባት--እንዲህ እያለ አስተካከለ፤ “ሳትጨምሩም ሳታሳድሉም በጽድቅ ሥርዓት ቁሙ። ምክንያቱም በሥርዓታችሁ እንዳላችሁ መሞት ይሻላችኋል። እግዚአብሔር ሲፈቅድ ሕይወታችሁን በሥርዓታችሁ እንድትኖሩት ያዘጋጅላችሁ፤ የጃችሁንም ሥራ እሱ ይባርክ። እንግዲህ አትጠራጠሩ፤ ከእግዚአብሔር ጋራ መኖር ይሻላችኋል።”

ሩቅ ለሚኖሩት ወንድሞችም እንዲህ የሚል የተግሣጽ ጠማር ላክላቸው፡

142. ማቴ 21: 22።

143. Victor Arras, *Patericon Aethiopice*, CSCO, vol. 277/53 (1967), p. 63.

144. በግዕዝ “ፈተነ” እና “አመከረ” የተለያዩ ናቸው፤ በአማርኛ ግን ሁለቱም “ፈተነ” ናቸው። “አመከረ”ን “ተፈታተነ” ብሎ መተርጉሙ ይሻል ይሆናል። ወደ እንግሊዝኛ ቢተረጎሙ፡ “ፈተነ” “to test”፤ “አመከረ” “to tempt” ይሆናሉ። ማቴ 4: 7 የሚከለክለው ፈተና “አመከረ” (“ተፈታተነ”) የሚለውን ነው፤ “ኢታመከረ ለእግዚአብሔር አምላክክ”።

145. ?።

146. ?። ይኸንን ያሉት አባ አበከረኛስ ይሆናሉ።

እሁንም እናንተም በጽድቅ ሥርዓት ከኖራችሁ እኔም አብሬያችሁ አለሁ፤ እናንተም ከኔ ጋራ አላችሁ። በአባቶቻችሁ (183⁴) የጽድቅ ሥርዓት ሁሉ ካልሄዳችሁ ግን ከድካማችሁ ንጹሕ ነኝ። በዚህ ምክንያት አይከራክሩኝም። (ሲጠይቀኝ) እንዳስተማርኩ፤ እንደነገርኳችሁም እናገራለሁ። እሁንም መነኩሴዎችም ሆናችሁ መነኩሴቶች በመንፈሳዊ አባታችሁ ሥርዓት እንዳላችሁ ብትሞቱ ይሻላችኋል። መጽሐፍ፡ “ካብ የሚንድ እባብ ይነክሰዋል”¹⁴⁷ ይላል። በሌላ ቦታ ደግሞ፡ “አባቶችህ የሠሩትን ሥርዓት አትናድ”¹⁴⁸ ይላል። እንደዚሁ አሁንም ወደ ፊተና እንዳትገቡና የመንፈሳዊ አባታችሁን ሥርዓት እንዳትንዱ። እንግዲህ መጥፋትን ከፈለጋችሁ (ጉዳቱን) በኋላ ታገኙታላችሁ፤ አሁን (እርግጥ በሕይወት) ትንሽ ያስቆያችኋል። ስለሚጣሷችሁ ታገሡ፤ ምክንያቱም (184⁵) ትዕግሥት ያለውን እግዚአብሔር አይተወውም። የቀድሞዎች ብዙዎች የተከተላቸውን ደስታ ያገኙት ትዕግሥታቸውን በማራዘም ነው። እንደዚሁ አሁንም የመሥዋዕቱ ዕጣን በሠመረበት እግዚአብሔር ይኖራል። የሚታበየውን በትሑቱ እጅ ያስገዛዋል።

እንደዚህ ሁል ጊዜ በጽድቅ ቃል ሁሉ ምዕዳን ያስሰማ ነበረ። እንዲህም ይል ነበረ፡ “እንግዲህ እሁንም እናንተ ወንድሞች ሆይ፥ ትጉ፤ ምክንያቱም ልባዊ ትጋት ሁልጊዜ እይገኝም። ከደብሩ ከጫፉ እስክትደርሱ ድረስ ትጉ እንጂ ከጭኑ ቁጭ አትበሉ።”

ከወንድሞች አንዱ ሰምቶ፡ “እኔስ እውጪ በሀገር (ከምገኝ) ይልቅ በደብሩ (በተራራው/በደብሩ) ጭን ብገኝ ይሻለኛል እላለሁ፤ ደብር መውጣት ግን ይርቅብናል” አለ። ሽማግሌው፡ “በደብሩ እራዊት ያገኛችኋል፤ ግን በድንጋይ (184⁶) ተደባዳቢዎች ጥቂቶች ናቸው” አለው።¹⁴⁹

ለቅርቦቹም ለሩቆቹም እንደዚህ ይነግራቸው ነበረ። እንደ ጊዜ ወደ ምድረ በዳ ይሄዳል፤ እንደ ጊዜ ደግሞ ወደ ደብሩ ይመለሳል። ያ የውሸት አሳባቂ በፊት እንዳደረገው፤ ሀገር ለማበላሸት የቅዱሱን ዜና በደረሰበት ይሰልል ነበረ። (በፊት) የእግዚአብሔርን የመሠዊያ ቦታ እቃጠለው፤ የወንድሞችን የድካማቸውን (ፍሬ) ለእርዳታ ባመጣቸው የንጉሡ ሠራዊት አስከብቦ እጠፋው። የፈለገውን ሁሉ ፈጽሞ ወደ ንጉሡ ተመለሰ።

ደግሞ እንደገና እርዳታ ይዞ መጣ አሉ፤ ምክንያቱም በፊት ስላላገኘው ከንጉሡ እና ከመነኮሳቱ ዘንድ እጥብቆ የውሸት ነገር ያሳብቅ ነበረ። ወንድሞች በሰሙ ጊዜ፡ (አባ አበክረዙንን) “እዚች ሀገር እንዳለህ ተሰምቷልና ወደ ምድረ (185⁷) በዳ ዞር በል” አሉት። ወደ ምድረ በዳ ሄደ። እዚያ ባለበት ጊዜ መንፈስ ቅዱስ እያሳየው የሚሆነውን ሁሉ ያውቅ ነበረ። መንፈስ ቅዱስ ያናገረውን ብዙ ነገር ተናግሯል። ስለ ልዑሉ የሕጉ ሥርዓት (በጸሎትና በስግደት) በጣም ይተጋና ይደክም ነበረ። ማታ ስለሰማው ነገር

147. ?።

148. ምናልባት፡ Victor Arras, *Collectio Monastica*, CSCO, vol. 238/45 (1983), p. 151.

149. ምክሩ፡ “መነኩሴ ብዙ ፈተና ካለበት መገኘት አለበት” ነው።

“ጠዋት አደርገዋለሁ” ብሎ (አያላድርም)፤ ጠዋት ስላወቀው “ማታ አደርገዋለሁ” ብሎ (አያውልም)። “ነገ የምትወልደውን አናውቅም” ይላል።

ከማይድን በሽታ ላይ ወደቁ

እንደዚህ ሲኖር ሚያዝያ ፳፱ ቀን ከበሽታ ላይ ወደቀ። የምዕዳን ቃል ማብዛት ያዘ፤ ከዚህ ዓለም እንደሚወስዱት ስላወቀ፤ ልጆቹን ያዘጋጃቸው ጀመረ። ዕዝራን፤ “ከሰው ማህል ይወስዱሃልና ቤትህን አዘጋጅ”¹⁵⁰ እንዳለው፤ (185^ሰ) ይኸም አባታችን (ይህ ከመሆኑ) በፊት በትግራይ ምድር ያሉትን ወንድሞች ሁሉ እየዞረ (ጎበኘ)። ልጆቹ ቃሉን አልሰማንም፤ ፊቱን አላየንም እንዳይሉ ከሁሉም ዘንድ ዞረ። ለመዳን ለሚፈልጉ ከእግዚአብሔር ዘንድ የሚያደርሰውን፤ ሊያደርገው ለማይፈልግ ደግሞ የሰማው ቃል ምስክር እንዲሆንበት (ለሁሉም) ትክክለኛውን የጽድቅ መንገድ አሳያቸው። በሽምግልናውና በድካሙ ምክንያት ሊሄድበት ከማይችለው ከሩቅ (ላሉት) እንዲህ ሲል ቃሉን ይልክላቸዋል፤

ከፈለጋችሁ ወደዚህ ወደ ወንድሞቻችሁ ኑ፤ መምጣት ካልፈለጋችሁ ነፍሳችሁንና ሥጋችሁን ጠብቁ። ሕሊናችሁን ንጹሕ አድርጉ፤ መንገዳችሁን አቅኑ። የፈጣሪያችሁን ሥርዓት አታበላሹ፤ (186^ሰ) በእጃችሁ ሥራ ኑሩ፤ የሌላ ሰው የድካም (ፍሬ) አትወሰዱ። ከሰው ኃጢአት አትካፈሉ። ቤት በዓመፅ አትሥሩ፤ ወንድሞቻችሁን እየጠላችሁ ቤት በዓመፅ መሥራት አይጠቅማችሁም። በአባታችሁ ሥርዓት ውስጥ ማመፅ የለም። ከተቻላችሁ ይኸንን ጠብቁና ባላችሁበት ኑሩ። ካልቻላችሁ ግን በመንፈሳዊው አባት ሥርዓት ከወንድሞቻችሁ ጋር በምድረ በዳ መሞት ይሻላችኋል።”

ለሩቆቹም ለቅርቦቹም ይኸንን ብዙ ጊዜ ያሰማቸው ነበረ። ቃሉን አልሰማሁም፤ አልነገረኝም የሚል የለም። እሱ ራሱ፤ “ይህ ቃል ምስክር እንዲሆንባቸው እኔም ችልተኛ እንዳልሆን እነግራቸዋለሁ” ይል ነበረ። ደግሞ እንዲህ ይል ነበረ፤

እኔም በሰው (186^ሰ) ኃጢአት እንዳልኮነን እንግዲህ ያልነገርኳቸው ምን ተርፎኛል? ምክንያቱም፤ የቃሉን ማሰሪያ በላዬ ላይ ስላጸና፤ የዚያ መንፈሳዊ አባት ቃል በጣም ያስፈራኛል፤ “ይኸንን ሥርዓት ሁሉም ቢተዉት፤ ብቻዬን ቀረሁ፤ እኔም እሄዳለሁ፤ ብቻዬን አልቆምም አትበል” ብሎ ይኸንን የቃል ማሰሪያ በኔ ላይ ትቷል። አሁንም እስከዚች ሰዓት ላይረሰኝና ከዚህ መንፈሳዊ አባት ቃል ማሰሪያ እንዳልሸሸ ለጠበቀኝ እግዚአብሔር ስብሐት ይድረሰው። ለትልቁም ሆነ ለትንሹ፤ በቅርብ ላለውም ሆነ በሩቅ ላለው፤ በልብስም ሆነ በምግብ ወይም በማንኛውም ነገር (ትእዛዝ) ያከበድኩበት የለም። (187^ሰ) በማህላቸው ስለ እግዚአብሔር ፍቅር ደከምኩ እንጂ የነዘነዝኩት፤ ያስገደድኩት፤ ያደከምኩት የለም። በኔ የተመኩም

የሉም፤ የረዳኝን እግዚአብሔር ይርዳው። እኔ ዛሬ የሰማኒያ አንድ ዓመት ልጅ ነኝ። እሱ አምላክ ከፈቀደ ወደሱ ከመሄድ የሚሻለኝ የለም። በተቻለኝ መጠን ልቤን በማህላቸው አስፋጓት እንጂ ያደላሁለት የለም፤ የከፋሁበትም የለም። ቸል ያልኩትም የለም።

ይኸንንና ይኸን የመሰለ ሰላለፈውም ስለሚመጣውም ብዙ ተናገረ። እነዚህን የያዝናቸውን ጥቂቶቹን ከማስታወስ በቀር ሁሉንም ለማጽናት አልቻልንም። ምክንያቱም ሁሉም ወደ ትካዜና ወደ ሐዘን ገብቶ ነበር። (187^ላ) እሱ ግን እንዲህ ሲል ይገሥጽ ነበረ፤ “ቃሌን መስማትና ወንድሞቻችሁን ምዕዳን ማስማት ትታችሁ ወደ ሐዘንና ወደ ትካዜ መግባት አይጠቅማችሁም።”

ከዚያ፥ በሽታው ጸናበት። በእሱ አጠገብ ያሉት ሁሉ እሱ ዘንድ ተሰበሰቡ። ቂሶቹ፥ ዲያቆሞቹ፥ አብረውት የነበሩ ወንድሞች፥ ከማኅበርም ታላላቆቹ ሊጠይቁትና ሁኔታውን ሊያዩ ወደሱ መጡ። ከታመመ አንሥቶ እስከዚያች ዕለት ድረስ ጳጅ ቀን ሆኖ ነበረ። ያን ጊዜ ግንቦት ፲፱ ቀን ነበረ።

ከዚያ በኋላ፥ ወንድሞች እንዲህ አሉት፤ “እኛ በምድረ በዳ በሥርዓታችን እንዳለን እንሞታለን። ያላንተ መኖር አይቻለንም።” እሱም እንዲህ ሲል አሳያቸው፤ “ኼ የምንኮስና በሮች ተዘጋጅተው አሉላችሁ። እነዚህም (188^ሀ) በጽድቅ ሥርዓት መታገል፥ በነገሥት አደባባይ የሰማዕትነት መንገድ፥ ወይም ደኅኖች አባቶች በገለጡት በገዳም መዘጋት ናቸው። ከነዚህ መንገዶች በሚቀናችሁ (ባንዱ) ሂዱ፤ አድርጉትም።” ወንድሞች፥ “በምድረ በዳ መሞት ትሻለናለች” አሉት። አንዳዶቹ፥ “በሥርዓት እንታገላለን” አሉት።

ከዚያ ደግሞ፥ በዚሁ ወር በጳጂ መንፈስ ቅዱስ ገለጸለትና እንዲህ አለ፤ “የጽድቅ ፈለግ እንዳልተዘጋ እንድታውቅ፥ እሱ ከቃሉ እያመጣ ይነግረናል እንዳትሉ ምስክር አቁሜ እንድነግራችሁ የብሉይና የሐዲስ መጻሕፍት አምጡ። አሁንም ጉባኤ አድርጉ፤ (188^ለ) መነኩሴም ሆነ መነኩሲት ከቃሉ አልሰማንም እንዳይሉ ከበሽተኞችና ከማኅደር ጠባቂዎች በቀር ማንም ሳይቀር ሁሉም ይምጣ።”

ከዚያ፥ በዚያው ወር በጳጂ ቀን ታላቅ ጉባኤ አደረጉ። መጻሕፍቱንም እንዳላቸው አመጡ። ማኅበሩ ሁሉም እንደመጡ ሲያይ እንዲህ አለ፤ “ከፍተኛ መንበር የተዘጋጀው ሰዎች እንዲሰሙ አድርገው የእግዚአብሔርን ቃል ለሚናገሩ ለእንደዛሬው ቀን ነው። ዲያቆናት የኢጲስ ቆጶስ ቃል ለሕዝብ እንዲያሰሙ የተዘጋጁት ለእንደዚህ ያለው ቀን ነው።” ይኸንን ያለው በበሽታው አልጋ ሳይ ስለነበረና በድካሙ ምክንያት ቃሉን ከፍ ማድረግ ስላቃተው ነው።

ከወንድሞች አንዱ፥ “እንዲሰሙ አንዳች ቃል እንድትናገር ተነሣ” አለው። ቃሉን ለተሰበሰቡት ለመናገር ተነሣ። ሆኖም ድምፁን ከፍ ማድረግ አቃተው። ብቻ (189^ሀ) ሁሉንም በደካማ ቃል ይነግረዋል፤ ያ ወንድም ድምፁን ከፍ አድርጎ በሳላ ቃል ይደግመዋል።

ከዚያ በኋላ በመንፈስ ቅዱስ ጎይል ጎይል አገኘ፤ ጠነከረም። ያዕቆብ እሥራኤል ለመሞት በቀረበ ጊዜ ጎይል አግኝቶ፥ “ልጆቼ ተሰብስቡ በኋላ

ዘመን የሚያገኛችሁን እነግራችኋለሁ”¹⁵¹ እንዳላቸው፡ እንደዚሁ ይኸም ሽማግሌ እባታችን በመንፈስ ጎይል ጎይል አገኘ፤ ጠነክረም፡፡ “ታላቅነቱን እንድንናገር ሁላችንንም የሚስበስበንን ይኸንን ምድረ በዳ ሰሰጠን እግዚአብሔር ስብሐት ይድረሰው” አለ፡፡ መጀመሪያ የአቡነ ቅዱስ ብፁዓዊ አስጢፋኖስን ውዳሴና ሥርዓቱን ከፍ ከፍ እያደረገ አስታወሰ፡፡ “ለሥርዓቱ ምንም እንከን እንደሌለበት እኔ ምስክር ነኝ” አለ፡፡ እንደሚገባው በጣም አመሰግነው፡፡

ደግሞ (189^ሰ) ለልጆቹ እንዲህ አላቸው፡ “አሁንም እናንተ በምን ምክንያት ነው ያላንተ መኖር እይቻለንም፤ እንሞታለን የምትሉት?” እንዲህም አለ፤ “ይኸ ከሁሉ የበለጠ ያሳዝነኛል፤ የሚያፈቅሩት እንዲሄዱበት እግዚአብሔር ቀድሞ ያዘጋጀው የጽድቅ በር እኔ ዘንድ ሲደርስ ይዘጋል?” ከዚያ፡ (ድምፁን) ከፍ አድርጎ ጸድቃችን አነሣ፡፡ የሙታን በኮር በሆነው በአቤል በመጀመር እንዲህ አለ፤

አቤል ሲሞት ከሱ በኋላ የጽድቅ ፈለግ ተዘጋ? ክሱ በኋላ የጽድቅ ተክል ሴት አልተወለደምን? አባቱ አዳም፡ “እግዚአብሔር በአቤል ምትክ ዘር አነሣልን”¹⁵² አለ፡፡ ከሱ በኋላ ሄኖክ ቆመ፤ መላእክትን ስለ ኃጢአታቸው እስኪዘልፋቸው ድረስ ምድራዊ መልአክ ሆነ፡፡¹⁵³ ከሱ በኋላ (190^ሀ) ኖን ተተክለ፤ በሱም ምድር ታደሰች፡፡ ጽድቅንም አዳጂ ሆነ፤ ኪዳኑም ላቀ፤ ጠናም፡፡ ከዚህ ቀጥሎ ደግሞ የፈጣሪ ወዳጅ የተባለ አብርሃም (መጣ)፡፡ ከዚያ ደግሞ የማለላቸውና ከነሱ ጋራ ኪዳን ያቆመላቸው ይስሐቅና ያዕቆብ (መጡ)፡፡ ከዚያ፡ ሙሴ ሕግን ተቀበለ፡፡ ደግሞ ኢያሱ የሙሴን መንፈስ ተቀብሎ ምድረ ርስትን (ለእስራኤል ልጆች) አወረላቸው፡፡ ነቢያት ሁሉ በሐይወታቸው እግዚአብሔርን አስደሰቱት፡፡ ኤልያስስ ወደ ሰማይ ሲያርግ መንፈሱ በረዳቱ በኤልሳዕ ላይ አሳደረችምን? ከጌታችንም በኋላ የሃይማኖት አለት ድንጋይ ጴጥሮስ ተሾመ፤ ከሱ ቀጥሎ ቀሪምንጦስ በሱ ወምበር ላይ ተቀመጠ፡፡¹⁵⁴ ከጳውሎስ በኋላ (190^ሰ) ጢሞቴዎስ (ወረሰ)፡፡¹⁵⁵ ከነሱ በኋላ ሊቃውንትና የቤተ ክርስቲያን መምህራን ተነሡ፡፡ (ጽድቅ) እንደዚህ በየትውልዱ (ከጸድቃን) ወደ ጸድቃን ነፍስ ትሸጋገራለች፡፡ የእግዚአብሔር መንፈስ ለትውልድ ትውልድ ነች እንጂ ያንድ ጊዜ ብቻ አይደለችም፡፡ ከነሱም በኋላ ደግሞ በዘመናችን በትግላችን ጊዜ ረዳት እንዲሆንን እግዚአብሔር አቡነ እስጢፋኖስ አስነሣልን፡፡¹⁵⁶

151. ዘፍ 49: 1፡፡

152. ኩፋ 4: 25፡፡

153. ፍትሐ ነገሥት አንቀጽ 10 ከመጀመሪያው ላይ መነኮሳትን “ምድራውያን መላእክት” ይላቸዋል፡፡

154. ምንጮቹ ሁሉ በዚህ ይሰማሉ፤ ከነዚህም አንዱ የአባ ጊዮርጊስ ስዓታት ነው፡፡

155. እንዳለፈው፡፡

156. አንዳቸውንም ሌሎችን የኢትዮጵያ መነኮሳት፡ ለምሳሌ የደብረ ዳሞውን አባ ዮሐንጌ፡ የደብረ አሰቦት/ደብረ ሊባኖስ አቡነ ተክለ ሃይማኖትን አያነሡም፡፡

ይኸንን ካለ በኋላ ዝክራቸውን ያነሣው (ጻድቃን) ያሉባቸውን መጻሕፍት አንብቡ አለ። ደግሞ ከማቴዎስ ወንጌል ጌታ ከተነሣ በኋላ ሰደቀ መዛሙርቱ በተገለጸላቸው ጊዜ ሰደቀ መዛሙርቱ፡ “የሰማይና የምድር ግዛት ለኔ ተስጥቷል፤ ሂዱና ለሌሎች ሁሉ አስተምሩ፤ ስታጠምቋቸው፡ (191¹) በስሙ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ በሉ፤ ያዘዝኳችሁን ሁሉ እንዲጠብቁ አስተምሯቸው። አኔም እስከ ዓለም መጨረሻ በሁሉ ዘመን አብሬያችሁ አሰሁ”¹⁵⁷ ያሰውን ቃል እንዲያነቡ ነገራቸው። ከዚያ፡ እንዲህ አላቸው፤

ይህ ሁሉ የተነገረው የመለኮት ቃል ለዚያን ጊዜ ዘመን ብቻ አይደለም፤ ለኛም ዘመን ነው እንጂ። ሰው ጸጋ በሌላ ሰው ላይ አይቶ እሷን ለማግኘት ለሱ እንደማይቻለው ሲያውቅ ቀንቶበት ገደለው። ምድርም የተገደለውን ሰው ደም ጠጣች። ስለዚህ፡ “የእቤልን ደም ለመጠጣት እፏን የከፈተች ምድር የተረገመች ትሁን”¹⁵⁸ የሚል ቃል በላይዋ ላይ አረፈ። እንደዚሁ እስከ ዛሬ ድረስ ከእግዚአብሔር ያልተሰጠውን ለመውሰድ የሚፈልግ የሰው ልጅ (191¹) ለንደኛው ሰጎ ነገር እያሰብም፡ ዓደኛው ሰው ብቻ ሳይሆን፡ እግዚአብሔርም በጠባዩ እንዲተባበረው ይፈልጋል። በነቢዩ የተጻፈው እንደሚለው፡ እግዚአብሔር ኃጢአተኛውን፡ “ኃጢአት አማረችህን? እኔም እንዳንተ እንድሆን አሰብክን?” አለው። በድንጋይ ሰሌዳ የተጻፈች የእግዚአብሔር ሕግ፡ “ዓደኛህን እንደራሰህ እድርገህ ውደድ”¹⁵⁹ ትላለች። አሁንም የሌላውን ጸጋ ለመውሰድ የሚፈልግ ሰው ሳይቻለው ሲቀር ምኞት፡ ቅናት፡ ቁጣ፡ ሁከት ይመጡበታል። ይህ ሰው እነዚህ ከሰይጣን እንደሆኑ ይወቅ። (192¹) (ከሰይጣን) ተቀብሏቸው እንደ ምድር በሕሊናው ይጠጣቸዋል። በዚህም ምክንያት ሰላ እቤል ደም የተነገረው እርግማን ይመጣበታል።

አሁንም ደግ ለሚሠራ የመጻሕፍት ምስክራ እነሆዋችሁ። ታዲያ ለምን እንሞታለን? እንሞታለን ትላላችሁ? ፈለጌንም ልትዘጉት ትፈልጋላችሁ። ከጽድቅ መንገድ እንድያባችሁ እንደሆነ ዛሬ በእግዚአብሔር ፊት ግለጹልኝ፤ ሁሉንም በፊቴ ተናገሩ። የጽድቅ መንገድ ሳይጎድል ሙሉ ሁኖ ተዘጋጅቶላችሁ የለምን?”

ወንድሞች እንዲህ አሉት፤ “አንተ ያጉደልክብን የለም። የአባታችን ሥርዓትም ጉድለት የሌለበት ሙሉ ነው። ኢያሱ ከሙሴ አንሷልን? ምድረ ርስትን ተዋራሽ፡ ለሕዝብ አካፋይ፡ (192¹) በጠላት አገር ሳይም፡ ከጦር የተረፉትን (ባለቤቶቹን) ገባሮች አድርጎ (ምድር) ለከ አልሆነምን? በአምነቱ ንይል አንደዚህ አይሏል። ኤልሳዕም ከመምህሩ አሳነሰም። ኤልያስ ወደ ሰማይ ሲያርግ ባሕርን የተሻገረው አንድ ጊዜ ብቻ ነው። ኤልሳዕ ካንዴም ሁለቴ ተሻግሯል። ለነሱ እንደሆነው ሳንተም የሃይማኖትህ ንይል ጸንቶልሃል። የትምህርትህ ውበት በኢትዮጵያ ምድር ሁሉ በስፊው

157. ማቴ 28: 18-20።

158. ኩፋ. 4: 11።

159. ሊዋ 19: 18።

ተዘርግታለች። ብቻ በእስራኤል (መጽሐፍ) ተርጓሚዎች ባለቁ ጊዜ በሕዝብ ርስት ላይ የደረሰውን ከመጻሕፍት ስናውቅ እንፈራለን፤ እንደዚሁም ጌታ፤ የዓለም ማለፊያ ሲደርስ “ብዙዎች ሃይማኖታቸውንና ፍቅራቸውን ይተዋሉ። ከክፋት መብዛት የተነሣ ፍቅር ከብዙዎች ዘንድ ትጠፋለች”¹⁶⁰ ብሏል።

ለስቱ የምንኩስና መንገዶች

(193^ህ) “በእስራኤል ዘንድ ስለሆነው የምትሉት (የደረሰው) በሕዝብ ኃጢአት ነው ወይስ በነቢይ?” አላቸው። “በሕዝቡ ስሕተት ነው እንጂ በነቢይ ኃጢአትስ አይደለም” አሉት፤ ከዚህ በኋላ አንዲህ አላቸው፤

የቀድሞውን እንድታውቁት፤ ሕጋቸው እንድ ነው--የፍርድና የሥርዓት ሕግ። በሕግ ምስክርነት እንደተጻፈው (ሰው) በሠራው ይፈረድበታል።¹⁶¹ አሁን ግን እንደዚህ አይደለም፤ በረከቶቹ ሁሉ ሰዎች ግፍ እድርሰውባችሁ የምትቀበሏቸው ናቸው። [፫ መንገዶች አሏችሁ። እንግዲህ በፍላጎት ተቀበሏቸው፤ አንዷ መንገዷ ግፍ በመቀበል ካልሆነ የማትገኝ ጠባብና አስጨናቂ የሆነች፤ ከውጭዋ የተደበቀች ቅድስት የምንኩስና ሥርዓት ናት፤ ሁለተኛዋ ለማዕትነት ያለባት ነች፤ ሰው ብፅዕኑን ከመተው ይልቅ (193^ሐ) ጦርና ሠይፍ በእጃቸው ውስጥ ያለ የነገሥትና የእገረ ገዢዎች ግርማ ሳይፈራ ይሞታል። ደግሞ አሳትና፤ በድንጋይ መወገር፤ የእንበሶች ኃይል እና ሌሎችም በግርፋትና በእስራት፤ በነሐስና በብረት ማነቆ የሚመጡ ቅጣቶች አሉባት፤ ይኸም የሚገኘው ግፍ በመቀበል ነው። ሶስተኛዋ ከሰው ወደ ራቀች ምድረ በዳ ፈልሶ በጽሙና መኖር ነው። እሱም ግፍ (በመቀበል) ነው። እነሆ [፫ቱ የተገፉ ሰዎች መደገፊያዎች እነዚህ ናቸው። ከኃጢአት የሚሸሽ ሁሉ ወደነሱ ይሂድና ጠላት እንዳይገድለው ራሱን ይክሰስ። አሁንም ቃሉን ስሙ፤ ልብም በሉ፤ የሚሞትን ሰው ነገሩን ይሰሙታል። ብትሰሙ ሕይወት ታገኛላችሁ፤ ካልሰማችሁ (194^ህ) ኩነኔ ይደርስባችኋል። እኔ ከማልፈራበት (እድሜ) ደርሻለሁ። ስለዚህ የሚጠብቃችሁን ሰለማውቅ ቃሉን አልሰማንም እንዳትሉ ጉሮሮዬን እየመረረኝ በድፍረት እናገራችኋለሁ።

አነሱም የጽድቅን ነገር ሁሉ የተቻለውን ያህል እንዲህ አሉት፤ “እግዚአብሔር ይርዳን፤ ከዚች ሥርዓት (ወጥተን) የት እንሄዳለን? ልባችን በቃልህ ተጽናንቷል። አንተ ብትሞትም ብትኖርም ይህኛ ቃል ለኛ ትበቃናለች።”

ቃላቸውን ሲሰማ፤ “እንግዲህ እግዚአብሔር ሊሆን የሚገባውን እንዲያደርግ ጸልዩ” አላቸው። (194^ሐ) “እንዴት እንደምንጸልይ አንተ አላየን፤ አንዳንዶቻችን ሁላችን እንድንጸልይበት በቀኖና (የጸሎት)

160. ማቴ 24: 12።

161. ለምሳሌ፤ ኢዮ 34: 11።

ኅርመት¹⁶² እናውጣ እንላለን፤ እንዳንዶቻችን ደግሞ ሁሉም እንደተቻለው ይጻልይ እንላለን። ስለዚህ ትክክሉን እንተ አሳየን? አሉት። ቅዱሱ እንዲህ አላቸው፤

ከእንዲት ኅርመትስ ሁሉም ሊደርስ አይችልም፤ ሁሉም ለያንዳንዱ እንደተቻለው ይጻልይ። የማየው ለቅጧችሁ ግን እንዲህ አይሁን፤ እግዚአብሔርን እንደሚፈታተነው አትሁኑ። ቢወስዱት የሚሻለውን ስለሚቀሩት ተብሎ አይከለከልም። ብቻ አሁንም ይኸንን ከኔ የለማችሁትን ኪዳን ጠብቁ። በመገሠጽም ሆነ ምዕዳን በማስማት፤ ስለ ቤተ ክርስቲያንም ሆነ ስለ ማኅበር ሥርዓት፤ ለቅርቦቹም ሆነ ለሩቆች ያልነገርኳችሁ የቀረ ነገር የለም። (ስለ ቦታ ርቀት የምለው) በብዙ ሀገሮች ስለተበተኑት ነው። እንዳንዶቹ ራሳቸውን ለወንድሞቻቸው እንዳያስገዙ (195^ሀ) ፍቅር አጥተዋል። እንዳንዶቹ የመስቀልን መንገድ አጥተውታል። ሁሉም የሚሻለውን ራሱ ያውቀዋል፤ እኔ የምለው በየዕለቱ ሰላየሁት ነው። አሁንም የብዙዎች ወንድሞችንና ከመነኩሲቶች የብዙዎቹን አኗኗራቸውን አውቃለሁ። የእንዲንማ የሁል ጊዜ አኗኗሯን አውቃለሁ። “እንተ ከማን ነህ? ስምህ ማንው?” የሚል የምርምር ቃል ሳይደርስባት አስፈራሪውን የሰማይ በር (በተት ብላ) የምትገባ እፂ ናት። ሌሎች ጻድቃንና ንጹሐች ግን ያለመመርመርና የመጣበትን ሳያስታውቅ፤ የክርስትና ወይም የምንኩስና ስሙን (ሳይናገር) የሚያልፍ የለባቸውም። ይህች ግን ከሥጋ ፍትወት ሁሉ ምንም ነውር አልተገኘባትም። እኔ ስለፂ ምስክር ነኝ። (195^ለ) ያችን በር ሳይመረመሩ የሚገቡ ስለ በጌ ደም ለሞት እስኪበቁ ድረስ ነፍሳቸውን ያሳስቀደሙ ለማዕታት ናቸው።

ይኸን ተናግሮ ወደየአድባራቸው እንዲመለሱ እንዲህ ሲል በስላም አስናበታቸው፤ “አሁን እንግዲህ እንዳርፍ ተዉኝ። ለእግዚአብሔር ስብሐት ይግባው፤ ብዙ አገሮች ዞሬ ለዕረፍቱ ይኸንን ምድረ በዳ ስጠኝ። አሁንም ሂዱ፤ እግዚአብሔር ከናንተ ጋራ ይሁን።”

እጅ ነሥተውት ወደየአድባራቸው ተመለሱ። እንዳመለከታቸው እነዚያን ሰባት ቀናት አያንዳንዱ እንደተቻለው እንዳቅሙ ይጸምና ይጻልይ ጀመረ። “አቤቱ ከተቻለህ እንድንጽናናበት እሱን ለኛ ተውልን፤ ካልሆነም ፈቃድህ ይሁን። (196^ሀ) ከወስድከው በኛ ላይ የሚያርፍ አጽናኚውን ቅዱስ መንፈስህን ላክልን።”¹⁶³ አንተ በፈት ትንቢት ይናገሩ በነበሩ በቅዱሳን ነቢዮችህ፤ እነሱ ዘንድ እድራለሁ፤ በማህላቸውም ወዲያ ወዲህ እላለሁ፤ እምላካቸውም አሆናለሁ¹⁶⁴ ብለዋል። በዓለም ውስጥ በታየህም ጊዜ ለመረጥካቸው፤ እኔ እናንተ ዘንድ እኖራለሁ፤ የሙት ልጆች እንድትሆኑ አልተዋችሁም¹⁶⁵ ብለዋል።”

162. “Formula.”

163. ዮሐ 14: 26፤ 15: 26።

164. ዘሌ 26: 12።

165. ዮሐ 14: 18።

ከዚያ፥ በሶስተኛው ቀን አንድ ወንድም እንዲህ አለ፤

በምድረ በዳ ካንድ ዛፍ ስር ቆሜ ሰጸልይ ዓይኔን እንቅልፍ ከብደት ላለ ሽማግሌውን አባታችንን ከማህላችን ሲወሰዱት በፊቴ ራእይ ሆነ። ፊት ለፊት ከሚታየኝ ከአንድ ትልቅ ተራራ ላይ በወምበር አስቀመጡት። (196^ሰ) የአበባ ቀለም ያለበት ልብሰ ለብሷል። መሳናጸፊያው እንደ በረዶ ነጭ ነው። በታላቅ ግርማና በተሟላ ሞገስ አየሁት። ከሱ ጋራ ከፊቴ ያሉትን እገሌን ወስደው ከአልጋው ላይ እንዲያስቀምጡት አዘዛቸው። እያየሁ ከአልጋው ላይ አስቀመጡት። እሱም እንዲሁ ሲታመም አየሁ። ፍርሃትና ድንጋጤ መጣብኝ። ሽማግሌው ወዳለበት ለመሄድ ሰፈልግ አንድ ገደል ይከለክለኛል። ከዚያ፥ በጣም ደነገጥኩ። ሽማግሌውን እንደሚወስዱብን አወቅሁ። ከዚያ፥ ምርር አድርጌ አለቀስኩ። “አቤቴ ጌታ፥ ሕይወቴ ምንድነው? ከተቻለ ይኸንን አታድርግ፤ ካልሆነም ፈቃድህ ይሁን፤ (197^ሰ) የሚሻለውን ታውቃለህና” አልኩ።

ሌሎችም እንደዚሁ በተሰማቸው መጠን አይተዋል። አንዱ፥ “በሞገስ ውበትና በከብር ሙሉ የሆኑ ቅዱሶች ሰዎች ብርሃን በተሞሉ ወምበሮች ላይ ተቀምጠው አየሁ። በተገለጠልኝና በአላየኝ እንዳወቅሁት፥ ከነሱ አንዱ እቡነ አበከረዙን ነበር። ከኛ እንደሚወስዱት በዚህ አውቅሁ” አለ። አንዱ ደግሞ፥ “እኔም ሽማግሌውን ከማውቃቸው ከሰማዕታት ወንድሞቻችን ጋራ አየሁት፤ እንደሚወስዱት በዚህ አውቅሁ” አለ። ሌሎችም ብዙዎች ወንድሞች የሩቆቹም የቅርቦቹም የፍጻሜውን ምልክት ያመለክቱ ነበር። እሱም፥ “እንግዲህስ ሕይወቴ ተፈጸመ። ላንተ በጽዮን ስብሐት ይገባሃል”¹⁶⁶ ይልጀመረ።

ከዚያ በኋላ፥ (197^ሰ) መልኩ ተለወጠ፤ “በልቡ መጽናናት ፊቴ አበራ።”¹⁶⁷ ከማይታዩ ከቅዱሳን መላእክት ጋራ ይነጋገር ጀመረ። የእሳታውያንን (መላእክት) መልክ ያደንቃል፤ ለሚጠይቁት መልስ ይሰጣቸዋል። አብረውት የነበሩ ወንድሞች (ሲነጋገር ሰምተው) ይፈሩት ጀመር። ሊጠይቁት (ግን) አልጨከኑም።

እነዚያን ቀኖች እንደዚህ ሲኖርባቸው፥ ከረዳቶቹ አንዱ ወንድም ሊጎበኘው ሲገባ (ቅዱሱ) እንዲህ አለው፤ “አብረውህ ያሉት የማያቸው እነማናቸው?” ያ ወንድም፥ “አባ ሆይ፥ እኔ ብቻዬን ነኝ፤ አብሮኝ የመጣ የለም” አለው። ሽማግሌው፥ “ከመሬት ላይ የወርቅ እንክብሎች የሚበትኑ ካንተ ጋራ ሲገቡ አያለሁ” አለው። ያ ወንድም፥ “ነገሩ ምንድን ነው? (198^ሰ) እንድትነግረኝ እፈልጋለሁ” አለው። ሽማግሌው፥ “አሁን ታገሥ፤ ዝም በል” አለው።

166. መዝ 64: 2።

167. “የሰው ልብ ፊቴን ይለውጠዋል” የሚለውን (ሲራ 13: 31) መጥቀሱ ይሆናል።

ከኢትዮጵያ ጋራ እየተፋረድኩ ነው

በዚያው ወር በጽጁ ቀን፥ ከቀኑ ዓሥራ አንድ ሰዓት ላይ የነገሩ ትርጉም በማይታወቅ በአንድ ነገር ላይ እንደሚፋረድ ከብዙዎች ጋራ ይሟገት ጀመረ። ወንድሞች፡ “አባ ሆይ፥ ምንድን ነው የምትለው? ከሰዎች ጋራ ስትሟገት እናይሃለን” አሉት። አፉን ከፈተና፡ “ምንድን ነው የምትሉት? (ዝም በሉ፤) በመፋረድ ላይ እኮ ነው ያለሁት” አላቸው። “ከማን ጋራ ነው የምትሟገተው? እዚህ ካንተ በቀር ሌሎች አናይም” አሉት። “እኔ ከኢትዮጵያ ጋራ እየተፋረድኩ ነው” አላቸው።

ሕይወቱ በማለፍ ላይ ስለነበረች፥ ወንድሞች ጥያቄያቸውን አቆሙ። (198^ላ) ግን እያዩት ሥራውን ያደንቁ ነበረ። ደግሞ፡ “እኔስ እግዚአብሔር ይረዳኛል፤ እግዚአብሔር ይረዳኛል። እግዚአብሔር ይረዳኛል” ይል ነበረ። እነዚህን ቃላት የሚላቸው እንዴ፥ ሁለቴ፥ ሶስቴ ሳይሆን ያለ ቀጥር ነበረ።

ደግሞ፥ ለወንድሞች እንዲህ አላቸው፤ “ኢትዮጵያውያን ካሁን በኋላ በናንተ ላይ የሚመኩበት የላቸውም፤ አትሸነፉላቸውም። ከቡሩኩ ሐዋርያ መልእክት፥ ዕብራውያን ናቸውን? እኔም እንደነሱ ዕብራዊ ነኝ፤ እሥራኤላውያን ቢሆኑም እኔም እንደነሱ እስራኤላዊ ነኝ¹⁶⁸ የሚለው መጽናኛ ቃል ምልክት አላችሁ።¹⁶⁹ ቀድሞ ያወቃቸውን ሕዝቡን እግዚአብሔር አልጣላቸውም። ብቻ (199^ሀ) በእግዚአብሔር ጽኑ።” ይኸንን ብሎ ዝም አለ።

ያቺን ሰዓት፥ ከዚህ በፊት በብፁዕ አባ መቃርስ ዘንድ እንደሆነው፥ ቅዱሱ ከሰይጣንና ከሰዎች ጋራ ይነጋገርባት ነበረ። ሰይጣን (አባ መቃርስን) ከልጅነቱ ጀምሮ እስከ ዕለተ ሞቱ ሊከሰው ይፈልገው ነበረ። ግን በሁሉም በኩል ፍጹም ሰው ስለነበረ፥ ምንም የሚወቀስበት ነገር አልተገኘበትም። ነፍሱ በምትወጣበት ጊዜም ሰይጣን በአየር ላይ ሆኖ፥ “መቃሪ፥ መቃሪ፥ አመለተከኝ” አለው። (ቅዱሱ)፥ “አሁንም ገና አላምንህም”¹⁷⁰ አለው።

እንደዚሁ ይኸም ቅዱስ አባታችን በፊት ከለው ተለይቶ በነበረበት ጊዜ እንደ ደረሰበት የሚያስደነግጥ ግርማ ሲደርስበት፥ በሥሉስ ቅዱስ ስም አማተበ። ያ የውሸት ከላሽ (199^ለ) አፍሮ ወጣ። በሽንገላ በመጣበት ጊዜ ሁሉ አዘውትሮ ያሸንፈዋል። ያን ጊዜም ከሱ ለዘላለም በረጅሙ እስኪርቅ ድረስ በመንፈስ ቅዱስ ኀይል አሸንፎ አባረረው። በዚያች ጊዜ ቅዱሱ ዝም አለ።

ዘለዓለማዊ ዕረፍትና ቀብር

ያቺ ሌሊት በሞላ በጣም የምታስፈራና የምታስደነግጥ ሆነች። የሰውም ሆነ የእራዊት ድምፅ አልነበረባትም። ምድረ በዳው ሰው ካለበት ሩቅ ነበረ። እሱን ይጠብቁት ከነበሩት ከጥቂቶቹ ወንድሞች በቀር ሌላ ማንም አልነበረም።

168. 2 ቆሮ 11: 22።

169. “እኔም እንደነገሥቱ እስራኤላዊ ነኝ” ማለታቸው ነው።

170. Victor Arras, *Patericon Aethiopice*, CSCO, vol. 277/53 (1967), p. 90.

ጊዜው ከሌሊቱ ስድስት ሰዓት ሲሆን፥ በሁሉ ጊዜና በሁሉ ሰዓት ከሰው እጅና ከሰይጣናት ይጠብቀው በነበረ በእግዚአብሔር ጸባዎች ሰላም እንደጣፋጭ እንቅልፍ በወንድሞች እጅ መካከል አረፈ። (ለእግዚአብሔር) በፍጥረት ሁሉ አፍ ስብሐት ይገባዋል፤ አሜን።

(200^ሳ) ጠረኑ የጣፈጣቸው ወንድሞች እስኪያደንቁ ድረስ በላዩ እጅግ ጥሩ መዓዛ ነበረበት። ከዚያ፥ ቅዱሳን ወንድሞች ተሰብስበው ምርር አድርገው እያለቀሱ በአበው ሕግ በክብር ገነዙት። የጸድቃንና የታጋዮች ተስፋና፥ ከዳግም ትንሣኤ አስቀድሞ የምትሆነው የነፍስ አስቀድሞ መነሻ የሆነውን ቊርባን ቀደሱ።

ሁሉንም እንደተጻፈው ፈጽመው በአየር ወር ፳፱ ቀን¹⁷¹--ይኸውም ግንቦት ነው--ከሰው ከተደበቀ ምድረ በዳ በጌታ ሰላም ቀበሩት። ጸሎቱና በረከቱ ለዘለዓለም ከኛ ጋራ ይሁን አሜን፥ አሜን።

(ይኸንን ገድል) የጻፈውን፥ ያስጻፈውን፥ ያነበበውን፥ የተረገመውን፥ ቃሎቹን በእምነት የሰማውን እግዚአብሔር በአንድነት ይማራቸው፤ ለዓለመ ዓለም፥ አሜን።

171. ከመግቢያው ጋራ ለማስታረቅ በአየር ፳፫፥ በግንቦት ፳፱ መሆኑ ነው።